

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1.

ЗАКОН УКРАЇНИ
ПРО ЦІННІ ПАПЕРИ І ФОНДОВУ БІРЖУ
(Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991, N 38, ст. 508)
(Вводиться в дію Постановою ВР
N 1202-XII (1202-12) від 18.06.91, ВВР, 1991, N 38, ст. 509)
(Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 2680-XII (2680-12) від 14.10.92, ВВР, 1992, N 47, ст. 645
N 82/95-вр від 02.03.95, ВВР, 1995, N 14, ст. 90
N 90/95-вр від 14.03.95, ВВР, 1995, N 14, ст. 93
N 283/96-вр від 09.07.96, ВВР, 1996, N 40, ст. 185
N 523/97-вр від 10.09.97, ВВР, 1997, N 45, ст. 285
N 622-XIV (622-14) від 05.05.99, ВВР, 1999, N 26, ст. 213
N 719-XIV (719-14) від 03.06.99, ВВР, 1999, N 31, ст. 252)
(В тексті Закону слова «Української РСР», «Українській РСР»
замінено відповідно словами «України», «Україні» згідно із
Законом N 2680-XII (2680-12) від 14.10.92)
(У тексті Закону слова «реєструючий фінансовий» у всіх
відмінках замінено словами «реєструвальний» у
відповідних відмінках згідно із Законом N 283/96-вр
від 09.07.96)

Цей Закон визначає умови і порядок випуску цінних паперів, а також регулює посередницьку діяльність в організації обігу цінних паперів. (Преамбула із змінами, внесеними згідно із Законом N 719-XIV від 03.06.99)

Розділ I

Цінні папери, порядок їх випуску та обігу

Глава 1. Загальні положення

Стаття 1. Поняття цінних паперів

Цінні папери — грошові документи, що засвідчують право володіння або відносини позики, визначають взаємовідносини між особою, яка їх випустила, та її власником і передбачають, як правило, виплату доходу у вигляді дивідендів або процентів, а також можливість передачі грошових та інших прав, що впливають з цих документів, іншим особам.

Цінні папери можуть бути іменними або на пред'явника. Іменні цінні папери, якщо інше не передбачено цим Законом або в них спеціально не вказано, що вони не підлягають передачі, передаються шляхом повного індосаменту (передавальним записом, який засвідчує перехід прав за цінним папером до іншої особи).

Цінні папери на пред'явника обертаються вільно.

Цінні папери можуть бути використані для здійснення розрахунків, а також як застава для забезпечення платежів і кредитів.

Відновлення втрачених іменних цінних паперів провадиться державними органами, підприємствами, установами і організаціями, що випустили ці папери.

Спадкоємство цінних паперів здійснюється відповідно до цивільного законодавства України.

Поняття, особливі умови випуску, використання та обігу приватизаційних паперів визначаються спеціальним законодавством України. (Статтю 1 доповнено частиною сьомою згідно із Законом N 2680-ХІІ від 14.10.92)

Порядок обігу цінних паперів, випущених Союзом РСР, іншими союзними республіками і розміщених на території України, регулюється цим Законом, іншими актами законодавства України, а також договорами України з Союзом РСР і відповідними союзними республіками.

Стаття 2. Емітент цінних паперів

Емітент цінних паперів (далі - емітент) - держава в особі уповноваженого органу, юридична особа і у випадках, передбачених законодавством, фізична особа. Емітент від свого імені випускає цінні папери і зобов'язується виконувати обов'язки, що випливають з умов їх випуску. (Частина перша статті 2 в редакції Закону N 719-ХІV від 03.06.99)

Емітент повинен усі зобов'язання, що виникають у зв'язку з випуском цінних паперів, виконувати в строки і в порядку, передбачені цим Законом, іншими актами законодавства України, а також рішеннями про випуск цінних паперів.

Права і обов'язки щодо цінних паперів виникають з моменту їх передачі емітентом або його уповноваженою особою одержувачу (покупцю) чи його уповноваженій особі.

Стаття 3. Види цінних паперів

Відповідно до цього Закону в Україні можуть випускатися такі види цінних паперів:

- акції;
- облігації внутрішніх та зовнішніх державних позик;
- облігації місцевих позик;
- облігації підприємств;
- казначейські зобов'язання республіки;
- ощадні сертифікати;
- інвестиційні сертифікати;
- векселі;

приватизаційні папери. (Стаття 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2680-ХІІ від 14.10.92, в редакції Закону N 719-ХІV від 03.06.99)

Глава 2. Акції

Стаття 4. Основні характеристики акцій

Акція – цінний папір без установленого строку обігу, що засвідчує дольову участь у статутному фонді акціонерного товариства, підтверджує членство в акціонерному товаристві та право на участь в управлінні ним, дає право його власни-

кові на одержання частини прибутку у вигляді дивіденду, а також на участь у розподілі майна при ліквідації акціонерного товариства.

Акції можуть бути іменними та на пред'явника, привілейованими та простими. Громадяни вправі бути власниками, як правило, іменних акцій.

Обіг іменної акції фіксується у книзі реєстрації акцій, що ведеться товариством. До неї має бути внесено відомості про кожну іменну акцію, включаючи відомості про власника, час придбання акції, а також кількість таких акцій у кожного з акціонерів.

По акціях на пред'явника у книзі реєструється їх загальна кількість.

Привілейовані акції дають власникові переважне право на одержання дивідендів, а також на пріоритетну участь у розподілі майна акціонерного товариства у разі його ліквідації. Власники привілейованих акцій не мають права брати участь в управлінні акціонерним товариством, якщо інше не передбачено його статутом.

Привілейовані акції можуть випускатися із фіксованим у процентах до їх номінальної вартості щорічно виплачуваним дивідендом. Виплата дивідендів провадиться у розмірі, зазначеному в акції, незалежно від розміру одержаного товариством прибутку у відповідному році. У тому разі, коли прибуток відповідного року є недостатнім, виплата дивідендів за привілейованими акціями провадиться за рахунок резервного фонду.

Якщо розмір дивідендів, що виплачуються акціонерам, по простих акціях перевищує розмір дивідендів по привілейованих акціях, власникам останніх може провадитися доплата до розміру дивідендів, виплачених іншим акціонерам.

Привілейовані акції не можуть бути випущені на суму, що перевищує 10 процентів статутного фонду акціонерного товариства.

Порядок здійснення переважного права на одержання дивідендів визначається статутом акціонерного товариства.

(Частина десяту статті 4 виключено на підставі Закону N 719-XIV від 03.06.99)

Акціонерам може видаватися сертифікат на сумарну номінальну вартість акцій.

Акція повинна містити такі реквізити: фірмове найменування акціонерного товариства та його місцезнаходження, найменування цінного паперу – «акція», її порядковий номер, дату випуску, вид акції та її номінальну вартість, ім'я власника (для іменної акції), розмір статутного фонду акціонерного товариства на день випуску акцій, а також кількість акцій, що випускаються, строк виплати дивідендів та підпис голови правління акціонерного товариства або іншої уповноваженої на це особи, печатку акціонерного товариства.

До акції може додаватися купонний лист на виплату дивідендів.

Купон на виплату дивідендів повинен містити такі основні дані: порядковий номер купона на виплату дивідендів, порядковий номер акції, по якій виплачуються дивіденди, найменування акціонерного товариства і рік виплати дивідендів.

Стаття 5. Права, що надаються власнику акцій

Власник акції має право на частину прибутку акціонерного товариства (дивіденди), на участь в управлінні товариством (крім власника привілейованої акції), а також інші права, передбачені цим Законом, іншими законодавчими актами України, а також статутом акціонерного товариства.

Акція є неподільною. У разі коли одна і та ж акція належить кільком особам, усі вони визнаються одним власником акції і можуть здійснювати свої права через одного з них або через спільного представника.

Стаття 6. Рішення про випуск акцій

Рішення про випуск акцій приймається засновниками акціонерного товариства або загальними зборами акціонерів акціонерного товариства.

Рішення про випуск акцій оформляється протоколом.

Протокол рішення про випуск акцій повинен обов'язково містити: фірмове найменування емітента та його місцезнаходження; розмір статутного фонду або вартість основних і оборотних фондів емітента; цілі та предмет його діяльності; зазначення службових осіб емітента; найменування контролюючого органу (аудиторської фірми); дані про розміщення раніше випущених в обіг цінних паперів; мету випуску акцій; зазначення категорій акцій; кількість іменних акцій та акцій на пред'явника; кількість привілейованих акцій; загальну суму емісії і кількість акцій; номінальну вартість акцій; кількість учасників голосування та порядок його проведення; порядок виплати дивідендів; строк і порядок передплати акцій та їх оплати; строк повернення коштів при відмові від випуску акцій; черговість випуску акцій (при випусках їх різними серіями); порядок повідомлення про випуск і порядок розміщення акцій; права власників привілейованих акцій; переважне право на придбання акцій при новій емісії. (Частина третя статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом N 622-XIV від 05.05.99)

Протокол, крім того, може містити й інші відомості щодо випуску акцій.

Стаття 7. Випуск акцій

Випуск акцій акціонерним товариством здійснюється у розмірі його статутного фонду або на всю вартість майна державного підприємства (у разі перетворення його в акціонерне товариство). Додатковий випуск акцій можливий у тому разі, коли попередні випуски акцій були зареєстровані і всі раніше випущені акції повністю оплачені за вартістю не нижче номінальної. (Частина перша статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 622-XIV від 05.05.99)

Забороняється випуск акцій для покриття збитків, пов'язаних з господарською діяльністю акціонерного товариства.

Стаття 8. Придбання акцій

Акції оплачуються в гривнях, а у випадках, передбачених статутом акціонерного товариства, також у іноземній валюті або шляхом передачі майна. Незалежно від форми внесеного вкладу вартість акції виражається у гривнях.

Підприємства, установи і організації можуть придбати акції за рахунок коштів, що надходять у їх розпорядження після сплати податків та процентів за банківський кредит.

Акції можуть бути видані одержувачу (покупцю) тільки після повної оплати їх вартості.

Акціонерне товариство може викуповувати в акціонера акції, що належать йому, для їх наступного перепродажу, розповсюдження серед своїх працівників або анулювання. Ці акції повинні бути реалізовані або анульовані в строк не

більше одного року. Протягом цього періоду розподіл прибутку, а також голосування і визначення кворуму на загальних зборах акціонерів провадиться без урахування придбаних акціонерним товариством власних акцій. (Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 719-XIV від 03.06.99)

Стаття 9. Виплата доходу по акціях

Дивіденди по акціях виплачуються один раз на рік за підсумками календарного року в порядку, передбаченому статутом акціонерного товариства, за рахунок прибутку, що залишається у його розпорядженні після сплати встановлених законодавством податків, інших платежів у бюджет та процентів за банківський кредит. (Стаття 9 із змінами, внесеними згідно із Законом N 622-XIV від 05.05.99)

Глава 3. Облігації

Стаття 10. Основні характеристики облігацій

Облігація - цінний папір, що засвідчує внесення її власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного паперу в передбачений в ньому строк з виплатою фіксованого процента (якщо інше не передбачено умовами випуску). Облігації усіх видів розповсюджуються серед підприємств і громадян на добровільних засадах.

(Частина другу статті 10 виключено на підставі Закону N 719-XIV від 03.06.99)

Випускаються облігації таких видів:

- а) облігації внутрішніх і місцевих позик;
- б) облігації підприємств.

(Частина третя статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 719-XIV від 03.06.99)

Облігації підприємств випускаються підприємствами усіх передбачених законом форм власності, об'єднаннями підприємств, акціонерними та іншими товариствами і не дають їх власникам права на участь в управлінні.

Умови випуску і розповсюдження облігацій підприємств визначаються цим Законом, іншими актами законодавства України і статутом емітента. Облігації можуть випускатися іменними і на пред'явника, процентними і безпроцентними (цільовими), що вільно обертаються або з обмеженим колом обігу.

Облігації внутрішніх і місцевих позик випускаються на пред'явника. (Частина сьома статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 719-XIV від 03.06.99)

Обов'язковим реквізитом цільових облігацій є зазначення товару (послуг), під який вони випускаються.

Облігації підприємств повинні мати такі реквізити:

найменування цінного паперу – «облігація», фірмове найменування і місцезнаходження емітента облігацій; фірмове найменування або ім'я покупця (для іменної облігації); номінальну вартість облігації;

строки погашення, розмір і строки виплати процентів (для процентних облігацій); місце і дату випуску, а також серію і номер облігації; підпис керівника емітента або іншої уповноваженої на це особи, печатку емітента.

Крім основної частини до облігації може додаватися купонний лист на виплату процентів.

Купон на виплату процентів повинен містити такі основні дані: порядковий номер купона на виплату процентів; номер облігації, по якій виплачуються проценти; найменування емітента і рік виплати процентів.

Облігації, запропоновані для відкритого продажу з наступним вільним обігом (крім безпроцентних облігацій), повинні містити купонний лист.

Стаття 11. Рішення про випуск облігацій

Рішення про випуск облігацій внутрішніх і місцевих позик приймається відповідно Кабінетом Міністрів України і місцевими радами. (Частина перша статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 719-XIV від 03.06.99)

У рішенні повинні визначатися емітент, умови випуску і порядок розміщення облігацій.

Рішення про випуск облігацій підприємств приймається емітентом і оформляється протоколом.

Протокол рішення про випуск облігацій підприємств повинен обов'язково містити: фірмове найменування емітента облігацій та його місцезнаходження; відомості про статутний фонд, господарську діяльність і службових осіб емітента; найменування контролюючого органу (аудиторської фірми); дані про розміщення раніше випущених цінних паперів; мету випуску і вид облігацій (іменні чи на пред'явника); загальну суму емісії, кількість і номінальну вартість облігацій; кількість учасників голосування; порядок випуску облігацій та виплати доходів по них; строки повернення коштів при відмові від випуску облігацій; строки продажу відповідних товарів або надання відповідних послуг по цільових облігаціях; порядок повідомлення про випуск та розміщення облігацій; порядок оплати облігацій.

Протокол, крім того, може містити й інші відомості щодо випуску облігацій.

Акціонерні товариства можуть випускати облігації на суму не більше 25 процентів від розміру статутного фонду і лише після повної оплати усіх випущених акцій.

Випуск облігацій підприємств для формування і поповнення статутного фонду емітентів, а також для покриття збитків, пов'язаних з їх господарською діяльністю, не допускається.

Стаття 12. Придбання облігацій

Облігації усіх видів придбаються громадянами лише за рахунок їх особистих коштів.

Підприємства придбають облігації усіх видів за рахунок коштів, що надходять у їх розпорядження після сплати податків та процентів за банківський кредит.

Облігації усіх видів оплачуються в гривнях, а у випадках, передбачених умовами їх випуску, — в іноземній валюті. Незалежно від виду валюти, якою проведено оплату облігацій, їх вартість виражається у гривнях. (Стаття 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 719-XIV від 03.06.99)

Стаття 13. Виплата доходу по облігаціях

Дохід по облігаціях усіх видів виплачується відповідно до умов їх випуску.

Дохід по облігаціях цільових позик (безпроцентних облігаціях) не виплачується. Власникові такої облігації надається право на придбання відповідних товарів або послуг, під які випущено позики.

Якщо ціна товару до моменту його одержання перевищуватиме вартість облігації, то власник одержує товар по ціні, вказаній на облігації, а при одержанні більш дешевого товару він одержує різницю між вартістю облігації та ціною товару.

По облігаціях підприємств доходи виплачуються за рахунок коштів, що залишаються після розрахунків з бюджетом і сплати інших обов'язкових платежів.

У разі невиконання чи несвоечасного виконання емітентом зобов'язання по виплаті доходів по процентних облігаціях, надання права придбання відповідних товарів або послуг по безпроцентних (цільових) облігаціях чи погашення зазначеної в облігації суми у визначений строк стягнення відповідних сум провадиться примусово судом або арбітражним судом.

Порядок викупу облігацій усіх видів, крім цільових, визначається при їх випуску.

Стаття 14. Використання коштів, одержаних від реалізації облігацій

Кошти, одержані від реалізації облігацій внутрішніх і місцевих позик, направляються відповідно до республіканського і місцевих бюджетів, до позабюджетних фондів місцевих рад. (Частина перша статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 719-XIV від 03.06.99)

Кошти від розміщення облігацій підприємств направляються на цілі, визначені при їх випуску.

Глава 3-1. Облігації зовнішніх державних позик України

Стаття 14-1. Основні характеристики облігацій зовнішніх державних позик України

Облігації зовнішніх державних позик України – цінні папери, що розміщуються на міжнародних та іноземних фондових ринках і підтверджують зобов'язання України відшкодувати пред'явникам цих облігацій їх номінальну вартість з виплатою доходу відповідно до умов випуску облігацій.

Облігації зовнішніх державних позик України можуть дезамінуватися у конвертованій іноземній валюті.

Облігації зовнішніх державних позик України випускаються процентними, дисконтними та можуть бути іменними або на пред'явника, з вільним або обмеженим колом обігу.

Облігації зовнішніх державних позик України оплачуються виключно в конвертованій іноземній валюті відповідно до умов їх випуску.

Емітентом облігацій зовнішніх державних позик України є держава в особі Міністерства фінансів України. На Міністерство фінансів України не поширюються вимоги, встановлені статтями 24 і 25 цього Закону.

Грошові кошти, одержані від розміщення облігацій зовнішніх державних позик України, спрямовуються виключно до Державного бюджету України.

Стаття 14-2. Рішення про випуск облігацій зовнішніх державних позик України

Рішення про випуск облігацій зовнішніх державних позик України в межах передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік зовнішніх джерел фінансування дефіциту Державного бюджету України приймається Кабінетом Міністрів України щодо кожного випуску.

Рішення про випуск облігацій зовнішніх державних позик України оформляється постановою Кабінету Міністрів України, якою затверджуються умови випуску. Умовами випуску облігацій зовнішніх державних позик України визначаються загальний обсяг випуску, номінальна вартість однієї облігації, валюта, в якій дезамінуються облігації, строк виплати та розмір доходу, строк погашення тощо.

Рішення про випуск облігацій зовнішніх державних позик України поза межами передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік зовнішніх джерел фінансування дефіциту Державного бюджету України має визначати мету випуску, джерело погашення та підлягає затвердженню Верховною Радою України і набирає чинності після такого затвердження.

Первинне розміщення, обслуговування та погашення облігацій зовнішніх державних позик України здійснює Міністерство фінансів України. З цією метою Міністерство фінансів України може залучати банки, інвестиційні компанії тощо. Відносини між Міністерством фінансів України і такими організаціями регулюються відповідними угодами згідно із законодавством України.

Стаття 14-3. Витрати на підготовку випуску, випуск, погашення облігацій зовнішніх державних позик України та виплата доходу

Витрати на підготовку випуску, випуск, погашення облігацій зовнішніх державних позик України, виплата доходу та інші необхідні витрати здійснюються відповідно до умов випуску облігацій за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на ці цілі.

Виплата доходів і погашення облігацій зовнішніх державних позик України здійснюються виключно за кошти або за інші облігації державних позик за добровільною згодою сторін.

(Закон доповнено главою 3-1 згідно із Законом N 719-XIV від 03.06.99)

Глава 4. Казначейські зобов'язання республіки

Стаття 15. Основні характеристики казначейських зобов'язань

Казначейські зобов'язання України (надалі – казначейські зобов'язання) - вид цінних паперів на пред'явника, що розміщуються виключно на добровільних засадах серед населення, засвідчують внесення їх власниками грошових коштів до бюджету і дають право на одержання фінансового доходу.

Випускаються такі види казначейських зобов'язань:

- а) довгострокові – від 5 до 10 років;
- б) середньострокові – від 1 до 5 років;
- в) короткострокові – до одного року.

Стаття 16. Порядок випуску казначейських зобов'язань

Рішення про випуск довгострокових і середньострокових казначейських зобов'язань приймається Кабінетом Міністрів України.

Рішення про випуск короткострокових казначейських зобов'язань приймається Міністерством фінансів України.

У рішенні про випуск казначейських зобов'язань визначаються умови їх випуску.

Порядок визначення продажної вартості казначейських зобов'язань встановлюється Міністерством фінансів України виходячи з часу їх придбання.

Кошти від реалізації казначейських зобов'язань спрямовуються на покриття поточних видатків республіканського бюджету.

Стаття 17. Виплата доходу по казначейських зобов'язаннях

Виплата доходу по казначейських зобов'язаннях та їх погашення здійснюються відповідно до умов їх випуску, затверджених: по довгострокових і середньострокових зобов'язаннях – Кабінетом Міністрів України, короткострокових – Міністерством фінансів України.

Глава 5. Ощадні сертифікати

Стаття 18. Основні характеристики ощадних сертифікатів

Ощадний сертифікат - письмове свідоцтво банку про депонування грошових коштів, яке засвідчує право вкладника на одержання після закінчення встановленого строку депозиту і процентів по ньому.

Ощадні сертифікати видаються строкові (під певний договірний процент на визначений строк) або до запитання, іменні та на пред'явника.

Іменні сертифікати обігу не підлягають, а їх продаж (відчуження) іншим особам є недійсним.

Ощадні сертифікати повинні мати такі реквізити: найменування цінного паперу - «ощадний сертифікат», найменування банку, що випустив сертифікат, та його місцезнаходження; порядковий номер сертифіката, дату випуску, суму депозиту, строк вилучення вкладу (для строкового сертифіката), найменування або ім'я держателя сертифіката (для іменного сертифіката); підпис керівника банку або іншої уповноваженої на це особи, печатку банку.

Стаття 19. Придбання ощадних сертифікатів

Підприємства і громадяни придбають сертифікати за рахунок коштів, передбачених статтею 12 цього Закону.

Стаття 20. Виплата доходу по ощадних сертифікатах

Дохід по ощадних сертифікатах виплачується при пред'явленні їх для оплати в банк, що їх випустив.

У разі коли власник сертифіката вимагає повернення депонованих коштів по строковому сертифікату раніше обумовленого в ньому строку, то йому виплачується понижений процент, рівень якого визначається на договірних умовах при внесенні депозиту.

Глава 6. Векселі

Стаття 21. Основні характеристики векселів

Вексель – цінний папір, який засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця сплатити після настання строку визначену суму грошей власнику векселя (векселедержателю).

Випускаються такі види векселів: простий, переказний.

Простий вексель містить такі реквізити:

- а) найменування – «вексель»;
- б) просту і нічим не обумовлену обіцянку сплатити визначену суму;
- в) зазначення строку платежу;
- г) зазначення місця, в якому повинен здійснитись платіж;
- д) найменування того, кому або за наказом кого платіж повинен бути здійснений;
- е) дату і місце складання векселя;
- є) підпис того, хто видає документ (векселедавця).

Переказний вексель повинен містити, крім реквізитів, передбачених у підпунктах «а», «в – є» частини третьої цієї статті, також:

- просту і нічим не обумовлену пропозицію сплатити певну суму;
- найменування того, хто повинен платити (платника).

Документ, у якому відсутній будь-який з реквізитів, вказаних у частинах третій і четвертій цієї статті, відповідно для простого і переказного векселів, не має сили простого або переказного векселя, за винятком таких випадків:

- а) вексель, строк платежу по якому не вказано, розглядається як такий, що підлягає оплаті по пред'явленні;
- б) при відсутності особливого зазначення місце, позначене поруч з найменуванням платника (місце складання документа – для простого векселя), вважається місцем платежу і одночасно місцем проживання платника (векселедавця – для простого векселя);
- в) вексель, в якому не вказано місце його складання, визнається підписаним у місці, позначеному поруч з найменуванням векселедавця.

Порядок випуску та обігу векселів визначається Кабінетом Міністрів України.

Глава 7. Реєстрація та обіг цінних паперів

Стаття 22. Реєстрація випуску цінних паперів

Емітент має право на випуск акцій, облігацій підприємств з моменту реєстрації цього випуску Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку. (Частина перша статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 283/96-вр від 09.07.96)

Якщо подані для реєстрації акції, облігації підприємств пропонуються для відкритого продажу, тобто призначені для розміщення між юридичними особами і громадянами, коло яких заздалегідь визначити неможливо, то емітент зобов'язаний подати реєструвальному органу для реєстрації також інформацію про випуск цих цінних паперів. (Частина друга статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 283/96-вр від 09.07.96)

Емітент зобов'язаний подати органу, що реєструє випуск цінних паперів або інформацію про випуск цінних паперів, баланс та довідку про фінансовий стан, підтвержені аудитором (аудиторською фірмою). (Статтю 22 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 90/95-вр від 14.03.95)

Порядок реєстрації випуску облігацій підприємств і акцій, а також інформації про їх випуск визначається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. (Частина четверта статті 22 в редакції Закону N 283/96-вр від 09.07.96)

Реєстрація випуску цінних паперів повинна бути проведена не пізніше як за 30 днів з моменту подачі заяви з доданням необхідних документів.

Орган, який реєструє випуск цінних паперів або інформацію про випуск цінних паперів, зобов'язаний перевіряти відповідність поданих емітентом документів вимогам законодавства України. (Частина шоста статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 283/96-вр від 09.07.96)

Відмова в реєстрації може мати місце лише в разі порушення встановленого порядку або невідповідності поданих документів вимогам законодавства.

У разі, коли реєстрацію випуску цінних паперів у встановлений строк не проведено або в ній відмовлено з мотивів, які емітент вважає необґрунтованими, він може звернутися до суду.

Реєстрація випуску цінних паперів або інформації про випуск цінних паперів, що проводиться Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, не може розглядатися як гарантія вартості цих цінних паперів. (Частина дев'ята статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 283/96-вр від 09.07.96)

Загальний реєстр випуску цінних паперів ведеться Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. (Частина десята статті 22 в редакції Закону № 283/96-вр від 09.07.96)

Стаття 23. Інформація про випуск акцій, облігацій підприємств, що пропонуються для відкритого продажу

Інформація про випуск акцій, облігацій підприємств, що пропонуються для відкритого продажу, крім реєстрації, підлягає обов'язковому опублікуванню в органах преси Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України і офіційному виданні фондової біржі не менш як за 10 днів до початку передплати на ці цінні папери.

Акції, облігації підприємств, що пропонуються для відкритого продажу, допускаються для розміщення не раніше як через 30 днів після опублікування оголошення про їх випуск.

У разі виникнення будь-яких змін в інформації про випуск акцій, облігацій підприємств, що пропонуються до відкритого продажу, емітент цінних паперів повинен опублікувати інформацію про зміни, що сталися, до закінчення 30-денного строку з дня опублікування інформації.

Реєструвальний орган має право у разі виявлення недостовірних даних у опублікованій інформації про випуск акцій, облігацій підприємств зупинити їх розміщення до того часу, поки емітент цих цінних паперів не внесе до неї відповідних змін.

Стаття 24. Регулярна інформація про емітента

Емітент зобов'язаний не менше одного разу на рік інформувати громадськість про своє господарсько-фінансове становище і результати діяльності (надалі – річний звіт).

Річний звіт публікується не пізніше дев'яти місяців року, наступного за звітним, і надсилається держателям іменних акцій та реєструвальному органу. (Частина друга статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 90/95-вр від 14.03.95)

У річному звіті повинні міститись такі дані про емітента:

- а) інформація про результати господарювання за попередній рік;
- б) підтвержені аудитором (аудиторською фірмою) річний баланс та довідка про фінансовий стан; (Пункт «б» частини третьої статті 24 в редакції Закону N 90/95-вр від 14.03.95)
- в) основні відомості про додатково випущені цінні папери;
- г) обґрунтування змін у персональному складі службових осіб.

Стаття 25. Особлива інформація про емітента

Емітент зобов'язаний протягом двох днів надіслати фондовій біржі і реєстральному органу, а також опублікувати в офіційній газеті фондової біржі інформацію про зміни, що відбулися в його господарській діяльності і впливають на вартість цінних паперів або розмір доходу по них, а саме:

- а) зміни прав на цінні папери;
- б) зміни у персональному складі службових осіб;
- в) арешт банківських рахунків емітента;
- г) початок дій по сануванню (здійсненню комплексу заходів, спрямованих на оздоровлення фінансового стану емітента);
- д) реорганізацію, зупинення або припинення діяльності емітента;
- е) знищення не менш як 10 процентів майна емітента внаслідок надзвичайних обставин;
- є) пред'явлення позову до емітента в розмірі, що перевищує 10 процентів статутного фонду або суми вартості основних і оборотних коштів емітента;
- ж) одержання кредиту або емісію цінних паперів у розмірі, що перевищує 50 процентів статутного фонду або суми вартості основних та оборотних коштів емітента.

Емітент у зв'язку з опублікуванням недостовірних відомостей про нього, які можуть вплинути на вартість цінних паперів або розмір доходу по них, зобов'язаний протягом двох робочих днів вжити заходів щодо виправлення цих відомостей.

Стаття 26. Діяльність по випуску та обігу цінних паперів

Діяльністю по випуску та обігу цінних паперів, відповідно до цього Закону, визнається посередницька діяльність по випуску та обігу цінних паперів, здійснювана банками, а також акціонерними товариствами, статутний фонд яких сформовано за рахунок виключно іменних акцій, та іншими товариствами (надалі - торговці цінними паперами), для яких операції з цінними паперами становлять виключний вид їх діяльності.

Торговці цінними паперами вправі здійснювати такі види діяльності по випуску та обігу цінних паперів:

- а) діяльність по випуску цінних паперів;
- б) комісійну діяльність по цінних паперах;
- в) комерційну діяльність по цінних паперах.

Діяльністю по випуску цінних паперів визнається виконання торговцем цінними паперами за дорученням, від імені і за рахунок емітента обов'язків по організації передплати на цінні папери або їх реалізації іншим способом. При

цьому торговець цінними паперами за домовленістю з емітентом може брати на себе зобов'язання у разі неповного розміщення цінних паперів викупити в емітента нереалізовані цінні папери.

Комісійною діяльністю по цінних паперах визнається купівля-продаж цінних паперів, що здійснюється торговцем цінними паперами від свого імені, за дорученням і за рахунок іншої особи.

Комерційною діяльністю по цінних паперах визнається купівля-продаж цінних паперів, що здійснюється торговцем цінними паперами від свого імені та за свій рахунок.

Стаття 27. Дозвіл на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів

Здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів, як виключної діяльності, допускається на основі дозволу, що видається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Перелік документів, необхідних для одержання дозволу на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів, а також перелік відомостей, які торговець цінними паперами повинен подавати протягом строку дії цього дозволу, визначаються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. (Частина перша статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом N 283/96-вр від 09.07.96)

Дозвіл на здійснення усіх або окремих (крім комісійної) видів діяльності може бути видано торговцям цінними паперами, які мають внесений статутний фонд у розмірі не менш як 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на здійснення комісійної діяльності щодо цінних паперів - не менш як 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. (Частина друга статті 27 в редакції Закону N 283/96-вр від 09.07.96)

При здійсненні виключної діяльності по випуску та обігу цінних паперів допускається здійснення окремих видів діяльності, пов'язаних з обігом цінних паперів, насамперед діяльності по наданню консультацій власникам цінних паперів.

Стаття 28. Умови, за яких не допускається здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів

Дозвіл на здійснення будь-якого виду діяльності по випуску та обігу цінних паперів не може одержати торговець цінними паперами, який безпосередньо або побічно володіє майном іншого торговця цінними паперами вартістю понад 10 процентів статутного фонду, в тому числі безпосередньо – вартістю понад 5 процентів статутного фонду іншого торговця.

Торговець цінними паперами, який має дозвіл на здійснення будь-якого виду діяльності по випуску та обігу цінних паперів, не може безпосередньо або побічно володіти майном іншого торговця цінними паперами вартістю понад 10 процентів статутного фонду, в тому числі безпосередньо - вартістю понад 5 процентів статутного фонду іншого торговця.

Якщо частка юридичної особи, що не має дозволу на здійснення діяльності по обігу цінних паперів, або громадянина в статутному фонді кількох торговців цінними паперами перевищує 5 процентів по кожному торговцю, то ці торговці не можуть здійснювати торгівлю цінними паперами один з одним.

Торговець цінними паперами не може здійснювати торгівлю:

- а) цінними паперами власного випуску;
- б) акціями того емітента, у якого він безпосередньо або побічно володіє майном у розмірі більше 5 процентів статутного фонду.

Відповідно до цієї статті безпосереднім володінням майна визнається володіння часткою у статутному фонді будь-якого товариства, побічним володінням - володіння часткою у статутному фонді такого товариства, яке є учасником в іншому товаристві.

Стаття 29. Укладення угод з цінними паперами

При прийнятті доручення на купівлю або продаж цінних паперів торговець цінними паперами зобов'язаний надавати особі, за рахунок якої він діє, інформацію про курс цінних паперів.

Торговець цінними паперами зобов'язаний подавати фондовій біржі інформацію про всі укладені ним угоди з цінними паперами в строки і порядку, визначені правилами фондової біржі.

Особливості ведення бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами визначає Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Міністерством фінансів України та Національним банком України. (Частина третя статті 29 в редакції Закону N 283/96-вр від 09.07.96)

Стаття 30. Вимоги щодо ліквідності торговців цінними паперами

Вартість угод, укладених торговцем цінними паперами з іншими торговцями цінними паперами, але не виконаних в даний момент (відкриті позиції), не може перевищувати п'ятикратного розміру власного статутного фонду торговця цінними паперами.

При здійсненні діяльності по випуску цінних паперів, що проводиться одночасно з комерційною або комісійною діяльністю по цінних паперах, вартість угод, укладених торговцем цінними паперами з іншими торговцями цінними паперами, але не виконаних на даний момент (відкриті позиції), не може перевищувати десятикратного розміру власного статутного фонду торговця цінними паперами.

Продажна або номінальна ціна цінних паперів, що є у власності (резерв) торговця цінними паперами, який здійснює діяльність по випуску цінних паперів або комерційну діяльність по цінних паперах, а також вартість відкритих позицій, разом взятих, одночасно не можуть перевищувати п'ятнадцятикратного розміру статутного фонду торговця цінними паперами. Обчислення слід проводити виходячи з найвищої продажної ціни або номінальної ціни.

Стаття 31. Оподаткування доходів по цінних паперах

Оподаткування доходів по цінних паперах здійснюється згідно з законодавством України.

Розділ II

Фондова біржа

Глава 8. Загальні положення

Стаття 32. Поняття фондової біржі

Фондова біржа – організаційно оформлений, постійно діючий ринок, на якому здійснюється торгівля цінними паперами.

Стаття 33. Правове положення фондової біржі

Фондова біржа - акціонерне товариство, яке зосереджує попит і пропозицію цінних паперів, сприяє формуванню їх біржового курсу та здійснює свою діяльність відповідно до цього Закону, інших актів законодавства України, статуту і правил фондової біржі.

Фондову біржу може бути створено не менш як 20 засновниками – торговцями цінними паперами, які мають дозвіл на здійснення комерційної і комісійної діяльності по цінних паперах за умови внесення ними до статутного фонду не менш як 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. (Частина друга статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом N 283/96-вр від 09.07.96)

Фондова біржа набуває прав юридичної особи з дня її реєстрації Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. (Частина третя статті 30 в редакції Закону N 283/96-вр від 09.07.96)

Фондова біржа – організація, яка створюється без мети отримання прибутку та займається виключно організацією укладання угод купівлі та продажу цінних паперів та їх похідних. Вона не може здійснювати операції з цінними паперами від власного імені та за дорученням клієнтів, а також виконувати функції депозитарію. (Статтю 33 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 523/97-вр від 10.09.97)

Стаття 34. Статут та правила фондової біржі

Статут та правила фондової біржі затверджуються її вищим органом.

У статуті фондової біржі визначаються:

- а) найменування і місцезнаходження фондової біржі;
- б) найменування і місцезнаходження засновників;
- в) розмір статутного фонду;
- г) умови і порядок прийняття в члени і виключення з членів фондової біржі;
- д) права і обов'язки членів фондової біржі;
- е) організаційна структура фондової біржі;
- є) компетенція і порядок створення керівних органів фондової біржі;
- ж) порядок і умови відвідування фондової біржі;
- з) порядок і умови застосування санкцій, встановлених фондовою біржею;
- и) порядок припинення діяльності фондової біржі.

У статуті можуть передбачатися інші положення, що стосуються створення і діяльності фондової біржі.

Правила фондової біржі повинні передбачати:

- а) види угод, що укладаються на фондовій біржі;
- б) порядок торгівлі на фондовій біржі;
- в) умови допуску цінних паперів на фондову біржу;
- г) умови і порядок передплати на цінні папери, що котируються на фондовій біржі;
- д) порядок формування цін, біржового курсу та їх публікації;
- е) перелік цінних паперів, що котируються на фондовій біржі;
- є) обов'язки членів фондової біржі щодо ведення обліку та інформації, внутрішній розпорядок роботи комісій фондової біржі, порядок їх діяльності;
- ж) систему інформаційного забезпечення фондової біржі;
- з) види послуг, що надаються фондовою біржею, і розмір плати за них;
- и) правила ведення розрахунків на фондовій біржі;
- і) інші положення, що стосуються діяльності фондової біржі.

Стаття 35. Використання позначення «фондова біржа»

Позначення «фондова біржа» або таке, в якому міститься вислів «фондова біржа», може використовувати у своєму фірмовому найменуванні або рекламі тільки та організація, що створена у порядку, визначеному в статті 34 цього Закону.

Стаття 36. Особливі умови припинення діяльності фондової біржі

Діяльність фондової біржі припиняється у тому разі, коли число її членів стало менше 10. Якщо у фондовій біржі залишилося 10 членів, її діяльність припиняється у разі неприйняття нових членів протягом шести місяців.

Діяльність фондової біржі припиняється відповідно до законодавства України про акціонерні товариства та інші види господарських товариств.

Глава 9. Захист майнових прав інвесторів

Стаття 37. Розірвання договору на передплату або купівлю цінних паперів

Особа, що передплатила або купила цінні папери до опублікування інформації про зміни в господарській діяльності емітента, що впливають на вартість цінних паперів або розмір доходу по них, може протягом 15 днів з моменту публікації цієї інформації розірвати договір в односторонньому порядку.

У разі розірвання договору емітент зобов'язаний на вимогу вказаної особи відшкодувати їй витрати і можливі збитки, пов'язані з передплатою або купівлею цінних паперів.

Емітент у разі невиконання умов передплати на цінні папери зобов'язаний повернути передплатникам на їх вимогу усі одержані від них кошти із сплатою процентів за весь строк їх тримання.

Емітент несе відповідальність по відшкодуванню збитків, завданих недостовірною інформацією про цінні папери.

Глава 10. Державний контроль за випуском та обігом цінних паперів

Стаття 38. Органи, що здійснюють державний контроль за випуском та обігом цінних паперів

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку і її територіальні відділення здійснюють контроль за випуском та обігом цінних паперів, за винятком приватизаційних. Контроль за обігом приватизаційних паперів здійснює Фонд державного майна України. (Частина перша статті 38 в редакції Закону N 283/96-вр від 09.07.96)

Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку призначаються державні представники на фондових біржах. Вони уповноважені здійснювати контроль за додержанням положень статуту і правил фондової біржі та мають право брати участь у роботі керівних органів фондових бірж. (Частина друга статті 38 в редакції Закону N 283/96-вр від 09.07.96)

Антимонопольний комітет України здійснює контроль за дотриманням вимог антимонопольного законодавства при обігу цінних паперів. (Статтю 38 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 82/95-вр від 02.03.95)

Стаття 39. Санкції, що застосовуються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку і її територіальними відділеннями (Назва статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом N 283/96-вр від 09.07.96)

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку і її територіальні відділення у разі відхилення від умов, визначених у дозволах на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів, а також у статуті та правилах фондової біржі, можуть застосовувати такі санкції:

- а) виносити попередження;
- б) зупиняти на строк до одного року передплату і продаж цінних паперів;
- в) зупиняти на певний строк укладення угод з окремих видів діяльності по випуску і обігу цінних паперів;
- г) анулювати дозвіл, виданий на ведення діяльності по випуску і обігу цінних паперів у разі повторного застосування санкцій, передбачених підпунктами «а - в» цієї статті. (Частина перша статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом N 283/96-вр від 09.07.96)

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку може зупиняти діяльність фондової біржі в разі порушення нею статутної діяльності і вимагати приведення її у відповідність з статутом та правилами фондової біржі. (Частина друга статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом N 283/96-вр від 09.07.96)

Стаття 40. Оскарження дій державних органів у зв'язку із здійсненням ними контролю за випуском та обігом цінних паперів

Скарги на дії територіальних відділень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в зв'язку із здійсненням ними контролю за випуском та обігом цінних паперів розглядаються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку може бути оскаржено в судах або арбітражних судах. (Стаття 40 в редакції Закону N 283/96-вр від 09.07.96)

Стаття 41. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про цінні папери і фондову біржу, то застосовуються правила міжнародного договору.

Голова Верховної Ради України
м. Київ, 18 червня 1991 року
N 1201-ХІІ

Л.КРАВЧУК

ЗАКОН УКРАЇНИ**Про товарну біржу**

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 1992, N 10, ст. 139)

(Вводиться в дію Постановою ВР

N 1957-ХІІ (1957-12) від 10.12.91, ВВР, 1992, N 10, ст. 140)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 2932-ХІІ (2932-12) від 26.01.93, ВВР, 1993, N 11, ст. 83)

N 2921-ІІІ (2921-14) від 10.01.2002

N 3047-ІІІ (3047-14) від 07.02.2002)

Цей Закон визначає правові умови створення та діяльності товарних бірж на території України.

Розділ І**Загальні положення***Стаття 1. Правове становище товарної біржі*

Товарна біржа є організацією, що об'єднує юридичних і фізичних осіб, які здійснюють виробничу і комерційну діяльність, і має за мету надання послуг в укладенні біржових угод, виявлення товарних цін, попиту і пропозицій на товари, вивчення, упорядкування і полегшення товарообігу і пов'язаних з ним торговельних операцій.

Товарна біржа діє на основі самоврядування, господарської самостійності, є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, власні поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банках, печатку із своїм найменуванням. (Частина друга статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2921-ІІІ від 10.01.2002)

Товарна біржа не займається комерційним посередництвом і не має на меті одержання прибутку.

Діяльність товарної біржі здійснюється відповідно до цього Закону та чинного законодавства України, статуту біржі, правил біржової торгівлі та біржового арбітражу.

Стаття 2. Основні принципи діяльності товарної біржі

Товарна біржа здійснює свою діяльність за принципами:
рівноправності учасників біржових торгів;
застосування вільних (ринкових) цін;
публічного проведення біржових торгів.

Стаття 3. Права товарної біржі

Товарна біржа має право:

встановлювати відповідно до цього Закону та чинного законодавства України власні правила біржової торгівлі та біржового арбітражу, які є обов'язковими для всіх учасників торгів;

створювати підрозділи біржі та затверджувати положення про них;

розробляти з урахуванням державних стандартів власні стандарти і типові контракти;

зупиняти на деякий час біржову торгівлю, якщо ціни біржових угод протягом дня відхиляються більше ніж на визначений біржовим комітетом (радою біржі) розмір;

встановлювати вступні та періодичні внески для членів біржі, плату за послуги, що надаються біржею;

встановлювати інші грошові збори;

встановлювати і стягувати відповідно до статуту біржі плату за реєстрацію угод на біржі, штрафи та інші санкції за порушення статуту біржі та біржових правил;

засновувати арбітражні комісії для вирішення спорів у торговельних угодах;

укладати міжбіржові угоди з іншими біржами, мати своїх представників на них, у тому числі на біржах, розташованих за межами України;

вносити в державні органи пропозиції з питань, що стосуються біржової діяльності;

видавати біржові бюлетені, довідники та інші інформаційні і рекламні видання;

здійснювати інші функції, передбачені статутом біржі.

Стаття 4. Обов'язки товарної біржі

Товарна біржа забезпечує:

створення умов для проведення біржової торгівлі;

регулювання біржових операцій;

регулювання цін на підставі співвідношення попиту та пропозиції на товари, що допускаються до обігу на біржі;

надання членам і відвідувачам біржі організаційних та інших послуг;

збір, обробку і поширення інформації, пов'язаної з кон'юктурою ринку.

Розділ II

Створення товарної біржі, порядок її реєстрації

Стаття 5. Загальні умови створення товарної біржі

Товарна біржа створюється на засадах добровільного об'єднання зацікавлених юридичних і фізичних осіб, яким це не заборонено чинним законодавством.

Засновниками і членами товарної біржі не можуть бути органи державної влади та управління, а також державні установи (організації), що перебувають на державному бюджеті.

Заснування товарної біржі здійснюється шляхом укладення засновниками угоди, яка визначає порядок та принципи її створення, склад засновників, їх обов'язки, розмір і строки сплати пайових, вступних та періодичних внесків.

Кожний із засновників сплачує пайовий внесок.

Стаття 6. Статут товарної біржі

Товарна біржа діє на підставі статуту, який затверджується засновниками біржі.

У статуті товарної біржі визначається:

найменування та місцезнаходження біржі;

склад засновників;
предмет і цілі діяльності біржі;
види фондів, що утворюються біржею, та їх розміри;
органи управління біржею, порядок їх утворення та компетенція, організаційна структура біржі;
порядок прийняття у члени біржі та припинення членства;
права та обов'язки членів біржі та біржі перед третіми особами, а також членів біржі перед біржею та біржі перед її членами;
порядок і умови застосування санкцій;
майнова відповідальність членів біржі;
порядок припинення біржі.
У статуті можуть передбачатися й інші положення, що стосуються створення та діяльності товарної біржі.

Стаття 7. Державна реєстрація товарної біржі

Державна реєстрація товарної біржі здійснюється в порядку, встановленому для підприємств.

Розділ III Членство у товарній біржі

Стаття 8. Умови членства у товарній біржі

Членами товарної біржі є засновники, а також прийняті до її складу згідно із статутом біржі вітчизняні та іноземні юридичні і фізичні особи. Порядок прийняття у члени біржі та вибуття із складу її членів визначається статутом товарної біржі.

Вступний внесок члена біржі має дорівнювати вартості «біржового місця», що визначається виходячи з попиту та пропозиції на «біржове місце». Особа, яка сплатила пайовий або вступний внесок, набуває управління власника щодо «біржового місця» і може винаймати свої членські права, а також продавати ці права за правилами, встановленими біржовим комітетом (радою біржі).

Стаття 9. Права члена товарної біржі

Член товарної біржі має право сам або через свого представника:
здійснювати біржові операції на біржі та одержувати за це винагороду;
брати участь у вирішенні питань діяльності біржі, обирати і бути обраним до її керівних органів;
здійснювати всі управління, що випливають із сплати пайового або вступного внеску;
користуватися всіма послугами біржі.

Стаття 10. Обов'язки члена біржі

Член товарної біржі зобов'язаний:
дотримуватись статуту біржі, біржових правил торгівлі, рішень загальних зборів членів біржі та біржового комітету (ради біржі);
провадити розрахунки за своїми угодами відповідно до правил біржової торгівлі та своєчасно інформувати біржовий комітет (раду біржі) про зміни у своє-

му фінансовому становищі, що можуть негативно вплинути на виконання його зобов'язань перед третіми особами та біржею;
сплачувати членські внески;
вести облік здійснюваних угод за формою, визначеною правилами біржової торгівлі;
подавати необхідну інформацію контролюючим органам біржі;
не розголошувати конфіденційні відомості та комерційну таємницю про діяльність біржі.

Розділ IV

Управління товарною біржею

Стаття 11. Органи управління товарною біржею

Вищим органом управління товарної біржі є загальні збори її членів.

У період між загальними зборами членів товарної біржі управління нею здійснює біржовий комітет (рада біржі).

Контролюючим органом товарної біржі є контрольна (ревізійна) комісія.

Біржовий комітет (рада біржі) і контрольна (ревізійна) комісія обираються загальними зборами членів товарної біржі, компетенція та повноваження комітету і комісії визначаються статутом товарної біржі.

Стаття 12. Організаційна структура товарної біржі

Для управління товарною біржею та забезпечення її функцій на біржі створюються виконавча дирекція та спеціальні підрозділи: розрахункова палата, біржовий арбітраж, котирувальна комісія та інші підрозділи і допоміжні служби, необхідні для її діяльності.

Підрозділи біржі діють на основі положень, що затверджуються загальними зборами членів товарної біржі або уповноваженим ними органом.

З працівниками біржі, які працюють за наймом, за згодою сторін можуть укладатися трудові контракти.

Розділ V

Майно товарної біржі та гарантії її майнових прав

Стаття 13. Майно товарної біржі

Майно товарної біржі складається з фондів, що утворюються біржею, вартість яких відбивається на балансі біржі. Біржі також належить інше майно, набуте на підставах, не заборонених законом.

Майно товарної біржі формується за рахунок:

пайових, вступних та періодичних внесків;
надходжень від біржових операцій та надання послуг підрозділами біржі;
штрафів за порушення статуту товарної біржі та правил біржової торгівлі;
інших грошових надходжень, що не суперечать чинному законодавству.

Майно біржі належить їй на праві власності.

Порядок використання майна товарної біржі визначається загальними зборами її членів.

Стаття 14. Гарантії майнових прав товарної біржі

Держава гарантує захист майнових прав товарної біржі. Вилучення майна біржі не допускається, крім випадків, передбачених законом.

Збитки, завдані товарній біржі внаслідок порушення її майнових прав, незаконного втручання в діяльність, відшкодовуються у встановленому порядку.

Розділ VI

Біржові операції та правила біржової торгівлі

Стаття 15. Біржові операції

Біржовою операцією визнається угода, що відповідає сукупності зазначених нижче умов:

а) якщо вона являє собою купівлю-продаж, поставку та обмін товарів, допущених до обігу на товарній біржі;

б) якщо її учасниками є члени біржі;

в) якщо вона подана до реєстрації та зареєстрована на біржі не пізніше наступного за здійсненням угоди дня.

Угоди, зареєстровані на біржі, не підлягають нотаріальному посвідченню.

Зміст біржової угоди (за винятком найменування товару, кількості, ціни, місця і строку виконання) не підлягає розголошенню. Цю інформацію може бути надано тільки на письмову вимогу судам, органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ, арбітражному суду та аудиторським організаціям у випадках, передбачених законодавством України. (Частина третя статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2932-ХІІ від 26.01.93)

Угода вважається укладеною з моменту її реєстрації на біржі.

Біржові операції дозволяється здійснювати тільки членам біржі або брокерам.

Стаття 16. Біржові брокери

Брокери є фізичними особами, зареєстрованими на біржі відповідно до її статуту, обов'язки яких полягають у виконанні доручень членів біржі, яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій шляхом підшукування контрактів і поданні здійснюваних ними операцій для реєстрації на біржі.

Кількість брокерів кожної товарної біржі визначається біржовим комітетом.

Брокери вправі пересвідчитися в наявності та якості запропонованого товару, а також у платоспроможності покупця, пропонувати альтернативні умови контрактів та здійснювати будь-які інші дії, що не суперечать інтересам клієнтів.

Брокерам забороняється розголошувати комерційні таємниці щодо здійснюваних за їх участю біржових операцій клієнтів, одночасно обслуговувати двох або більше клієнтів, інтереси яких суперечать.

Стаття 17. Правила біржової торгівлі

Правила біржової торгівлі розробляються відповідно до чинного законодавства і є основним документом, що регламентує порядок здійснення біржо-

вих операцій, ведення біржової торгівлі та розв'язання спорів з цих питань.

Правила біржової торгівлі затверджуються загальними зборами членів товарної біржі або органом, ними уповноваженим.

У правилах біржової торгівлі визначається:

строк та місце проведення біржових операцій;

склад учасників біржових торгів і сукупність вимог, що ставляться до них;

порядок здійснення та реєстрації біржових операцій;

порядок визначення та розмір плати за користування послугами біржі;

відповідальність учасників та працівників біржі за невиконання або неналежне виконання правил біржової торгівлі;

інші положення, встановлені органами управління біржі.

На товарній біржі забороняються:

купівля-продаж товарів (контрактів) однією особою безпосередньо або через підставних осіб з метою впливу на динаміку цін;

будь-які погоджені дії учасників біржової торгівлі, які мають своєю метою або можуть призвести до зміни чи фіксації поточних біржових цін;

поширення неправдивих відомостей, що можуть призвести до штучної зміни кон'юнктури.

Розділ VII

Заключні положення

Стаття 18. Оподаткування товарної біржі та її членів

Оподаткування товарної біржі та її членів провадиться у порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 19. Облік і звітність

Товарна біржа веде первинний та бухгалтерський облік результатів своєї роботи, складає статистичну інформацію та адміністративні дані.

Порядок ведення бухгалтерського обліку і подання статистичної інформації та адміністративних даних визначається законодавством. (Стаття 19 в редакції Закону N 3047-III від 07.02.2002)

Стаття 20. Порядок розгляду спорів

Спори, що виникають по біржових угодах, вирішуються у порядку, встановленому законодавством України, статутом товарної біржі та біржовими правилами.

Стаття 21. Припинення товарної біржі

Припинення товарної біржі відбувається за рішенням загальних зборів членів біржі, а також за рішенням суду, арбітражного суду або інших уповноважених на це державних органів у випадках, передбачених законодавством України.

Президент України
м. Київ, 10 грудня 1991 року
N 1956-XII

Л.КРАВЧУК

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державне регулювання ринку цінних паперів
в Україні

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 51, ст. 292)

(Вводиться в дію Постановою ВР

N 475/96-вр від 30.10.96, ВВР, 1996, N 51, ст. 293)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 642/97-вр від 18.11.97, ВВР, 1998, N 10, ст. 36

N 938-XIV (938-14) від 14.07.99, ВВР, 1999, N 38, ст. 339

N 2299-III (2299-14) від 15.03.2001, ВВР, 2001, N 21, ст. 103

N 2921-III (2921-14) від 10.01.2002, ВВР, 2002, N 16, ст. 114

N 2922-III (2922-14) від 10.01.2002, ВВР, 2002, N 17, ст. 117

N 3047-III (3047-14) від 07.02.2002, ВВР, 2002, N 29, ст. 194)

Цей Закон визначає правові засади здійснення державного регулювання ринку цінних паперів та державного контролю за випуском і обігом цінних паперів та їх похідних в Україні.

Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

державне регулювання ринку цінних паперів – здійснення державою комплексних заходів щодо упорядкування, контролю, нагляду за ринком цінних паперів та їх похідних та запобігання зловживанням і порушенням у цій сфері;

інвестор на ринку цінних паперів – фізична або юридична особа, яка придбає цінні папери від свого імені та за свій рахунок з метою одержання доходу чи збільшення вартості цінних паперів або набуття відповідних прав, що надаються власнику цінних паперів відповідно до чинного законодавства;

обіг цінних паперів – укладання та виконання угод щодо цінних паперів, не пов'язані з їх випуском;

похідні цінні папери – цінні папери, механізм випуску та обігу яких пов'язаний з правом на придбання чи продаж протягом терміну, визначеного договором (контрактом), цінних паперів, інших фінансових та/або товарних ресурсів;

професійна діяльність на ринку цінних паперів – підприємницька діяльність по перерозподілу фінансових ресурсів за допомогою цінних паперів та організаційному, інформаційному, технічному, консультативному та іншому обслуговуванню випуску та обігу цінних паперів, що є, як правило, виключним або переважним видом діяльності;

саморегулівна організація – добровільне об'єднання професійних учасників ринку цінних паперів, яке не має на меті одержання прибутку, створене з метою захисту інтересів своїх членів, інтересів власників цінних паперів та інших учасників ринку цінних паперів та зареєстроване Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

учасники ринку цінних паперів – емітенти, інвестори та особи, що здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів.

Стаття 2. Мета державного регулювання ринку цінних паперів

Державне регулювання ринку цінних паперів здійснюється з метою: реалізації єдиної державної політики у сфері випуску та обігу цінних паперів та їх похідних;

створення умов для ефективною мобілізації та розміщення учасниками ринку цінних паперів фінансових ресурсів з урахуванням інтересів суспільства;

одержання учасниками ринку цінних паперів інформації про умови випуску та обігу цінних паперів, результати фінансово-господарської діяльності емітентів, обсяги і характер угод з цінними паперами та іншої інформації, що впливає на формування цін на ринку цінних паперів;

забезпечення рівних можливостей для доступу емітентів, інвесторів і посередників на ринок цінних паперів;

гарантування прав власності на цінні папери;

захисту прав учасників фондового ринку;

інтеграції в європейський та світовий фондові ринки;

дотримання учасниками ринку цінних паперів вимог актів законодавства;

запобігання монополізації та створення умов розвитку добросовісної конкуренції на ринку цінних паперів;

контролю за прозорістю та відкритістю ринку цінних паперів.

Стаття 3. Форми державного регулювання ринку цінних паперів

Державне регулювання ринку цінних паперів здійснюється у таких формах: прийняття актів законодавства з питань діяльності учасників ринку цінних паперів;

регулювання випуску та обігу цінних паперів, прав та обов'язків учасників ринку цінних паперів;

видача спеціальних дозволів (ліцензій) на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів та забезпечення контролю за такою діяльністю;

заборона та зупинення на певний термін (до одного року) професійної діяльності на ринку цінних паперів у разі відсутності спеціального дозволу (ліцензії) на цю діяльність та притягнення до відповідальності за здійснення такої діяльності згідно з чинним законодавством;

реєстрація випусків (емісій) цінних паперів та інформації про випуск (емісію) цінних паперів;

контроль за дотриманням емітентами порядку реєстрації випуску цінних паперів та інформації про випуск цінних паперів, умов продажу (розміщення) цінних паперів, передбачених такою інформацією;

створення системи захисту прав інвесторів і контролю за дотриманням цих прав емітентами цінних паперів та особами, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів;

контроль за достовірністю інформації, що надається емітентами та особами, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, контролюючим органам;

встановлення правил і стандартів здійснення операцій на ринку цінних паперів та контролю за їх дотриманням;

контроль за дотриманням антимонопольного законодавства на ринку цінних паперів;

контроль за системами ціноутворення на ринку цінних паперів;
контроль за діяльністю осіб, які обслуговують випуск та обіг цінних паперів;
проведення інших заходів щодо державного регулювання і контролю за випуском та обігом цінних паперів.

Стаття 4. Професійна діяльність на ринку цінних паперів

На ринку цінних паперів можуть здійснюватись такі види професійної діяльності:

торгівля цінними паперами – здійснення цивільно-правових угод з цінними паперами, які передбачають оплату цінних паперів проти їх поставки новому власнику на підставі договорів доручення чи комісії за рахунок своїх клієнтів (брокерська діяльність) або від свого імені та за свій рахунок з метою перепродажу третім особам (ділерська діяльність), крім випадків, передбачених законодавством;

депозитарна діяльність – діяльність з надання послуг щодо зберігання цінних паперів та/або обліку прав власності на цінні папери, а також обслуговування угод з цінними паперами;

розрахунково-клірингова діяльність – діяльність з визначення взаємних зобов'язань щодо угод з цінними паперами та розрахунків за ними;

діяльність з управління цінними паперами - діяльність, що здійснюється від свого імені за винагороду протягом визначеного терміну на підставі відповідного договору щодо управління переданими у володіння цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі, в інтересах цієї особи або визначених цією особою третіх осіб;

діяльність з управління активами – діяльність, що здійснюється за винагороду компанією з управління активами на підставі відповідного договору про управління активами, які належать інвесторам на праві власності; (Частина першу статті 4 доповнено абзацом згідно із Законом N 2299-III від 15.03.2001)

діяльність з ведення реєстру власників іменних цінних паперів - збір, фіксація, обробка, зберігання та надання даних, що складають систему реєстру власників іменних цінних паперів, щодо іменних цінних паперів, їх емітентів та власників;

діяльність по організації торгівлі на ринку цінних паперів – надання послуг, що безпосередньо сприяють укладанню цивільно-правових угод щодо цінних паперів на біржовому та організаційно оформленому позабіржовому ринку цінних паперів.

Професійна діяльність на ринку цінних паперів, у тому числі посередницька діяльність по випуску та обігу цінних паперів, здійснюється юридичними і фізичними особами виключно на підставі спеціальних дозволів (ліцензій), що видаються в порядку, встановленому чинним законодавством та за умови вступу до щонайменше однієї саморегулювальної організації. (Частина друга статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 938-XIV від 14.07.99)

У процесі здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів особи, які здійснюють таку діяльність, зобов'язані додержувати встановлених відповідно до цього Закону та інших актів законодавства України обов'язкових нормативів достатності власних коштів та інших показників та вимог, що обмежують ризики по операціях з цінними паперами.

Стаття 5. Органи, що здійснюють державне регулювання ринку цінних паперів

Державне регулювання ринку цінних паперів здійснює Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Інші державні органи здійснюють контроль за діяльністю учасників ринку цінних паперів у межах своїх повноважень, визначених чинним законодавством.

З метою координації діяльності державних органів з питань функціонування ринку цінних паперів створюється Координаційна рада.

До складу Координаційної ради входять керівники державних органів, що у межах своєї компетенції здійснюють контроль або інші функції управління щодо фондового ринку та інвестиційної діяльності в Україні. Очолює Координаційну раду Голова Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Склад та Положення про Координаційну раду затверджує Президент України за поданням Голови Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 6. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку є державним органом, підпорядкованим Президенту України і підзвітним Верховній Раді України. До системи цього органу входять Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, її центральний апарат і територіальні органи.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку утворюється у складі Голови Комісії та шести членів Комісії.

Голова Комісії, її члени призначаються та звільняються Президентом України за погодженням з Верховною Радою України.

Голова та члени Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку мають право без спеціальних дозволів представляти Комісію у суді чи арбітражному суді.

Термін повноважень Голови Комісії та членів Комісії — сім років. Одна й та ж особа не може бути членом Комісії більше двох термінів підряд.

Звільнення Голови Комісії та членів Комісії протягом терміну повноважень може мати місце лише за власним бажанням, а також у разі вчинення злочину та у зв'язку з неможливістю виконання обов'язків за станом здоров'я.

Основною формою роботи Комісії є засідання, які проводяться за рішенням Голови Комісії у разі необхідності, але не рідше одного разу на місяць.

Засідання Комісії є правомірним, якщо на ньому присутні не менше п'яти осіб.

Рішення Комісії вважається прийнятим, якщо за нього подано не менше п'яти голосів.

Положення про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку затверджується Президентом України. Територіальні органи Комісії діють на основі положення, що затверджується Комісією, і координують свою діяльність з місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку розробляє і затверджує з питань, що належать до її компетенції, акти законодавства, обов'язкові для виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, учасниками ринку цінних паперів, їх об'єднаннями, контролює їх виконання.

При Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку створюються Консультаційно-експертна рада, інші органи та установи.

Консультаційно-експертна рада розробляє рекомендації щодо політики на ринку цінних паперів та бере участь у підготовці та обговоренні проектів актів законодавства, які розробляються та розглядаються Комісією.

Склад Консультаційно-експертної ради та положення про неї затверджує Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку звертається до суду та арбітражного суду з позовами (заявами) у зв'язку з порушенням законодавства України про цінні папери.

Стаття 7. Завдання Державної комісії України з цінних паперів та фондового ринку
Основними завданнями Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку є:

1) формування та забезпечення реалізації єдиної державної політики щодо розвитку та функціонування ринку цінних паперів та їх похідних в Україні, сприяння адаптації національного ринку цінних паперів до міжнародних стандартів;

2) координація діяльності державних органів з питань функціонування в Україні ринку цінних паперів та їх похідних;

3) здійснення державного регулювання та контролю за випуском і обігом цінних паперів та їх похідних на території України, додержання законодавства у цій сфері;

4) захист прав інвесторів шляхом застосування заходів щодо запобігання і припинення порушень законодавства на ринку цінних паперів, застосування санкцій за порушення законодавства у межах своїх повноважень;

5) сприяння розвитку ринку цінних паперів;

6) узагальнення практики застосування законодавства України з питань випуску та обігу цінних паперів в Україні, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до покладених на неї завдань:

1) встановлює вимоги щодо випуску (емісії) і обігу цінних паперів та їх похідних, інформації про випуск та розміщення цінних паперів, у тому числі іноземних емітентів (з урахуванням вимог валютного законодавства України), які здійснюють випуск і розміщення цінних паперів на території України, а також встановлює порядок реєстрації випуску цінних паперів та інформації про випуск цінних паперів;

2) встановлює за погодженням з Національним банком України додаткові вимоги щодо випуску цінних паперів комерційними банками;

3) встановлює стандарти випуску (емісії) цінних паперів, інформації про випуск цінних паперів, що пропонуються для відкритого продажу, в тому числі іноземних емітентів, які здійснюють випуск цінних паперів на території України, та порядок реєстрації випуску цінних паперів та інформації про випуск цінних паперів;

4) видає дозволи на обіг цінних паперів українських емітентів за межами України;

5) здійснює реєстрацію випуску цінних паперів та інформації про випуск цінних паперів, у тому числі цінних паперів іноземних емітентів, що є в обігу на території України;

6) встановлює вимоги щодо допуску цінних паперів іноземних емітентів та обігу їх на території України;

7) реєструє правила функціонування організаційно оформлених ринків цінних паперів;

8) встановлює вимоги та умови відкритого продажу (розміщення) цінних паперів на території України;

9) встановлює порядок та видає дозволи на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів, на депозитарну, реєстраційну, розрахунково-клірингову діяльність з цінними паперами та інші передбачені законодавством спеціальні дозволи (ліцензії) на здійснення окремих видів професійної діяльності на ринку цінних паперів, а також анулює ці дозволи (ліцензії) у разі порушення вимог законодавства про цінні папери;

10) встановлює порядок складання адміністративних даних учасників ринку цінних паперів відповідно до чинного законодавства України; (Пункт 10 частини другої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3047-III від 07.02.2002)

11) визначає за погодженням з Національним банком України особливості отримання комерційними банками дозволу на депозитарну та розрахунково-клірингову діяльність;

12) визначає за погодженням з Міністерством фінансів України, а щодо діяльності банків на ринку цінних паперів – також з Національним банком України особливості ведення обліку операцій з цінними паперами;

13) встановлює порядок і здійснює державну реєстрацію фондових бірж та позабіржових торговельно-інформаційних систем, призначає державних представників на фондових біржах, у депозитаріях та торговельно-інформаційних системах;

14) встановлює порядок і реєструє саморегулівні організації, що створюються особами, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів;

15) встановлює вимоги та стандарти щодо обов'язкового розкриття інформації емітентами та особами, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, забезпечує створення інформаційної бази даних про ринок цінних паперів відповідно до чинного законодавства;

16) бере участь у розробці та вносить на розгляд у встановленому порядку проекти актів законодавства, що регулюють питання розвитку фондового ринку України, а також бере участь у підготовці відповідних проектів міжнародних договорів України, здійснює співробітництво з державними органами і неурядовими організаціями іноземних держав, міжнародними організаціями з питань, віднесених до їх компетенції;

17) координує роботу по підготовці фахівців з питань фондового ринку, встановлює кваліфікаційні вимоги щодо осіб, які здійснюють професійну діяльність з цінними паперами, та проводить сертифікацію фахівців;

18) розробляє і організовує виконання заходів, спрямованих на запобігання порушенням законодавства України про цінні папери;

19) організовує проведення наукових досліджень з питань функціонування фондового ринку в Україні;

20) інформує громадськість про свою діяльність та стан розвитку ринку цінних паперів;

21) встановлює порядок здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів іноземними юридичними особами та підприємствами з іноземними інвестиціями;

22) видає дозволи, визначає стандарти і правила діяльності, реєструє випуск та інформацію про випуск інвестиційних сертифікатів інвестиційних фондів та інвестиційних компаній;

23) роз'яснює порядок застосування чинного законодавства про цінні папери.

Комісія під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє з іншими центральними органами виконавчої влади, відповідними органами Автономної Республіки Крим, місцевими органами виконавчої влади і відповідними органами самоврядування.

Стаття 8. Повноваження Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право:

1) давати висновки про віднесення цінних паперів до того чи іншого виду, визначеного чинним законодавством;

2) встановлювати обов'язкові нормативи достатності власних коштів та інші показники і вимоги, що обмежують ризики по операціях з цінними паперами в ході здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів, інших видів професійної діяльності на ринку цінних паперів (за винятком банківських операцій);

3) встановлювати за погодженням з Кабінетом Міністрів України плату за видачу спеціальних дозволів (ліцензій), реєстрацію документів, надання інформації за запитами юридичних та фізичних осіб і спрямування отриманих коштів до Державного бюджету України;

4) встановлювати обмеження щодо суміщення видів професійної діяльності на ринку цінних паперів;

5) у разі порушення законодавства про цінні папери, нормативних актів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку виносити попередження, зупиняти на термін до одного року розміщення (продаж) та обіг цінних паперів того чи іншого емітента, дію спеціальних дозволів (ліцензій), виданих Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, анулювати дію таких дозволів (ліцензій);

6) у разі виявлення ознак правопорушення у вигляді випуску в обіг чи розміщення не зареєстрованих відповідно до чинного законодавства цінних паперів або діяльності на ринку цінних паперів без спеціального дозволу (ліцензії) зупиняти видаткові операції по банківських рахунках відповідної юридичної особи до виконання або скасування в судовому порядку рішення про накладення штрафу, за винятком сплати державного мита із заяв і скарг, що подаються до суду; (Пункт 6 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2922-III від 10.01.2002)

7) у разі порушення фондовою біржею законодавства про цінні папери, статуту та правил фондової біржі зупиняти торгівлю на фондовій біржі до усунення таких порушень;

8) здійснювати контроль за достовірністю інформації, що надається емітентами та особами, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, та її відповідність встановленим стандартам;

9) проводити самостійно чи разом з іншими відповідними органами перевірки та ревізії фінансово-господарської діяльності емітентів, осіб, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, фондових бірж та саморегульованих організацій;

10) надсилати емітентам, особам, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, фондовим біржам та саморегульованим організаціям обов'язкові для виконання розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери та вимагати надання необхідних документів відповідно до чинного законодавства;

11) надсилати матеріали в правоохоронні органи стосовно фактів правопорушень, за які передбачена адміністративна та кримінальна відповідальність, якщо до компетенції комісії не входить накладення адміністративних стягнень за відповідні правопорушення;

12) надсилати матеріали в органи Антимонопольного комітету України у разі виявлення порушень антимонопольного законодавства;

13) розробляти і затверджувати з питань, що належать до її компетенції, обов'язкові для виконання нормативні акти;

14) накладати адміністративні стягнення, штрафні та інші санкції за порушення чинного законодавства на юридичних осіб та їх співробітників, аж до анулювання дозволів на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;

15) порушувати питання про звільнення з посад керівників фондових бірж та інших установ інфраструктури фондового ринку у випадках недодержання ними чинного законодавства України, з метою захисту інтересів інвесторів та громадян;

16) призначати тимчасово (до двох місяців) керівників фондових бірж, депозитаріїв та інших установ інфраструктури фондового ринку, зупиняти або припиняти допуск цінних паперів на фондові біржі або торгівлю ними на будь-якій фондовій біржі, зупиняти кліринг та укладення договорів купівлі-продажу на певний термін для захисту держави, інвесторів;

17) здійснювати разом з іншими виконавчими органами контроль за поліграфічною базою з випуску цінних паперів;

18) здійснювати моніторинг руху інвестицій в Україну та за її межі через фондовий ринок;

19) розробляти та впроваджувати моделі інфраструктури фондового ринку;

20) здійснювати сертифікацію програмного забезпечення та встановлювати вимоги до програмних продуктів на фондовому ринку;

21) вилучати під час проведення перевірок на строк до трьох діб документи, що підтверджують факти порушення актів законодавства про цінні папери.

Стаття 9. Уповноважені особи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Уповноваженими особами Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку є:

Голова та члени Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;
голови територіальних відділень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

працівники центрального апарату – за письмовим дорученням Голови або членів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

працівники територіальних відділень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку – за письмовим дорученням голови відповідного територіального органу Комісії.

Уповноважені особи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку мають право:

безперешкодно входити на підприємства, в установи, організації за службовим посвідченням і мати доступ до документів та інших матеріалів, необхідних для проведення перевірки;

вимагати для перевірки необхідні документи та іншу інформацію у зв'язку з реалізацією своїх повноважень;

залучати за погодженням з відповідними центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевої влади та самоврядування, підприємствами та об'єднаннями їх спеціалістів, депутатів місцевих рад (за їх згодою) для проведення перевірок та ревізій;

відповідно до розподілу обов'язків чи письмового доручення провадити в межах наданих повноважень розгляд справ про порушення чинного законодавства щодо випуску та обігу цінних паперів, у тому числі стандартів, норм і правил, визначених нормативними актами Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, ставити питання перед органами Прокуратури України та Міністерством внутрішніх справ України про проведення розслідувань або інших заходів відповідно до чинного законодавства.

Без згоди Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку уповноважені нею особи не можуть входити до складу комісій, комітетів та інших органів, що формуються центральними державними та місцевими органами виконавчої влади, а також органами місцевого самоврядування.

Стаття 10. Відносини Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку з правоохоронними органами та іншими державними органами

Працівники правоохоронних органів сприяють уповноваженим особам Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку у виконанні ними своїх службових обов'язків. На прохання уповноважених осіб Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку правоохоронні органи надають інформацію, яка є в їх розпорядженні і необхідна для забезпечення належного контролю за ринком цінних паперів.

Правоохоронні органи можуть відмовити в наданні відповідної інформації, якщо її розголошення може зашкодити інтересам розслідування злочинів або здійснюванім у законному порядку оперативно-розшуковим заходам.

У разі недопуску працівників Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку до проведення перевірки відповідно до цього Закону, застосування щодо них насильства органи внутрішніх справ на прохання уповноважених осіб Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку зобов'язані негайно вжити заходів щодо забезпечення проведення перевірки в примусовому порядку.

Органи приватизації зобов'язані надавати Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку необхідні документи про об'єкти державної власності, які приватизуються, якщо в процесі приватизації цих об'єктів будуть випускатися цінні папери згідно з чинним законодавством.

Органи виконавчої влади зобов'язані надавати Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку необхідні документи та інформацію з питань, віднесених до її компетенції, з метою дотримання вимог чинного законодавства на ринку цінних паперів.

Стаття 11. Відповідальність юридичних осіб за правопорушення на ринку цінних паперів

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку накладає на юридичних осіб штрафи:

за випуск в обіг та розміщення незареєстрованих цінних паперів відповідно до чинного законодавства – у розмірі до 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або в розмірі до 150 відсотків прибутку (надходжень), одержаних в результаті цих дій;

за діяльність на ринку цінних паперів без спеціального дозволу (ліцензії), одержання якого передбачено чинним законодавством, - у розмірі до 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за ненадання, несвоєчасне надання або надання завідомо недостовірної інформації – у розмірі до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання розпоряджень, рішень про усунення порушень щодо цінних паперів – у розмірі до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про накладення штрафу може бути оскаржено в суді.

Штрафи, накладені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, стягуються у судовому порядку. (Частина третя статті 11 в редакції Закону N 642/97-вр від 18.11.97)

Про накладення штрафів на комерційні банки Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку інформує Національний банк України у триденний термін.

Стаття 12. Порядок накладення штрафів за порушення юридичними особами правил діяльності на ринку цінних паперів

Штрафи, передбачені статтею 11 цього Закону, накладаються Головою Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, членом Комісії чи головою відповідного територіального органу після розгляду матеріалів, які засвідчують факт правопорушення.

Про вчинення правопорушення, зазначеного у статті 11, уповноваженою особою Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, яка його виявила, складається акт, який разом з поясненнями керівника, іншої відповідальної посадової особи та документами, що стосуються справи, протягом трьох днів направляється посадовій особі, яка має право накладати штраф.

Якщо під час проведення перевірки уповноваженою особою Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку проводилось вилучення документів, які підтверджують факт порушення, до акта про правопорушення додаються копії цих документів та копія протоколу про вилучення цих документів.

Вилучення на строк до трьох днів документів, які підтверджують факт правопорушення, проводиться з обов'язковим складанням протоколу, в якому зазначаються дата його складання, прізвище та посада особи, яка провела вилучення, повний перелік вилучених документів та день, в який ці документи відповідно до цього Закону мають бути повернені. Протокол підписує уповноважена особа Комісії, яка провела вилучення. Представнику юридичної особи, документи якої були вилучені, після закінчення перевірки і проведення вилучення документів надається копія протоколу про вилучення.

Посадова особа Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку приймає рішення про накладення штрафу протягом 10 днів після отримання документів, зазначених у частині другій цієї статті. Рішення про накладення штрафу оформляється постановою, що надсилається юридичній особі, на яку накладено штраф, та банківській установі, в якій відкрито поточний рахунок цієї юридичної особи. (Частина п'ята статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2921-III від 10.01.2002)

(Частина шосту статті 12 виключено на підставі Закону N 642/97-вр від 18.11.97)

Стаття 13. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринку цінних паперів

Здійснення операцій по випуску в обіг або розміщенню не зареєстрованих відповідно до чинного законодавства цінних паперів тягне за собою накладення на громадян чи посадових осіб штрафу у розмірі від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Здійснення операцій на ринку цінних паперів без спеціального дозволу (ліцензії), отримання якого передбачено чинним законодавством, тягне за собою накладення на громадян чи посадових осіб штрафу у розмірі від 20 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірних відомостей Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, якщо подання цих відомостей передбачено чинним законодавством, тягне за собою накладення на громадян чи посадових осіб штрафу у розмірі від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ухилення від виконання або несвоєчасне виконання розпоряджень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку тягне за собою накладення на громадян чи посадових осіб штрафу у розмірі від 20 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Протоколи про вчинення правопорушення складаються посадовими особами Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в разі виявлення ними відповідних правопорушень.

Адміністративні стягнення за правопорушення, передбачені частинами першою – четвертою цієї статті, накладаються Державною комісією з цінних паперів

та фондового ринку або її територіальними органами. Від імені цих органів право розглядати справи про адміністративні правопорушення та накладати стягнення мають Голова Комісії, члени Комісії, голова відповідного територіального органу Комісії.

Проведення у справах про адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою - четвертою цієї статті, здійснюється відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Стаття 14. Кримінальна і майнова відповідальність за порушення законодавства про цінні папери

Посадові особи, які порушують законодавство про цінні папери, несуть кримінальну і майнову відповідальність, установлену відповідними законодавчими актами України.

Стаття 15. Відповідальність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку та її посадових осіб

Посадові особи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків несуть відповідальність у порядку, визначеному законодавством України.

Шкода, заподіяна учасникам ринку цінних паперів неправомірними діями Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку при здійсненні контрольних та розпорядчих повноважень, підлягає відшкодуванню в повному обсязі за рахунок держави відповідно до чинного законодавства.

Стаття 16. Порядок розгляду спорів

Спори, що виникають у ході застосування цього Закону, вирішуються судом або арбітражним судом у встановленому порядку.

Стаття 17. Повноваження саморегульованих організацій у сфері регулювання і контролю за ринком цінних паперів

Саморегульовані організації набувають цього статусу та статусу юридичної особи з моменту реєстрації Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Порядок та умови проведення реєстрації та анулювання реєстрації встановлюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. (Частина перша статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 938-XIV від 14.07.99)

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює зразок і видає свідоцтво про реєстрацію об'єднання як саморегульованої організації.

Саморегульована організація встановлює для своїх членів на підставі чинних законодавчих актів єдині обов'язкові для виконання правила, стандарти і вимоги щодо здійснення операцій на ринку цінних паперів, кваліфікаційні вимоги до спеціалістів, а також здійснює контроль за дотриманням своїми членами таких правил, стандартів і вимог законодавства про цінні папери.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, інші державні органи, що здійснюють регулювання фондового ринку, можуть делегувати саморегульованим організаціям свої повноваження щодо:

розробки та впровадження правил, стандартів та вимог щодо здійснення операцій на фондовому ринку;

сертифікації фахівців фондового ринку;
надання дозволів (ліцензій) особам, які здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку;

збирання, узагальнення та аналітичної обробки адміністративних даних про професійну діяльність на фондовому ринку, а також інформації, що підлягає оприлюдненню емітентами цінних паперів. (Абзац п'ятий частини четвертої статті 17 в редакції Закону N 3047-III від 07.02.2002)

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку може встановлювати інші вимоги та делегувати інші повноваження саморегульвним організаціям, які не суперечать чинному законодавству.

Стаття 18. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Фінансування Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, її територіальних відділень та інших органів, які утворюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку відповідно до мети діяльності, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Президент України
м. Київ, 30 жовтня 1996 року
N 448/96-ВР

Л.КУЧМА

**ПОСТАНОВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

Про Концепцію функціонування та розвитку
фондового ринку України

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 1995, N 33, ст. 257)

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Схвалити Концепцію функціонування та розвитку фондового ринку України.

2. Постійній Комісії Верховної Ради України з питань економічної політики та управління народним господарством разом з Кабінетом Міністрів України та з урахуванням зауважень і пропозицій постійних комісій Верховної Ради України, народних депутатів України доопрацювати пакет проектів законодавчих актів з питань функціонування та розвитку фондового ринку України відповідно до Концепції і внести на розгляд Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України

О.МОРОЗ

м. Київ, 22 вересня 1995 року

N 342/95-вр

СХВАЛЕНА

Постановою Верховної Ради України

від 22 вересня 1995 року

N 342/95-вр

**Концепція
функціонування та розвитку фондового ринку України
Основні принципи фондового ринку**

Ця Концепція визначає головну мету та основні принципи функціонування і розвитку фондового ринку (ринку цінних паперів) України.

Головна мета Концепції – це становлення цілісного, високоліквідного, ефективного і справедливого ринку цінних паперів в Україні, регульованого державою та інтегрованого у світові фондові ринки.

Процеси реформування власності супроводжуються структурною перебудовою економіки і зумовлюють створення фондового ринку як складової частини ринкових відносин, що забезпечує вільний обіг коштів у формі цінних паперів. Фондовий ринок має сприяти обігу та раціональному розміщенню фінансових ресурсів, дає можливість самостійно оцінювати ефективність управління підприємством, створює умови для добросовісної конкуренції та обмеження монополізму.

Створення ринку цінних паперів України вимагає врахування відомих загальносвітових принципів та стандартів функціонування фондового ринку.

Для того, щоб фондовий ринок України став ефективним механізмом обігу цінних паперів, сприяв економічному розвитку і забезпечував належні умови

для інвестицій та надійний захист інтересів, його створення та подальше функціонування повинно будуватися на таких принципах:

соціальна справедливість – забезпечення створення рівних можливостей та спрощення умов доступу інвесторів та позичальників на ринок фінансових ресурсів, недопущення монопольних проявів дискримінації прав і свобод суб'єктів ринку цінних паперів;

надійність захисту інвесторів – створення необхідних умов (соціально-політичних, економічних, правових) для реалізації інтересів суб'єктів фондового ринку та забезпечення захисту їх майнових прав;

регульованість – створення гнучкої і ефективної системи регулювання фондового ринку;

контрольованість – створення надійно діючого механізму обліку і контролю, запобігання і профілактики зловживань та злочинності на ринку цінних паперів;

ефективність – максимальна реалізація потенційних можливостей фондового ринку щодо мобілізації та розміщення фінансових ресурсів у перспективні сфери національної економіки, що сприятиме забезпеченню її прогресу та задоволенню життєвих потреб населення;

правова упорядкованість – створення розвиненої правової інфраструктури забезпечення діяльності фондового ринку, яка чітко регламентує правила поведінки і взаємовідносин його суб'єктів;

прозорість, відкритість – забезпечення надання інвесторам повної і доступної інформації, що стосується умов випуску та обігу на ринку цінних паперів, гласності фінансово-господарської діяльності емітентів, усунення проявів дискримінації суб'єктів фондового ринку;

конкурентність – забезпечення необхідної свободи підприємницької діяльності інвесторів, емітентів і ринкових посередників, створення умов для змагання за найбільш вигідне залучення вільних фінансових ресурсів та встановлення немонопольних цін на послуги фінансових посередників за умов контролю за дотриманням правил добросовісної конкуренції учасниками фондового ринку.

Цілісність ринку забезпечується функціонуванням єдиної біржової системи, що діє під егідою Національної фондової біржі, систем Національного депозитарію та клірингу (розрахунків) по цінних паперах. Принцип цілісності потребує впровадження єдиних основних правил щодо ціноутворення на ринку цінних паперів на всій території України.

Система регулювання фондового ринку

З метою впорядкування фондового ринку та підвищення дисциплінованості його учасників, підтримання довіри до фондового ринку та його динамічного розвитку держава здійснює регулювання ринку цінних паперів.

Головним принципом регулювання фондового ринку є першочергова реалізація загальнонаціональних інтересів і забезпечення гарантій та безпеки інвестиційної діяльності в економіці України.

Система регулювання повинна виконувати такі функції:

визначення ключових напрямів фондового ринку та ролі учасників цього ринку;

створення для учасників ринку сприятливого законодавчого та регулюючого оточення;

створення перешкод та встановлення відповідальності за дії, які можуть призвести до дезорганізації ринку, його руйнування, недобросовісної конкуренції та омани інвесторів, маніпулювання цінами та шахрайства з фінансовими ресурсами, в тому числі по довірчих операціях.

Державне регулювання фондового ринку здійснюватиметься шляхом прийняття законодавчих та інших нормативних актів, ліцензування і контролю за діяльністю фондового ринку. З метою забезпечення єдиної державної політики в цій сфері створюється спеціальний державний орган – Комісія з цінних паперів.

В межах своїх повноважень державне регулювання фондового ринку здійснюватимуть також Міністерство фінансів України, Національний банк України, Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України та інші державні органи.

Державне регулювання фондового ринку повинно здійснюватися у таких напрямках:

забезпечення обов'язкового оприлюднювання усієї суттєвої інформації про ринок цінних паперів (умови випуску та обігу цінних паперів, результати фінансово-господарської діяльності, стан управління діяльністю емітентів, обсяг, характер та тенденції в торгівлі цінними паперами тощо);

ліцензування і регулювання діяльності фінансових посередників, у тому числі тих, які займаються довірчою діяльністю на фондовому ринку, нагляд за її здійсненням, встановлення економічних нормативів щодо адекватності власних фінансових ресурсів посередників, обсягу і характеру операцій, що ними проводяться;

нагляд за діяльністю організованих систем торгівлі цінними паперами, встановлення у разі потреби обов'язкових для виконання правил торгівлі, контроль за дотриманням антимонопольного законодавства на ринку цінних паперів;

притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності осіб, які використовують внутрішню інформацію, тобто, яка не була оприлюднена, з метою отримання доходу чи запобігання збиткам по операціях з цінними паперами;

забезпечення прав власників цінних паперів, насамперед пайових (доступ до фінансової звітності емітентів, участь в управлінні (реалізація права голосу, безперешкодне та швидке засвідчення прав власності на цінні папери тощо).

Держава сприятиме встановленню і розвитку ефективної та стабільної системи платежів для обслуговування угод по цінних паперах, доступу на фондовий ринок емітентів незалежно від їх розміру та стартових фінансових можливостей.

Комісія з цінних паперів виконує як функції контролю та нагляду за дотриманням законодавства про цінні папери та застосування санкцій за його порушення, так і функції регулювання фондового ринку, тобто видання у межах, передбачених законодавством, нормативних актів, що регулюють діяльність учасників фондового ринку, в тому числі банківських установ. Комісія з цінних паперів здійснює нагляд за розміщенням цінних паперів українських емітентів на міжнародних фондових ринках та емітентів інших держав на українському фондовому ринку.

Певні функції щодо регулювання діяльності учасників фондового ринку та контролю за її здійсненням можуть бути делеговані Комісією з цінних паперів саморегульвним організаціям учасників фондового ринку.

Інструменти фондового ринку

Забезпечення обороту фінансових ресурсів на фондовому ринку здійснюється через цінні папери, які поділяються на такі групи:

пайові цінні папери, за якими емітент не несе зобов'язання повернути кошти, інвестовані в його діяльність, але які засвідчують участь у статутному фондді, надають їх власникам право на участь в управлінні справами емітента і одержання частини прибутку у вигляді дивідендів та частини майна при ліквідації емітента;

боргові цінні папери, за якими емітент несе зобов'язання повернути у визначений термін кошти, інвестовані в його діяльність, але які не надають їх власникам права на участь в управлінні справами емітента;

похідні цінні папери, механізм обігу яких пов'язаний з пайовими, борговими цінними паперами, іншими фінансовими інструментами чи правами щодо них.

Цінні папери можуть бути іменними чи на пред'явника, з вільним чи обмеженим колом обігу в паперовій та іншій матеріалізованій або не матеріалізованій формі (у формі записів на рахунках у системі електронного обігу цінних паперів). Переважна більшість цінних паперів повинна випускатися у не матеріалізованій формі.

Учасники фондового ринку

Учасниками фондового ринку є:

емітенти цінних паперів – юридичні й у випадках, передбачених законодавством, фізичні особи, які від свого імені випускають цінні папери і зобов'язуються виконувати обов'язки, що випливають з умов їх випуску. Цінні папери випускаються з метою залучення фінансових ресурсів для свого розвитку. Емітентом цінних паперів може бути також держава в особі своїх органів та органи місцевого самоврядування, які можуть випускати цінні папери для задоволення потреб у фінансуванні видатків відповідних бюджетів та окремих проектів;

інвестори – фізичні та юридичні особи, в тому числі інституціональні інвестори (інвестиційні фонди, довірчі товариства, пенсійні фонди, страхові компанії тощо), які мають вільні кошти і бажають вкласти їх в цінні папери з метою одержання від вкладених коштів доходу (відсотків) чи з метою збільшення ринкової вартості цінних паперів;

посередники – юридичні особи, діяльність яких тісно пов'язана з наданням професійних послуг щодо опосередкування діяльності на фондовому ринку емітентів та інвесторів;

держава, яка шляхом прийняття законодавчих актів та створення відповідних державних органів визначає умови правового регулювання діяльності фондового ринку з метою підтримання його ефективного функціонування і захисту його учасників.

Учасники фондового ринку на добровільних засадах можуть об'єднуватися у саморегульвні організації, які набувають статусу саморегульвних за умови державної реєстрації.

Саморегульвні організації самостійно визначають умови діяльності своїх учасників шляхом встановлення мінімальних стандартів поведінки та етики, стандартів щодо операцій на фондовому ринку, встановлення і дотримання правил чесної і справедливої діяльності. Держава сприятиме створенню таких саморегульвних організацій учасників фондового ринку.

Забезпечення обігу цінних паперів

Ефективне функціонування фондового ринку та зниження собівартості операцій, що здійснюються на ньому, залежать від досягнення вироблених світовим досвідом орієнтирів у стандартах щодо клірингу та розрахунків по цінних паперах, реєстрації та перереєстрації.

Розвиток систем клірингу та розрахунків по цінних паперах повинен бути спрямований на зниження властивого цим системам ризику шляхом скорочення терміну між укладенням та реалізацією угод по цінних паперах, забезпечення гарантій їх виконання та встановлення принципу одночасного обміну грошей на цінні папери. Ефективність може бути підвищена шляхом відмови від фізичного переміщення цінних паперів, стимулювання використання, де можливо, систем заліку, а також стандартизованих методів зв'язку і суворох часових рамок виконання операцій.

Конкретними орієнтирами в досягненні світових стандартів є такі кінцеві цілі:

країна повинна мати розвинуту та ефективно діючу систему Національного депозитарію цінних паперів. Крім зберігання цінних паперів, система Національного депозитарію може здійснювати й подальше обслуговування угод по цінних паперах, надавати послуги щодо клірингу, відповідального зберігання, розрахунків і після торговельного обслуговування цінних паперів та обробки інформації про них (дії емітентів, забезпечення виплати доходу тощо). Депозитарій може як включати систему платежів у свою структуру, так і бути пов'язаним з окремою системою платежів;

створення системи заліку вимог за наявності достатнього обсягу фондового ринку;

усі угоди по цінних паперах повинні виконуватися відповідно до принципу «поставка проти платежу»;

мають бути прийняті стандарти Міжнародної організації із стандартизації (ISO) для обігу документів за операціями з цінними паперами та їх нумерації.

Обіг цінних паперів має забезпечуватися системами:

біржової та позабіржової торгівлі цінними паперами;

Національного депозитарію цінних паперів;

заліку вимог (клірингу), які розвиватимуться виходячи з потреб фондового ринку з метою забезпечення своєчасної поставки цінних паперів проти платежу. Для надання процесу грошового клірингу і виконання угод щодо цінних паперів, державного контролю і безпеки кліринговим (розрахунковим) банком в системі Національного депозитарію має виступати Національний банк України та уповноважені ним установи банківської системи;

швидкого, ефективного та розумно організованого звірення умов угод щодо цінних паперів;

швидкого, безперешкодного та надійного засвідчення (реєстрації) переходу прав власності на цінні папери. Для цього функція реєстрації права власності на цінні папери та його переходу повинна бути відокремлена від емітентів і здійснюватися уповноваженими установами, не залежними від емітентів. Ці ж установи надаватимуть емітентам та акціонерам відомості щодо реєстру власників відповідних цінних паперів.

Система Національного депозитарію

Систему Національного депозитарію становлять Національний депозитарій та його учасники – локальні депозитарії банків, посередники на ринку цінних паперів та спеціалізовані депозитарні установи (реєстратори), регіональні центри сертифікатних аукціонів, які безпосередньо обслуговують учасників фондового ринку.

На першому етапі Національний депозитарій діятиме у вигляді акціонерного товариства, контрольний пакет акцій якого належатиме державі. Він діятиме під її прямим майновим та адміністративним управлінням. На другому етапі - в міру розвитку фондового ринку, але не пізніше ніж через два роки з моменту створення, частка держави має бути відчужена іншими учасниками фондового ринку.

Система Національного депозитарію створюється з метою:

запровадження та обслуговування електронного обігу цінних паперів; нематеріалізації або знерухомилення матеріалізованих цінних паперів та подальшого обслуговування обігу цінних паперів у формі записів на рахунках у системі електронного обігу цінних паперів.

Система Національного депозитарію обслуговує всі види цінних паперів, включаючи іноземні, як в матеріалізованій, так і в нематеріалізованій формі.

Система Національного депозитарію є основою для створення ефективної з низьким рівнем ризику системи виконання угод з цінними паперами.

Система Національного депозитарію може бути кліринговою та виконавчою системою щодо угод по цінних паперах. Кліринговим банком щодо грошових коштів для Національного депозитарію є Національний банк України.

Сферою діяльності системи Національного депозитарію є:

стандартизація обліку цінних паперів згідно з міжнародними стандартами; уніфікація документообігу по операціях з цінними паперами і нумерація українських цінних паперів згідно з міжнародними стандартами;

відповідальне зберігання всіх видів цінних паперів як у готівковій, так і безготівковій формі;

реальна поставка чи переміщення з рахунку цінних паперів проти одночасної оплати грошових коштів відповідно до інструкцій клієнтів;

акумулювання доходів (дивідендів, процентних виплат та виплат по погашеннях тощо) по цінних паперах, взятих на обслуговування системою та їх розподіл по рахунках;

регламентація та обслуговування механізмів позики та застави для цінних паперів, взятих на обслуговування системою;

надання послуг щодо виконання обов'язків номінального утримувача іменних цінних паперів, що беруться на обслуговування системою;

номінальний утримувач – юридична особа, що зберігає цінні папери від імені та за дорученням власників і здійснює операції з ними від свого імені та за дорученням власників цінних паперів. Ці цінні папери будуть зареєстровані в системі Національного депозитарію на ім'я номінальних власників;

розробка, впровадження, обслуговування і підтримка комп'ютеризованих систем безготівкових рахунків для цінних паперів і грошових виплат, які пов'язані з банківськими та/або з іншими системами грошового клірингу на щоденній чи іншій регулярній основі.

Посередники на фондовому ринку

Надзвичайно важливою для швидкого та динамічного розвитку фондового ринку є посередницька діяльність з цінними паперами з метою отримання прибутку. Прибутковість є необхідною для залучення на фондовий ринок інтелектуальних та фінансових ресурсів, а також для здійснення консультацій та досліджень щодо фінансів, покриття ризиків в процесі первинного розміщення та обігу цінних паперів.

Посередницька діяльність по випуску та обігу цінних паперів ліцензується відповідно до чинного законодавства.

Посередниками на фондовому ринку можуть бути:

підприємства, що спеціалізуються на роботі з цінними паперами, здійснюють посередницьку діяльність по випуску та обігу цінних паперів, виконуючи операції на фондовому ринку за дорученням та за рахунок своїх клієнтів (комісійна (брокерська) діяльність), за власний рахунок (комерційна (ділерська) діяльність), за дорученням емітента в процесі первинного розміщення цінних паперів та надаючи інші послуги щодо цінних паперів (інвестиційне консультування, управління портфелями цінних паперів, довірчі операції з цінними паперами, реєстраційні функції тощо). Ці підприємства зобов'язані мати власний капітал, адекватний обсягу їх операцій на фондовому ринку;

банківські установи, які поряд з іншими фінансово-кредитними функціями можуть здійснювати посередницьку діяльність по випуску та обігу цінних паперів, виконуючи операції на фондовому ринку за власний рахунок, за дорученням і за рахунок своїх клієнтів, здійснюючи реєстраційні функції, довірчі операції з цінними паперами та надаючи позики, пов'язані з цінними паперами. Мають бути розширені можливості банків щодо інвестування в цінні папери з одночасним забезпеченням захисту вкладників банків через економічні нормативи, встановлені для комерційних банків;

інвестиційні компанії, які поєднують функції фінансового посередника на ринку цінних паперів і інституційного інвестора, тобто інвестора, для якого інвестування в цінні папери є основним джерелом доходу та невід'ємною частиною діяльності. Взаємні фонди інвестиційної компанії акумулюють кошти інвестора для спільного інвестування в цінні папери, діючи за рахунок і в інтересах осіб, які придбають їх цінні папери. Інвестиційні компанії виступають для інших інституційних інвесторів інвестиційними менеджерами і консультантами, формують їх активи в цінних паперах, організують нарахування та оплату доходів по цінних паперах.

Для здійснення своєї діяльності посередники можуть об'єднуватися у добровільні об'єднання, у тому числі фондові біржі.

Посередники фондового ринку здійснюють операції як на біржовому, так і на позабіржовому ринку цінних паперів.

Біржовий ринок цінних паперів

Формуванню максимально справедливої ціни на цінні папери буде сприяти діяльність фондових бірж, на яких через процедуру лістингу і механізм біржових торгів визначатиметься єдине котирування цінних паперів, що має підвищувати довіру інвесторів до них. Виходячи з потреб розвитку фондового ринку Украї-

ни та відповідно до діючого законодавства можуть бути створені нові фондові біржі.

Фондові біржі – спеціалізовані установи, які створюють умови для постійно діючої централізованої торгівлі цінними паперами шляхом об'єднання попиту, пропозицій на них, надання місця та системи і засобів як для первинного розміщення, так і для вторинного обігу цінних паперів, що мають працювати за єдиними правилами та за єдиною технологією електронного обігу цінних паперів, що провадить Національна фондова біржа.

Членом фондової біржі може стати будь-який посередник на ринку цінних паперів, який дотримує і виконує вимоги, встановлені статутом і правилами фондової біржі.

Цінні папери, допущені до котирування на фондовій біржі, повинні обслуговуватися системою Національного депозитарію.

Держава контролюватиме чесність та справедливість правил фондових бірж та процедур лістингу для учасників фондового ринку, відповідність засобів організації та підтримки торгівлі меті ефективного розкриття цін на цінні папери, сприятиме уніфікації біржових правил.

На етапі приватизації майна державних підприємств через фондові біржі може відбуватися первинне розміщення тієї частки акцій найбільших підприємств, що реалізується за грошові кошти, для визначення через котирування ринкової вартості акцій.

Держава через фондові біржі може здійснювати розміщення державних цінних паперів.

Позабіржовий ринок цінних паперів

З метою максимального розвитку фондового ринку в інтересах інвесторів та емітентів окремих регіонів, сприяння залученню фінансових ресурсів для підприємств, створення сприятливих умов для розвитку технологій та виробництва, диверсифікації напрямів підприємницької діяльності у регіонах, створення фондової інфраструктури, здатної в процесі роздержавлення у короткі терміни реформувати власність у напрямі залучення інвесторів, необхідно, щоб поряд з біржовим ринком цінних паперів розвивався цивілізований позабіржовий ринок цінних паперів.

На позабіржовому ринку цінних паперів утворюються торгово-інформаційні системи установ, створених на певних умовах саморегульованими організаціями чи посередниками для організованого продажу цінних паперів, метою яких є упорядкування цього ринку, підвищення його ефективності та прозорості. Ці торгово-інформаційні системи для організації своєї діяльності можуть використовувати потужності інших діючих торговельних систем, у тому числі товарних бірж.

Позабіржовий ринок сприятиме розвитку послуг інвестиційного консультування і управління портфелями цінних паперів, що наблизатиме фондовий ринок, у першу чергу, до дрібного інвестора та його інтересів.

Фондовий ринок та приватизація

Приватизація повинна стати одним з основних джерел появи в країні цінних паперів у процесі розвитку фондового ринку. В ході масової прива-

тизації має утворитися найширший прошарок акціонерів, а підприємства, що були державною власністю, повинні використовувати вільні фінансові ресурси фондового ринку, знявши з держави тягар фінансової підтримки.

Передувати формуванню більш об'ємного ринку цінних паперів має перетворення великих і середніх державних підприємств у відкриті акціонерні товариства. В свою чергу, в процесі приватизації мають ширше використовуватися можливості інфраструктури фондового ринку (розміщення акцій через фондові біржі, залучення до поширення акцій торговців цінними паперами тощо).

Акціонерні товариства, створені у процесі приватизації, з самого початку діяльності повинні орієнтуватися на стандарти випуску акцій у нематеріалізованій формі. Необхідне відокремлення функції ведення реєстрації зміни права власності на акції відкритих акціонерних товариств та передачі її незалежним уповноваженим особам. Реєстри акціонерів найбільших підприємств-монополістів мають перейти в системи Національного депозитарію.

Система ведення продажу акцій в процесі приватизації повинна будуватися з урахуванням можливості її подальшого залучення у системи біржової та позабіржової торгівлі цінними паперами. Комп'ютерна мережа, Національна мережа центрів сертифікатних аукціонів, створені у процесі приватизації, повинні органічно ввійти в систему фондового ринку, особливо позабіржового ринку цінних паперів.

На етапі первинного розміщення акцій підприємств, що приватизуються, використання клірингово-розрахункової та депозитарної інфраструктури фондового ринку допоможе здійснити органічний перехід до вторинного обігу цих цінних паперів на фондовому ринку.

Оподаткування і страхування на фондовому ринку

На першому етапі функціонування та розвитку фондового ринку України повинні бути забезпечені законодавством гарантії без оподаткованого режиму переходу вітчизняних та іноземних інвестицій в акції, облігації та інші цінні папери відкритих акціонерних товариств, створених в процесі приватизації, а також пільгове оподаткування діяльності на фондовому ринку, виключення подвійного оподаткування дивідендів, інших доходів від діяльності з цінними паперами.

У процесі становлення і розвитку українського національного ринку цінних паперів пільгове оподаткування діяльності на фондовому ринку і доходності від цінних паперів повинно встановлюватися у пріоритетних галузях економіки, що мають загальнонаціональне значення.

Страхування ризиків на фондовому ринку повинно забезпечувати в першу чергу емісійну діяльність відкритих акціонерних товариств, створених у процесі приватизації як через інституціональних інвесторів (інвестиційних страхових і пенсійних фондів і компаній), так і індивідуальних інвесторів, громадян України та інших країн світу, які власні заощадження інвестують в українські цінні папери.

Інформаційне, технічне та кадрове забезпечення фондового ринку

Для достатньої прозорості фондового ринку повинно забезпечуватися широке інформування про доходність операцій з цінними паперами та ризики, пов'язані як з емітентами, так і з діяльністю посередників на фондовому ринку.

Ця інформація забезпечуватиметься шляхом встановлення процедур та стандартів розкриття інформації про емісії цінних паперів, емітентів, ціни та обсяги торгівлі цінними паперами. Подавати таку інформацію повинні емітенти, посередники, системи біржової та позабіржової торгівлі, Комісія з цінних паперів через офіційні та спеціальні видання.

Держава сприятиме впровадженню передових технологій, необхідних для підтримки ринку цінних паперів.

Для кадрового забезпечення функціонування фондового ринку в Україні повинна бути створена система підготовки вітчизняних фахівців.

Місце національного фондового ринку на світовому ринку капіталів

Фондовий ринок України має стати складовою частиною світового ринку фінансових ресурсів, надаючи іноземним інвесторам надійний механізм для здійснення портфельних інвестицій в економіку України.

Необхідною передумовою для цього має стати налагодження мережі підприємств, які спеціалізуються на роботі з цінними паперами, фондових бірж та системи Національного депозитарію, пов'язаних з ефективною системою платежів. Національний депозитарій повинен увійти в міжнародну мережу центральних депозитарних установ торгових систем і міжнародних організацій зі стандартизації для забезпечення представництва суб'єктів фондового ринку України на світовому ринку.

Необхідно встановити жорстку процедуру допуску цінних паперів іноземних емітентів на національний фондовий ринок, яка б забезпечувала захист внутрішнього інвестора. Для захисту інвесторів під час здійснення операцій з іноземними цінними паперами необхідно розвивати контакти і співробітництво з іноземними регулюючими і контролюючими органами з цінних паперів.

*ДОДАТОК 5.***МІНІСТЕРСТВО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ****Н А К А З**

N 302 від 10.11.95

м. Київ

vd951110 vn302

**Про перелік бірж та порядок обліку продукції
(В доповнення до Наказу див. Наказ Мінагропрому
N 17 від 23.01.96)**

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.95 р. N 768 «Про заходи щодо розвитку ринку сільськогосподарської продукції в Україні»,
Н А К А З У Ю:

1. Установити, що дія пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.95 р. N 768 «Про заходи щодо розвитку ринку сільськогосподарської продукції в Україні» поширюється на такі біржі:

Українська аграрна біржа;

Чорноморська регіональна товарна біржа агропромислового комплексу;

Одеська товарна біржа;

Акціонерне товариство «Дніпровська аграрна біржа»;

Вінницька товарна універсальна біржа;

Івано-Франківська аграрна біржа;

Чернігівська обласна агропромислова біржа «Сівера»;

Агропромислова біржа «Донбасс».

2. Установити порядок обліку продукції, проданої на біржових торгах, згідно з яким зазначені біржі протягом наступного дня після проведення торгів подають Мінсільгосппроду та МЗЕЗторгу інформацію стосовно проведення торгів за формою, що додається.

3. Біржі несуть відповідальність за достовірність та своєчасне подання вказаної інформації Мінсільгосппроду і МЗЕЗторгу.

4. Головному управлінню продовольчих ресурсів (Солодкий) узагальнювати подану біржами інформацію і щотижнево повідомляти облсільгосппроди та аграрні біржі про обсяги проданої на біржових торгах продукції.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра сільського господарства і продовольства Подоленюка Л.М.

Міністр

П.І.Гайдуцький

ДОДАТОК 6.

МІНІСТЕРСТВО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

N 103/44/62 від 03.04.96
м. КиївЗареєстровано в Міністерстві
юстиції України
16 квітня 1996 р.

vd960403 vn103/44/62

за N 184/1209

Про затвердження Типових правил біржової торгівлі
сіськогосподарською продукцією

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 17.11.95 N 916 «Про прискорення організації біржового сіськогосподарського ринку» (пункт 3) з метою реалізації положень Концепції організації біржового сіськогосподарського ринку, НАКАЗУ ЄМО:

1. Затвердити Типові правила біржової торгівлі сіськогосподарською продукцією, що додаються.

2. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра сіського господарства і продовольства Подоленюка Л.М., заступника Міністра економіки Пошивайла В.К., першого заступника Міністра фінансів Сивульського М.І.

Міністр сіського господарства
і продовольства України
Міністр економіки України
Міністр фінансів України

П.І.Гайдуцький
В.М.Гурєєв
П.К.Германчук

Затверджено
наказом Міністерства сіського
господарства і продовольства
України, Міністерства економіки
України і Міністерства фінансів
України від 3.04.96 р.
N 103/44/62

Типові правила біржової торгівлі
сіськогосподарською продукцією

1. Загальні положення.

1.1. Правила є основним документом, що регулює порядок здійснення біржових операцій стосовно торгів сіськогосподарської продукції, встановлює правила поведінки учасників торгів, посадових осіб і працівників бірж, визначає зміст біржових угод та встановлює гарантії їх виконання.

1.2. Правила є обов'язковими для всіх бірж, створених згідно із Законом України «Про товарну біржу», та зареєстрованих відповідно до статті 8 Закону України «Про підприємництво», на які поширюється дія постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.95 N 768 «Про заходи щодо розвитку ринку сіськогосподарської продукції в Україні».

1.3. Біржі можуть затверджувати свої правила лише тоді, якщо вони не протирічають цим Правилам.

1.4. Правила розроблені на підставі Закону «Про товарну біржу», інших законодавчих актів України.

2. Біржові посередники.

2.1. Біржова торгівля здійснюється шляхом проведення біржових операцій членом біржі:

- за замовленням клієнта, від свого імені та за власний рахунок або від свого імені та за рахунок клієнта (брокерська діяльність);

- від свого імені та за власний рахунок для власних потреб чи з метою подальшого перепродажу (брокерська діяльність).

Член біржі, статутом якого не передбачена посередницька діяльність, має право займатися виключно брокерською діяльністю з реальним товаром.

2.2. Оплата клієнтами послуг членів біржі за виконання замовлень з купівлі-продажу сільськогосподарської продукції на біржі проводиться у вигляді комісійної винагороди, розмір якої може регулюватися Правилами біржової торгівлі. Інші послуги, які надають посередники, оплачуються за згодою обох сторін відповідно до чинного законодавства України.

2.3. Член біржі зобов'язаний не пізніше одного дня після виконання (невиконання у встановлені строки) замовлення повідомити про це свого клієнта погодженими засобами зв'язку, якщо інше не передбачено договором з клієнтом.

2.4. Обслуговування клієнтів членом біржі проводиться згідно з укладеним між ними договором, в якому визначаються права, обов'язки та відповідальність сторін.

Зазначений договір обов'язково включає положення щодо права, зобов'язання та відповідальності сторін, митному оформленню продукції в разі, якщо ця продукція буде куплена особою - нерезидентом України. За умови наявності цих положень право на декларування може набувати біржовий посередник (член біржі).

3. Учасники біржових торгів.

3.1. Учасниками біржової торгівлі можуть бути тільки члени біржі. Членство на біржі регламентується установчими документами, цими Правилами та іншими документами, затвердженими біржовим комітетом.

3.2. Учасники біржових торгів:

а) брокери – фізичні особи, зареєстровані на біржі відповідно до її статуту, обов'язки яких полягають у виконанні доручень членів біржі, яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій шляхом підшукування контрактів і подання здійснюваних ними операцій для реєстрацій на біржі.

Кількість брокерів кожної аграрної біржі визначається біржовим комітетом (радою біржі).

Брокери вправі пересвідчитися в наявності та якості запропонованого товару, а також у платоспроможності покупця, пропонувати альтернативні умови контрактів та здійснювати будь-які інші дії, що не суперечать інтересам клієнтів.

Брокерам забороняється розголошувати комерційні таємниці щодо здійснюваних за їх участю біржових операцій клієнтів, одночасно обслуговувати двох або більше клієнтів, інтереси яких суперечать один одному.

б) біржові маклери – працівники біржі, які ведуть торги, фіксують усну згоду брокерів на укладення угоди на певних умовах та мають право призупиняти торги не більш, ніж на десять хвилин.

3.3. Особи, що забезпечують проведення біржових торгів – працівники біржі за своїми функціональними обов'язками.

3.4. Порядок допуску в торговий зал біржі відвідувачів та представників засобів масової інформації визначається біржею. Відвідувачам заборонено прямо чи безпосередньо втручатися в хід біржових торгів. Маклер має право при необхідності прийняти рішення про випровадження відвідувачів із залу під час торгів.

4. Товари, що допускаються до торгів.

4.1. До біржових торгів допускається сільськогосподарська продукція визначеного переліку (затверджується біржею) стандартної якості, що є реальним товаром, а також стандартні контракти на цю продукцію, що допущені біржею у встановленому порядку до торгів.

4.2. За рішенням біржового комітету до торгів може бути допущена також продукція, що забезпечує виробництво сільгосппродукції, кількість якої не повинна перевищувати 40 відсотків від загального обсягу товару.

4.3. Стандарти щодо мінімальної кількості сільськогосподарської продукції, яка виставляється на торги, затверджуються біржовим комітетом.

5. Порядок формування біржових цін та їх оприлюднення.

5.1. Ціни на біржі формуються вільно. Їх рівень визначається на кожен вид сільськогосподарської продукції співвідношенням попиту та пропозиції на даний момент біржових торгів.

5.2. На біржі використовуються такі поняття цін: ціни продавця (пропозиції), ціни покупця (попиту), ціни біржових угод, котирувальні ціни.

5.3. Ціною продавця на біржовий товар визнається ціна, що вказана учасником біржових торгів у заявці на продаж, а також названа ним під час торгів з метою стимуляції продажу.

5.4. Під ціною покупця розуміють ціни, що вказані покупцем в заявках про купівлі, а також ті, які називаються ним безпосередньо під час торгів при обговоренні пропозиції продавця.

5.5. Ціною біржової угоди є остання з тих, які названі покупцем (продавцем) цін під час біржових торгів на конкретну позицію товару, що зафіксована біржовим маклером.

5.6. Котирувальна ціна - це ціна, визначена котирувальною комісією біржі шляхом аналізу цін біржових угод, цін продавців, цін покупців на підставі єдиних критеріїв та спеціальних методів. Розрізняють котирування офіційне та позаофіційне (довідкове).

5.7. Котирування офіційне проводиться по відношенню щодо цін біржових угод на визначені біржею групи сільськогосподарської продукції стандартної якості з єдиним базисом поставки після кожного біржового торгу. Процес визначення офіційної котирувальної ціни передбачає об'єктивну оцінку коливань цін протягом біржового дня.

5.8. Котирування позаофіційне (довідкове) проводиться на підставі аналізу всіх цін (попиту, пропозиції, угод) з урахуванням оцінювання котирувальної комісії кон'юнктури попиту та пропозиції за трьома напрямками:

- за цінами продавців (котирувальна ціна пропозиції),
- за цінами покупців (котирувальна ціна попиту),
- за найбільш типовою на біржі в конкретний період часу ціною на конкретний вид (групу) товару (котирувальна ціна біржі).

Довідкове котирування може проводитися на підставі підсумків кількох біржових торгів.

5.9. Дані котирування не можуть бути оскаржені членом біржі та змінені за рішенням біржового комітету.

5.10. Дані офіційного котирування сповіщаються на біржі наступного понеділка після проведення торгів.

5.11. Рішенням котирувальної комісії біржа має право встановлювати граничні рівні коливання цін на товари, що офіційно котируються на біржі, відхилення від яких дає підставу для припинення торгу по даному виду товару.

5.12. Рівень цін для закупівлі сільськогосподарської продукції та продовольства на державні потреби повинен визначатись з урахуванням середньозважених цін за результатами попередніх торгів.

6. Біржові операції та біржові угоди.

6.1. Біржовою операцією визнається угода, що відповідає умовам, визначеним статтею 15 Закону України «Про товарну біржу».

6.2. Під час біржових торгів можуть бути укладені угоди, що пов'язані з:

- негайною (від 1 до 30 днів) взаємною передачею прав та обов'язків щодо реальної сільськогосподарської продукції (спотова угода);
- відстроченою (від 30 до 360 днів) взаємною передачею прав та обов'язків щодо реальної сільськогосподарської продукції (форвардна угода);
- взаємною передачею прав та обов'язків щодо стандартного контракту (ф'ючерсна угода);
- поступкою прав на майбутню передачу чи набуття прав і обов'язків щодо реального товару або стандартного контракту (опціонна угода).

Інші види угод щодо біржової сільськогосподарської продукції, контрактів чи прав вводяться біржею за погодженням з Мінсільгоспродом.

6.3. Стандартним контрактом на біржовий товар є контракт, в якому кількість, якість, базис поставки та строки виконання є стандартними. Єдиною змінною величиною стандартного контракту є ціна, що визначається в процесі біржового торгу.

Правила біржової торгівлі стандартними контрактами затверджуються додатково.

6.4. Біржова угода умовно проходить два етапи укладення. Перший – починається з оголошення біржовим маклером, що веде торги, пропозиції продавця, і закінчується в момент оголошення ним реєстраційного номера покупця та ціни продажу, одночасно брокери-покупці та продавці підтверджують підписами на пікетах згоду на купівлю та продаж. На другому етапі угода оформляється письмово біржовим контрактом, що підписується брокером-покупцем і продавцем та уповноваженою особою біржі.

Біржовий контракт має включати в собі положення щодо прав і обов'язків з митного оформлення експорту продукції. Зазначені положення можна викласти і окремим протоколом як додаток до контракту.

6.5. Біржова угода вступає в дію з моменту її підписання обома сторонами.

7. Місце проведення торгів.

7.1. Місцем проведення торгів є торговий зал біржі. Біржа визначає місце в торговому залі для торгів окремими групами сільськогосподарської продукції. Зміна кількості та розміщення нових місць визначається не пізніше, ніж за десять днів до початку торгів. Інформація про це оприлюднюється у триденний строк.

7.2. Дні та час початку біржових торгів визначаються біржею. Зміна розпорядку повідомляється біржею учасникам у відповідності із п.7.1. цих Правил.

8. Порядок підготовки та проведення біржових торгів.

8.1. Заявки на купівлю чи продаж реальної сільськогосподарської продукції подаються брокерами на біржу до початку торгів. Форму заявки, час та спосіб подачі визначає біржа.

8.2. Одночасно із заявкою брокер зобов'язаний надати такі документи:

8.2.1. - на продаж:

а) довідку сертифікованого складу про наявність заявленої кількості сільськогосподарської продукції;

б) сертифікат якості незалежної інстанції по контролю якості сільськогосподарської продукції;

8.2.2 - на купівлю - документ про оплату біржі гарантійного внеску.

8.3. Біржа має право вимагати від покупця документи, що підтверджують наявність на його рахунку в банку необхідних коштів, чи гарантію оплати від банку.

8.4. У заявці обов'язково вказується строк її дії. Продовження строку дії чи зняття заявки, а також зміна інформації брокером проводиться письмово в строки, встановлені біржею згідно з п.8.1. цих Правил.

8.5. На основі заявок формується бюлетень продажу та купівлі на даний біржовий торг, позиції якого є підставою для оголошення інформації маклером, що веде торги.

8.5.1. Бюлетень формується за групами сільськогосподарської продукції, найменуваннями та за принципом зниження цін.

8.5.2. Реквізитами бюлетеня може бути найменування, якісна характеристика, кількість, ціна, місцезнаходження сільськогосподарської продукції або місце поставки, умови оплати.

8.5.3. Бюлетень за форвардними пропозиціями формується аналогічно бюлетеню по спотовому продажу та додатково розподіляється за строком виконання.

8.6. Ціни на продукцію приймаються за базисом поставки. Бюлетень формується з врахуванням базису поставки.

8.7. Біржа зобов'язана за добу до торгів підтвердити отримання заявки від брокера. У разі відхилення від інформації його заявки, брокер повинен негайно оповістити про це біржу.

8.8. Бюлетень заявок на продаж надається брокерам біржею за 2 години до початку торгів.

8.9. Торги проводяться у валюті України.

9. Порядок проведення біржових торгів по реальному товару.

9.1. Реєстрація учасників торгів та допуск в торговий зал регламентуються біржею.

9.2. Торги реальною сільськогосподарською продукцією з негайною поставкою проводяться за таким регламентом:

9.2.1. Біржовий маклер, що веде торги, оголошує початок біржового торгу, після чого послідовно називає номер позиції згідно з бюлетенем продажу даного біржового дня.

9.2.2. Брокер-продавець піднімає реєстраційний номер, що підтверджує його присутність в залі. При відсутності продавця позиція, яку він заявив, знімається з торгів.

9.2.3. Брокер-покупець сповіщає про готовність купити товар за цією позицією бюлетеня за оголошеною ціною підняттям реєстраційного номера. Якщо інших покупців немає, угода вважається укладеною після оголошення маклера: позиція N _____ за ціною _____ продана брокеру N _____. Інформація про продану позицію висвітлюється на табло.

9.2.4. Якщо покупців виявиться більше одного, між брокерами проводиться конкурентний торг на збільшення. Брокер-покупець, який запропонував найбільшу ціну, вважається стороною угоди.

9.2.5. Якщо покупців на оголошену позицію за стартовими умовами не виявлено, брокер-продавець може запропонувати зниження ціни. При виявленні покупця маклер фіксує ціну продажу і оголошує продаж позиції. Якщо після запропонованої зниженої ціни продавець не виявляється, позиція знімається з торгів.

9.2.6. У випадку, коли під час зниження ціни виявиться більш одного покупця, проводиться конкурентний торг на збільшення ціни за процедурою згідно з п.9.2.4. цих Правил.

9.2.7. При відсутності попиту на позицію брокер-покупець може запропонувати продавцю змінити умови продажу. Якщо брокер-продавець згоден, угода укладається на запропонованих умовах. Право вибору сторони угоди між брокером-покупцем, який згоден на купівлю позиції згідно із заявкою, і брокером-покупцем, що запропонував більш високу ціну, але лише на частину заявленої партії, має брокер-продавець.

9.2.9. Брокери, що уклали угоду, підписують тикет, в якому вказуються дані торгів, позиція бюлетеня, кількість, ціна, реєстраційний номер брокера, та здають його реєстратору. Непідписання тикету є порушенням Правил.

9.2.10. Після оголошення всіх позицій бюлетеня на продаж маклер надає можливість брокерам для заяв та пропозицій, що мають відношення до змісту торгів або їх процедури. Після цього оголошується бюлетень на купівлю, причому брокер, що виконав своє замовлення на купівлю під час торгів за бюлетенем на продаж, може зняти свою позицію тільки в обсязі укладених угод.

9.3. Торги реальним товаром з відстроченою поставкою проводяться за регламентом, передбаченим п.9.2. цих Правил, по кожному місяцю виконання поставки.

9.4. Біржовий маклер після оголошення всіх позицій бюлетеня при необхідності може зробити офіційні повідомлення біржі, потім закриває торги. Учасники біржових торгів, що уклали угоди, запрошуються до біржових реєстраторів для оформлення біржового контракту.

9.5. Біржовий комітет і представник органу, уповноваженого формувати та використовувати державні інтервенційні запаси (ресурси) сільськогосподарської продукції, сировини і продовольства, мають право оперативного втручання у хід

ведення торгів, якщо ціни біржових угод протягом дня різко підвищуються або знижуються, а також має місце невірна інформація, яка негативно впливає на них.

9.6. Протягом встановленого біржею терміну біржа видає підсумковий бюлетень результатів торгів та оприлюднює його на інформаційному стенді.

9.7. Під час проведення торгів та перебування на біржі учасники торгів і службовці біржі зобов'язані виконувати Правила поведінки і ділової етики, що затверджені біржею.

10. Порядок реєстрації та оформлення угод.

10.1. Угода, укладена на біржових торгах, повинна бути зареєстрована та оформлена як біржовий контракт.

Біржовий контракт має включати в собі положення щодо прав, обов'язків і відповідальності з митного оформлення експорту продукції, які не суперечать укладеному біржовим посередником – членом біржі – договору на брокерське обслуговування продавця цієї продукції. Зазначені положення можна викласти і окремим протоколом як додаток до контракту.

10.2. Дані підписаних брокером тікетів зіставляються з даними реєстратора про покупця, продавця, кількість товару та ціну укладених угод. У випадку розбіжності даних тікета з даними реєстратора рішення про умови угоди приймає маклер, що вів торги.

10.3. Брокери зобов'язані підписати контракт, а біржа його зареєструвати не пізніше наступного за укладенням угоди робочого дня. При підписанні контракту брокер зобов'язаний надати договори, на підставі яких він діяв в інтересах третіх осіб. Несвоєчасне підписання контракту визначається як відмова від оформлення угоди.

10.4. Біржовому контракту присвоюється реєстраційний номер, його форма та зміст затверджуються біржею. Контракт підписується брокерами, уповноваженими особами біржі та засвідчується печаткою біржі. Контракт оформляється в трьох примірниках: по одному для кожної із сторін угоди і один - для архівного зберігання на біржі. За поданням сторін біржа може видавати завірені копії контракту.

В разі укладення біржового контракту, однією із сторін якого виступає покупець – нерезидент України, оригінали продавця і біржі гасяться уповноваженою біржею особою штампом або надписом «Копія». Підставою для митного оформлення експорту продукції є тільки оригінал покупця.

10.5. Інформація щодо оформлених контрактів вноситься в журнал реєстрації контрактів.

10.6. За реєстрацію укладеної угоди біржа може встановлювати реєстраційний збір, що не може перевищувати 0,5 відсотків суми угоди з обох сторін, з урахуванням всіх податків, які встановлені на території України. Біржа самостійно визначає сторону або сторони, що оплачують державне мито за реєстрацію угоди згідно з Декретом Кабінету Міністрів України «Про державне мито».

10.7. В разі відсутності у біржовому контракті відомостей щодо прав, зобов'язань та відповідальності митному оформленню експорту продукції, декларування може виконати тільки продавець цієї продукції самостійно або через митного брокера.

В разі відсутності положень щодо митного оформлення експорту продукції у договорі на брокерське обслуговування продавця сільгосппродукції, при відмові продавця взяти участь в зовнішньоекономічному оформленні відповідальність за наслідки несе біржовий посередник, який уклав договір на брокерське обслуговування продавця.

10.8. При оформленні біржового контракту, стороною (сторонами) якого є нерезидент (нерезиденти) України, ціна біржової угоди зазначається в іноземній валюті. Перерахування здійснюється за курсом НБУ на день проведення торгів.

Розрахунки за цими контрактами здійснюються в іноземній валюті.

11. Розірвання угод та визнання їх недійсними.

11.1. Розірвання біржових угод не допускається, крім випадків, що передбачені чинним законодавством України та цими Правилами.

11.2. Угода, що зареєстрована на біржі, визнається розірваною в таких випадках:

- за рішенням біржового арбітражу;
- за рішенням судових органів;
- за погодженням сторін.

11.3. Порядок претензійного врегулювання спорів визначається чинним законодавством України та міжнародними угодами.

Правила та порядок розгляду спорів, кількість суддів та персональний склад біржового арбітражу підлягають затвердженню рішенням загальних зборів членів біржі.

11.4. У випадку розірвання контракту сторони зобов'язані сповістити про це біржу не пізніше 10 днів з дня розірвання контракту.

11.5. В разі розірвання угоди або визнання її недійсною, біржа зобов'язана сповістити про це Пункт реєстрації угод митними органами України протягом наступного дня після отримання зазначеної інформації.

12. Розрахунки та гарантії виконання біржових контрактів.

12.1. Для забезпечення надійності розрахунків за спотовими угодами з реальним товаром Продавець і Покупець вносять гарантійний внесок, розмір якого не може бути меншим 0,5 відсотків від суми заявки. Гарантійний внесок за форвардними угодами не може бути нижчим, ніж 0,5 відсотків, помножених на кількість місяців до виконання контракту.

12.2. У випадку відмови покупця від оплати або закінчення терміну оплати контракту, гарантійний внесок, за винятком обов'язкових платежів біржі, направляється на користь продавця.

12.3. Брокеру-учаснику торгів, що не уклав угод під внесений гарантійний внесок, він повертається біржею не пізніше 3-х днів після закінчення строку дії заявки.

12.4. Оплата біржових контрактів проводиться через біржу до виконання контракту як продавцем, так і покупцем. Підставою для перерахування вартості контракту продавцю є акт прийняття-здавання, зазначеного в контракті, сільськогосподарської продукції за кількістю і якістю, підписаний покупцем та продавцем, або письмова згода покупця на передплату.

12.5. У випадку ненадання біржі акта прийняття-здавання в строки, зазначені в контракті, кошти, що надійшли від платника, повертаються йому біржею протягом 2-х робочих днів.

12.6. При надходженні заяви від продавця про порушення покупцем умов контракту біржа може затримати на своєму рахунку гарантійний внесок та прийняти рішення протягом п'яти робочих днів про порядок вирішення спору.

12.7. У випадку невиконання контракту винна сторона сплачує штраф у встановленому біржовим комітетом (радою біржі) розмірі на користь біржі та сторони, що потерпіла.

12.8. Визнання біржової угоди недійсною внаслідок порушення цих Правил однією із сторін не звільняє порушника від сплати реєстраційного збору біржі.

13. Відповідальність за порушення типових правил.

13.1. Керівники біржі несуть відповідальність за будь-яке порушення цих Правил в порядку, що визначений положеннями про структурні підрозділи біржі та посадовими інструкціями.

13.2. За порушення цих Правил можуть застосовуватись санкції у випадках:

- а) надання документів, що містять недостовірну інформацію;
- б) неоплати оформленого біржового контракту;
- в) перешкодження веденню торгів;
- г) неявки на торги брокера, що подав заявку.

Цей перелік може бути змінено або доповнено рішенням керівних органів біржі.

13.3. До учасників торгів можуть застосовуватись такі санкції:

- а) попередження про неналежну поведінку;
- б) випровадження із залу торгів з одночасним зняттям заявки з торгів;
- в) позбавлення права участі в біржових торгах протягом певного часу або постійно (дискваліфікація);
- г) відмова в реєстрації на даний біржовий торг;
- д) штраф;
- ж) призупинення або позбавлення членства на біржі.

13.4. За вимогою учасника торгу йому повинна бути видана офіційна довідка про застосування санкцій.

14. Розгляд спорів, що виникають із біржових торгів.

14.1. Спори, що виникають у процесі виконання Правил біржової торгівлі, вирішуються залежно від компетенції – дирекцією, біржовим комітетом, біржовим арбітражем, загальними зборами членів біржі.

15. Правила поведінки членів біржі та учасників торгів.

15.1. Нормативними документами біржі повинно бути передбачено, що поведінка брокерів та працівників біржі повинна відповідати нормам ділової етики, які необхідні для підтримання доброї репутації біржі.

15.2. Біржа має здійснювати контроль за діяльністю членів біржі і брокерів, правомірністю їх біржових операцій та станом платоспроможності, для чого затверджує зміст та періодичність подання біржі відповідних звітів.

15.3. Регламент біржі повинен містити вимоги до членів біржі:

- додержуватись при укладенні договорів з клієнтами типових форм, що вироблені біржею;
- оперативно забезпечувати клієнтів інформацією та вести від їх імені розрахунки за угодами;
- уникати злиття інтересів члена біржі та його клієнта;

- виконувати доручення клієнта найкращим чином;
- забезпечити у випадку наявності у члена біржі грошових коштів чи власності клієнта достатній їх захист, відокремлення їх від власного майна;
- оперативно і вірно вести справи за претензіями клієнта;
- мати достатні фінансові ресурси для покриття зобов'язань своєї фірми.

15.4. Біржа зобов'язана передбачити санкції аж до виключення з числа членів біржі за наступні дії:

- порушення Правил та розпоряджень біржі, що стосуються поведінки або комерційної діяльності членів, чи порушення будь-якої угоди, договору з біржею;
- шахрайство, безвідповідальна поведінка, несумісна з принципами справедливої торгівлі, та невиконання зобов'язань, особливо платіжних;
- здійснення фіктивних угод чи видача розпоряджень, доручень брокеру на купівлю або продаж, які при їх виконанні не передбачають зміни володіння власністю;
- неправдиві відомості, що надані при вступі у члени біржі;
- будь-які дії, що завдають шкоди інтересам чи благополуччю біржі;
- нездатність чи відмова в наданні облікових книг і документів, в тому числі по укладених угодах, за вимогою біржі, неявка брокера або члена біржі за її викликом;
- спроби вимагання, визначення нереальних цін та комісійних винагород, торгівля всупереч розпорядженням та намірам клієнтів, маніпулювання цінами та спроби монополізації ринку через скупку товарів, видача неправдивої інформації про ринок, торгівля або передача товару від свого імені за рахунок клієнта без його дозволу, невиконання рішень біржового арбітражу.

Біржа зобов'язана передбачити заборону таких практичних дій:

- розкриття чи розголошення розпорядження, доручення брокеру в будь-який час, торгівля проти чи на боці іншого контрагента з урахуванням розпорядження розголошеного і сповіщеного члену біржі внаслідок його близьких відносин з клієнтом;
- торгівля з самим собою без переходу права власності;
- приховування, придержування членом біржі від відкритого ринку будь-якого розпорядження (доручення) на угоду чи їх частини для зручності іншого члена;
- купівля або продаж як засіб примирення, надання послуги, купівля або продаж одночасно по заздалегідь узгодженій ціні;
- торгівля брокером за власний рахунок по ціні ринку або по запропонованій клієнтом ціні до виконання розпорядження клієнта;
- невиконання вимоги переконатися в точності реєстрації працівниками біржі ціни угоди;
- порушення черговості виконання замовлень клієнтів, що мають рівні умови.

ДОДАТОК 7.

ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

НАКАЗ

N 9 від 15.01.97

Зареєстровано в Міністерстві

м. Київ

юстиції України

3 лютого 1997 р.

vd970115 vn9

N 20/1824

Про затвердження Положення про реєстрацію

фондових бірж та торговельно-інформаційних

систем і регулювання їх діяльності

(Із змінами, внесеними згідно з Рішеннями Державної

комісії з цінних паперів

N 11 (v0011312-97) від 10.06.97

N 46 (vr046312-97) від 11.11.97

N 19 (vr019312-98) від 22.01.98

N 163 (vr163312-98) від 10.11.98

N 4 (z0134-01) від 25.01.2001)

На виконання Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери і фондову біржу», Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», НАКАЗ У Ю:

1. Затвердити Положення про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем ринку цінних паперів і регулювання їх діяльності (додається).

2. Управлінню нагляду за організаційно оформленими ринками забезпечити державну реєстрацію цього Положення в Міністерстві юстиції України.

3. Відділу господарського забезпечення виготовити бланки Свідоцтв про реєстрацію фондових бірж та позабіржових торговельно-інформаційних систем (додатки N 3, N 4 до Положення).

4. Встановити, що позначення «фондова біржа», «організаційно оформлена позабіржова торговельно-інформаційна система» може використовувати у своєму фірмовому найменуванні або рекламі тільки та організація, яка одержала Свідоцтво про реєстрацію фондової біржі, торговельно-інформаційної системи або іншого організатора торгівлі згідно з чинним законодавством та Положенням про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем ринку цінних паперів і регулювання їх діяльності.

5. Управлінню нагляду за організаційно оформленими ринками організувати розгляд документів на видачу Свідоцтв про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем і організувати контроль за виконанням вимог цього Положення.

6. Управлінню інформатики разом з управлінням нагляду за організаційно оформленими ринками у двомісячний термін забезпечити розробку програмного забезпечення для ведення баз даних по виданих Свідоцтвах.

7. Фондовим біржам та торговельно-інформаційним системам в термін не пізніше 6 місяців з дати набрання чинності Положення про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем ринку цінних паперів і регулювання їх діяльності привести свою діяльність у відповідність до вище зазначеного Положення.

8. Контроль за виконанням цього наказу покласти на члена Комісії Головка А.Т.

В.О. Голови Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку О.Ромашко

Затверджено
наказом Державної комісії
з цінних паперів та
фондового ринку
N 9 від 15.01.97 р.

(В редакції Рішень Держкомісії цінних паперів
N 46 (vr046312-97) від 11.11.97,
N 19 (vr019312-98) від 22.01.98)

Положення про реєстрацію фондових бірж
та торговельно-інформаційних систем
і регулювання їх діяльності

Положення про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем і регулювання їх діяльності (далі - Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про цінні папери і фондову біржу», Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», Закону України «Про господарські товариства» і Закону України «Про підприємства в Україні».

Розділ І. Загальні положення

1. Основні терміни та поняття, що вживаються у цьому Положенні:

асоційований член фондової біржі – юридична особа, яка користується, але не володіє біржовим брокерським місцем терміном не менше одного року способом, визначеним статутом та/або правилами біржі, має право укладати угоди від свого імені та виконує вимоги всіх законодавчих та нормативних актів щодо ринку цінних паперів та вимоги статуту і правил біржі; (Пункт 1 доповнено абзацом згідно з Рішенням Державної комісії з цінних паперів N 163 від 10.11.98)

аукціон – конкурсний спосіб організації торгівлі, згідно з яким купівля-продаж цінних паперів здійснюється брокером/ділером у заздалегідь визначений час методом накопичення та одночасного виконання замовлень на купівлю і продаж цінних паперів (онкольний аукціон) або безперервного виконання замовлень, поданих в усній та/або письмовій формі за ціною, що змінюється протягом торговельної сесії чи біржового дня (безперервний аукціон);

біржовий бюлетень – офіційне видання біржі, у якому публікуються курси цінних паперів та супровідна інформація, яка не може бути віднесена до конфіденційної або до такої, що згідно з чинним законодавством не підлягає розголошенню;

біржовий день (торговельна сесія) – визначений правилами біржі робочий день або період часу, протягом якого відбувається біржовий аукціон і фіксуються біржові курси, на рівні яких розпочинається укладення біржових угод на наступному аукціоні;

біржове замовлення – визначений правилами біржі письмовий (на спеціальному бланку) або усний спосіб оголошення брокером/ділером відкритої пропозиції на купівлю чи продаж цінних паперів, який є достатньою підставою для котирування та/або прийняття біржової угоди до виконання;

біржовий індекс – середній показник біржової активності, який узагальнює динаміку цін на цінні папери і свідчить про зміни в рівні цін за певний час;

біржова рада – орган управління біржею, який обирається загальними зборами біржі на визначений строк і здійснює свої функції в межах компетенції, визначеної статутом біржі;

біржовий контракт – договір про виконання угоди щодо поставки біржового товару проти оплати коштів, укладення якого є можливим лише між членами біржі за формою, встановленою правилами біржі;

електронна торговельно-інформаційна мережа (далі – ЕТІМ) – електронна система, що зв'язує торговців цінними паперами в різних місцях і дає їм змогу обмінюватися котируваннями і укладати угоди без будь-яких затримань у часі;

біржове брокерське місце – засвідчене відповідним договором право на здійснення біржової торгівлі у встановленому порядку;

(Абзац пункту 1 в редакції Рішення Державної комісії з цінних паперів N 163 від 10.11.98)

біржова операція – дії, які здійснюють брокери/ділери та/або фахівці біржі в процесі укладення біржової угоди (збір замовлень, їх узагальнення та класифікація, котирування та оголошення курсу на біржовий товар, звірення параметрів угоди тощо);

біржова послуга – послуга, яка надається клієнтам біржею або членами біржі з метою задоволення їх потреб, пов'язаних з біржовою торгівлею (інформування, консультування, арбітражне та технічне обслуговування тощо);

біржова торгівля – організоване укладення цивільно-правових угод, які ведуть до зміни права власності на цінні папери з обов'язковою наявністю у організатора торгівлі єдиного торговельного залу і правил торгівлі для осіб, що мають виключне право на укладення цих угод за свій рахунок для іншої особи;

брокер – фізична особа, яка є уповноваженою особою брокерської контори або учасника торговельно-інформаційної системи, що здійснює цивільно-правові угоди щодо цінних паперів, які передбачають оплату цінних паперів проти їх поставки новому власнику на підставі договорів доручення чи комісії за рахунок своїх клієнтів;

брокерська контора – окремий підрозділ члена біржі, що зареєстрований на біржі;

варіаційна маржа – грошова сума, яка має бути нарахована на кліринговий рахунок учасника біржової торгівлі терміновими контрактами або списана з цього рахунка за підсумками клірингу щодо кожного біржового дня (торговельної сесії);

введення до продажу – визначена правилами біржі чи торговельно-інформаційної системи процедура встановлення брокером/ділером мінімальної ціни, за якою він згоден продати свої цінні папери протягом біржового дня (торговельної сесії) або в режимі постійного котирування;

гарантійний внесок – застава, внесена коштами учасника біржової торгівлі чи торгівлі на організаційно оформленому позабіржовому ринку (як учасника торговельно-інформаційної системи), яка необхідна для відкриття позиції;

дилер – фізична особа, яка є уповноваженою особою брокерської контори або учасником торговельно-інформаційної системи, що здійснює цивільно-правові угоди щодо цінних паперів, які передбачають оплату цінних паперів проти їх поставки новому власнику від свого імені та за свій рахунок з метою перепродажу третім особам;

клієнт біржі – особа, яка не є членом біржі і яка не зареєстрована на ній як брокер/дилер, але опосередковано виступає стороною (контрагентом) біржової угоди, або особа, що користується торговельними послугами біржі;

котирування – механізм визначення та/або фіксації ринкової ціни цінного паперу;

котирувальна ціна – середньовиважена ціна, яка розраховується протягом біржового дня (торговельної сесії) до моменту часу, визначеного правилами біржі;

курсова ціна – середньовиважена ціна за угодами, здійсненими з початку біржового дня (торговельної сесії) до моменту часу, визначеного правилами біржі;

лістинг – внесення цінних паперів до списку цінних паперів, які котируються на фондовій біржі або можуть бути предметом укладення угод в торговельно-інформаційній системі, якщо це передбачено їх правилами;

організатор торгівлі – юридична особа, виключним видом діяльності якої є надання послуг, що безпосередньо сприяють укладенню цивільно-правових угод з товарно-матеріальними та/або фінансовими ресурсами;

постійне котирування – метод визначення біржового курсу на цінні папери, що передбачає постійне співставлення біржових замовлень на купівлю та продаж певного цінного паперу (цінних паперів);

позабіржова торгівля – усі операції з купівлі-продажу цінних паперів, здійснені через торговців цінними паперами не на фондовій біржі;

терміновий торговельний контракт – біржовий контракт, згідно з яким виконання угод (за поставкою товару та/або способами встановлення на нього ціни і розрахунками) здійснюється у терміни, визначені на певну дату у майбутньому;

товарна біржа – біржа, що створена та функціонує відповідно до Закону України «Про товарну біржу»;

торговельно-інформаційна система (далі – ТІС) – юридична особа, яка здійснює діяльність з організації торгівлі на позабіржовому ринку та володіє або управляє ЕТІМ або іншою системою засобів, що надає можливість обміну пропозиціями купівлі та продажу цінних паперів. ТІС може використовувати ЕТІМ, не зареєстровану як суб'єкт підприємницької діяльності;

фондова біржа – біржа, що створена та функціонує відповідно до Закону України «Про цінні папери і фондову біржу» та цього Положення;

фінансовий інструмент – цінний папір або, оформлений відповідно до вимог законодавства, документ, який підтверджує право власності на цінні папери або їх похідні, валютні цінності, придбання (поставку) в певний строк цінних паперів або валютних цінностей та інші види фінансових активів, вільний обіг яких не заборонений чи не обмежений законодавством;

член фондової біржі – юридична особа, яка володіє біржовим брокерським місцем як засновник та/або акціонер біржі або користується ним (асоційований член) терміном не менше одного року способом, визначеним статутом та/або правилами біржі, має право укласти угоди від свого імені та виконує вимоги всіх законодавчих та нормативних актів щодо ринку цінних паперів та вимоги статуту і правил біржі. (Абзац пункту 1 в редакції Рішення Державної комісії з цінних паперів N 163 від 10.11.98)

2. Підставою здійснення діяльності фондовою біржею є Свідоцтво про реєстрацію фондової біржі (додаток N 3), яке видається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі - Комісією).

3. Підставою здійснення діяльності ТІС є Свідоцтво про реєстрацію ТІС, яке видається Комісією (додаток N 4).

4. Свідоцтво про реєстрацію фондової біржі можуть отримати акціонерні товариства, установчі документи і правила яких відповідають вимогам законодавства та цього Положення.

5. Свідоцтво про реєстрацію ТІС можуть отримати юридичні особи, установчі документи та правила яких відповідають вимогам законодавства, Положенню про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи, затверджену наказом Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.12.1996 р. N 328 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.12.1996 р. за N 748/1773, та цього Положення.

6. Фондова біржа має право отримати статус саморегульованої організації у порядку, визначеному Положенням про саморегульовану організацію ринку цінних паперів.

Розділ II. Умови видачі свідоцтва фондовій біржі

7. Юридичні особи, створені на умовах, визначених законодавством як організаційно оформлені централізовані ринки та ЕТІМ, на яких постійно здійснюється торгівля цінними паперами або похідними цінними паперами, можуть одержати статус фондової біржі, якщо вони відповідають вимогам щодо:

а) укладення біржових угод тільки між засновниками та членами біржі та/або ЕТІМ;

б) наявності процедури відбору цінних паперів або інших фінансових інструментів, що відповідає певним вимогам щодо умов їх випуску та обігу;

в) високого рівня концентрації попиту і пропозиції на цінні папери або похідні цінні папери;

г) визначення ринкових цін на цінні папери як базового показника для індикації стану фондового ринку та ринку похідних цінних паперів України;

д) надання інших, крім торговельних, послуг клієнтам тільки через посередництво членів біржі;

е) наявності процедури відбору брокерів/дилерів і вимог стосовно їх професійної кваліфікації;

е) наявності правил (регламенту) торгівлі та стандартних торговельних процедур;

і) централізації реєстрації угод та розрахунків щодо них, встановлення офіційного біржового курсу;

й) наявності систем нагляду за діяльністю членів біржі та брокерів/дилерів і дотримання ними норм професійної та ділової етики, а також дисциплінарних норм і санкцій на рівні, не нижчому від встановленого законодавством для сегменту ринку, організатором торгівлі на якому є дана біржа;

к) наявності у керівників та провідних фахівців фондової біржі, безпосередньо залучених до біржової діяльності, кваліфікації спеціаліста відповідного профілю згідно з переліком видів професійної діяльності на ринку цінних паперів, яка підтверджується кваліфікаційними посвідченнями встановленого зразка, що видається атестаційною комісією, склад та порядок роботи якої визначається Комісією. Забороняється діяльність з організації торгівлі фондовими біржами або їх філіями без наявності кваліфікаційних посвідчень, виданих Державною комісією;

л) забезпечення сталого і ефективного функціонування системи інформації про цінні папери та інші фінансові інструменти, їх ціни та умови обігу на території України.

8. Біржа, на якій здійснюється організована торгівля терміновими контрактами, віднесеними до похідних цінних паперів, зобов'язана погодити з Комісією правила такої торгівлі, складені у відповідності до вимог, визначених підпунктами б-г, є-й, л пункту 7 розділу II цього Положення.

9. Фондові біржі, що є організаторами торгівлі терміновими торговельними контрактами на поставку оптових партій товарно-матеріальних ресурсів, оформленими як похідні цінні папери, а також біржі, що організують торгівлю терміновими фінансовими контрактами та іншими фінансовими інструментами, оформленими як похідні цінні папери, зобов'язані погодити Правила щодо організації здійснення цих операцій, складені відповідно до вимог, визначених пунктами 21-26 розділу II цього Положення.

10. Організація торгівлі цінними паперами та похідними цінними паперами у порядку, що не визначений у пунктах 8, 9 цього Положення, забороняється.

11. У разі формування статутного фонду довгостроковими (не менше року) державними цінними паперами, їх частка не повинна перевищувати 30 відсотків.

12. Формування статутного фонду недержавними цінними паперами для фондової біржі не дозволяється.

13. Частка статутного фонду, що належить одному акціонеру - торговцю цінними паперами, не може перевищувати 5 відсотків.

14. Установчі документи та правила фондової біржі, що подаються до Комісії на погодження, повинні містити інформацію щодо:

- правового статусу і функцій біржі;
- порядку застосування правил біржі;
- засад професійної етики;

видів і оплати послуг за допуск цінних паперів до котирування на біржі, за реєстрацію угод, біржового збору за допуск та реєстрацію брокерської контори, біржового збору за реєстрацію договору оренди брокерського місця (якщо можливість оренди брокерських місць передбачена статутом біржі) та біржового збору за допуск брокера до виконання операцій в ЕТІМ, якщо використання ЕТІМ передбачено правилами;

обов'язків членів біржі щодо ведення обліку операцій;
порядку діяльності і розпорядку роботи біржової ради;
системи інформаційного забезпечення та вимог до порядку формування офіційного біржового бюлетеня;
правил ведення розрахунків;
санкцій за порушення процедур біржової торгівлі (видалення порушника з торговельного залу, накладення штрафу, тимчасове позбавлення права на торгівлю, остаточне позбавлення права на торгівлю тощо).

Державне мито щодо укладених угод повинно сплачуватися окремо у розмірах, встановлених законодавством.

15. Правилами фондової біржі повинні бути передбачені положення щодо членів біржі, що відкрили (zareєстрували) свої брокерські контори, які мають містити вимоги до статусу і функцій брокерських контор, контролю за їх діяльністю та вимоги щодо:

платоспроможності, ліквідності та стабільності фінансового стану брокерських контор;
норм професійної етики при взаємодії брокерських контор на біржі;
фінансування брокерськими конторами витрат на діяльність біржі;
оплати клієнтами послуг брокерських контор;
відкриття рахунків клієнтам;
інформування власників рахунків;
управління цінними паперами за дорученням;

Державне мито щодо укладених угод повинно сплачуватися окремо у розмірах, встановлених законодавством.

16. Правилами фондової біржі має бути передбачена наявність порядку допуску (лістингу) цінних паперів до офіційного та неофіційного котирування.

Умовами допуску визначаються вимоги, згідно з якими в офіційному котируванні мають перебувати цінні папери, емітенти яких задовольняють певні економічні та фінансові критерії, що встановлені біржею, та регулярно розповсюджують інформацію про свою діяльність.

Ці вимоги повинні містити такі кількісні показники діяльності емітента, цінні папери якого будуть перебувати в офіційному лістингу:

- мінімальну величину активів, що має становити суму, еквівалентну 400000 ЕКЮ;

- прибуток за останній балансовий рік (за кожний рік із двох, що є попередніми стосовно останнього балансового року, в сумі, еквівалентній 80000 ЕКЮ, або сумарний прибуток за останні 3 роки в сумі, еквівалентній 220000 ЕКЮ, за умови, що кожен рік повинен бути прибутковим);

- кількість випущених у обіг акцій не менше 1000000 штук;

- кількість акціонерів, що володіють не менш ніж 100 акціями, що становить 2000 осіб або загальну кількість акціонерів не менш ніж 2200 осіб.

В офіційному лістингу повинні знаходитися цінні папери, які випущені та зареєстровані відповідно до чинного законодавства.

Допуск цінних паперів емітента повинен передбачати мінімальний рівень розповсюдження невеликих пакетів цінних паперів, який не перевищує рівень, встановлений біржею для офіційного котирування. Порядок допуску цінних паперів до котирування на біржі повинен упорядковуватися окремим положенням.

Порядок допуску (лістинг) повинен передбачати подання емітентом заяви про допуск до офіційного котирування на фондову біржу (безпосередньо або через уповноважену ним особу), згідно з якою емітент бере на себе зобов'язання: подавати на біржу звіти чергових або позачергових загальних зборів акціонерів;

негайно інформувати біржу про внесення до статутних документів змін та про рішення емітента, що стосуються його цінних паперів;

узгоджувати з біржею графік випуску та передплати (розміщення) цінних паперів, а також проведення будь-якої іншої фінансової операції, що включає пільгові права, тобто права, які стосуються цінних паперів, допущених до офіційного котирування;

узгоджувати з біржею графік проведення технічних процедур будь-якої операції з власними цінними паперами, зокрема, виплати відсотків та дивідендів;

інформувати біржу про будь-який новий факт, який спроможний відчутно вплинути на біржовий курс, на майнове або фінансове становище емітента та його діяльність;

надсилати біржі всі розповсюджені ним офіційні повідомлення або публікації, а також будь-який матеріал, що містить економічну та фінансову інформацію, яку емітент має намір опублікувати;

забезпечувати на ринку цінних паперів безкоштовне для власників іменних цінних паперів обслуговування своїх цінних паперів та виплати відсотків, погашень і дивідендів, а також попереджувати біржу про будь-які зміни у призначенні посередників, що здійснюють її фінансове обслуговування;

періодично повідомляти біржу про загальну кількість голосів для наступної публікації повідомлення про це в офіційному виданні біржі;

публікувати в офіційному виданні біржі інформаційні повідомлення про перший та наступні випуски своїх цінних паперів;

виконувати накази, що видаються Комісією та іншими органами державної влади щодо захисту інтересів інвесторів та їх прав на інформацію.

До прийняття біржею рішення про допуск (лістинг) цінних паперів до офіційного котирування, біржа повинна укласти з емітентом двосторонній договір про підтримання лістингу згідно з положенням про допуск. В інтересах ринку цінних паперів та інвесторів біржа може обумовити допуск особливими умовами, які емітент зобов'язаний виконати.

Біржа повинна повідомляти про своє рішення емітента, який подав заяву, протягом визначеного біржею терміну з дня надходження заяви про допуск цінних паперів до офіційного котирування або, якщо біржа буде вимагати від емітента додаткових відомостей, протягом 30 (тридцяти) днів з дня надходження цих відомостей.

Допуск цінних паперів повинен оголошуватися через офіційне повідомлення, яке публікується в офіційному виданні біржі. У повідомленні повинні вказуватися умови котирування та дата першого котирування.

Правила допуску (лістингу) повинні передбачати процедуру вилучення цінних паперів з котирування (делістингу), або ця процедура має бути оформлена окремим положенням.

Цінний папір може бути вилучений з офіційного котирування за вимогою емітента, державного представника або за ініціативою біржі, яка має бути належним чином обґрунтована.

Біржа може прийняти рішення про вилучення цінного паперу з офіційного котирування у разі:

незначного співвідношення щоденного обсягу операцій щодо даного цінного паперу до загальної кількості цих цінних паперів, яка перебуває в обігу, та до кількості котирувань за рік;

відсутності виплати відсотків, дивідендів чи погашень протягом останніх трьох років;

незначного співвідношення кількості цінних паперів, які знаходяться у власників невеликих пакетів, до їх загальної кількості;

порушення емітентом своїх зобов'язань щодо інформування власників цінних паперів та біржі про свою діяльність;

порушення правил біржі;

подання заяви про неплатоспроможність емітента;

ліквідації емітента.

Біржа має право приймати рішення про вилучення одного виду цінного паперу емітента з одночасним вилученням інших видів цінних паперів того ж емітента з офіційного котирування.

Дата фактичного вилучення цінного паперу повинна публікуватися в офіційному виданні біржі.

17. Порядок організації аукціонів у торговельному залі фондової біржі (торгівля «з голосу») має бути визначений в правилах фондової біржі, або в іншому документі з урахуванням вимог щодо:

визначення видів угод, що можуть укладатися способом онкольного аукціону; учасників аукціонів;

процедури ведення аукціонів;

визначення видів наказів брокерам/дилерам на купівлю-продаж цінних паперів (ринковий, лімітний, стоп-наказ тощо);

оформлення біржових угод;

форми оголошення замовлень.

18. Вимоги до біржових замовлень, встановлені правилами біржі, можуть включати в себе норми, згідно з якими ці замовлення повинні передаватися на біржу будь-яким чином, що влаштовує клієнта і брокерську контору. Умови передачі замовлення можуть визначатися для клієнтів брокерської контори договором про відкриття рахунка або іншим договором, що передбачає участь агента брокерської контори - збирача замовлень. Біржа або брокерська контора може поставити вимогу, щоб передані в усній формі замовлення були підтверджені письмово.

Брокерська контора повинна нести відповідальність перед своїми клієнтами за умови виконання і своєчасність передачі замовлень на ринок. Біржа може включати в правила норму, що забороняє взаємокомпенсацію замовлень клієнтів як в самій брокерській конторі, так і з іншими брокерськими конторами до передачі замовлень на ринок або дозволяти виконання замовлень на позабіржовому ринку.

Правила фондової біржі можуть забороняти брокерській конторі узагальнення замовлень клієнтів, що стосуються одного й того ж цінного паперу і включають однаковий обмежувальний курс, до їх передачі на ринок, крім випадків, дозволених біржею для цінного паперу з незначною номінальною вартістю.

19. Процедури здійснення біржової торгівлі, встановлені правилами біржі, повинні містити в собі принципи котирування цінних паперів, угоди щодо яких здійснюються на біржі, введення цінних паперів, прийнятих на офіційне котирування, до продажу та способи і періодичність повідомлення біржі, яке уточнює дату першого котирування і обраний механізм введення до продажу.

В залежності від стану на ринку після котирування (абсолютна або неповна рівновага, ринок, обмежений в нерівновазі тощо) біржа повинна публікувати біржовий курс цінних паперів. Якщо неможливо визначити курс, біржа не публікує ніякої інформації про стан ринку (ринок поза котируванням). Правилами може визначатися, що курси узагальнюються через біржовий індекс, оприлюднення якого є обов'язковим.

20. Правилами фондової біржі може бути встановлено, що брокерська контора відповідає перед біржею за створення на рахунках клієнтів необхідних запасів цінних паперів (у випадку продажу) і коштів (у випадку купівлі) перед передачею замовлення на ринок. Біржа ні в якому разі не може відповідати за відсутність необхідних запасів цінних паперів або коштів.

За власною ініціативою або на вимогу правління біржі брокерська контора має право вимагати передачі коштів або цінних паперів до передачі замовлення на ринок. Якщо замовник не передає цінні папери брокерській конторі на наступний день після операції щодо купівлі - продажу цінних паперів, які були продані, або грошові кошти для купівлі цінних паперів, то брокерська контора має право без попереднього повідомлення здійснити повторну купівлю проданих, але не переданих цінних паперів або продати викуплені, але не сплачені цінні папери. Всі витрати покриваються за рахунок клієнта, який порушив правила.

Біржа може створювати гарантійний ринковий фонд як некомерційну структуру для сприяння роботі брокерських контор.

Створення такого фонду, його діяльність та умови формування і використання повинні бути вирішені зборами акціонерів та визначатися відповідним положенням, яке повинно бути погоджено з Комісією.

Гарантійний ринковий фонд біржі створюється для того, щоб кожен із учасників ринку, який уклав на ньому угоду, зміг успішно її завершити навіть у тому разі, коли її умови не були дотримані.

При наявності гарантійного ринкового фонду на біржі, кожна брокерська контора повинна бути членом гарантійного ринкового фонду і повинна брати участь в його фінансуванні, перераховуючи кошти на його рахунок.

Порядок обов'язкового оприлюднення біржових цін має визначатися правилами фондової біржі і передбачати фіксацію та публікацію в офіційному виданні біржі найвищого та найнижчого курсів цінного паперу (цінних паперів) з кожного їх найменування, а також курсу цінного паперу (цінних паперів) з кожного найменування на момент завершення біржового дня («закриття біржі») та чисту зміну курсу на цей момент порівняно з курсом на момент завершення попереднього біржового дня.

21. Організатор торгівлі, зареєстрований згідно з вимогами пунктів 8 та 9 цього Положення, який має намір організувати постійну торгівлю правами на придбання чи продаж протягом терміну, визначеного контрактом, цінних паперів, інших фінансових та/або товарних ресурсів, зобов'язаний попередньо погодити з Комісією питання про віднесення цього виду контракту до похідного цінного паперу. Організація біржової торгівлі терміновими торговельними контрактами, які за реквізитами можуть бути віднесені до похідного цінного паперу, без затвердження правил торгівлі цими контрактами в Комісії, тягне за собою призупинення чи заборону такої торгівлі.

Порядок організації біржової торгівлі похідними цінними паперами встановлюється окремим розділом правил фондової біржі. Якщо намір організувати торгівлю похідними цінними паперами має біржа, зареєстрована як фондова згідно з вимогами пункту 9 цього Положення, порядок організації такої торгівлі повинен визначатися окремими правилами, які обов'язково погоджуються Комісією у 30-денний термін з дня подання.

На затвердження до Комісії, разом із нотаріально завіреною копією правил, подається копія договору з банком, уповноваженим учасниками біржової торгівлі на здійснення розрахунково-клірингових функцій та облік гарантійних коштів учасників.

22. Правилами має бути передбачено, що учасниками біржової торгівлі похідними цінними паперами можуть бути члени біржі та/або юридичні особи, що здійснюють угоди від свого імені та за дорученням клієнтів, але виконують їх тільки через брокерів/дилерів даної біржі. Усі учасники торгівлі повинні підписати договори про відкриття клірингових та торговельних рахунків з банком, який виконує розрахунково-клірингові послуги відповідно до укладеного договору з біржею.

Облік гарантійних коштів учасника зобов'язаний здійснюватися на його кліринговому рахунку. Активи, які забезпечують відкриті позиції учасника, повинні блокуватися, решта коштів повинна бути призначена для списання варіаційної маржі по відкритих позиціях, зборів на користь банку, що здійснює розрахунково-клірингові функції, та біржі.

23. В правилах має бути зазначено, що предметом угод є певний вид (види) термінових контрактів, оформлених як похідні цінні папери, що містять такі реквізити:

- вид контракту;
- тип контракту (поставка, індекс);
- дані про розрахункову валюту контракту;
- дані про предмет торгівлі;
- зміст контракту за кількістю предмету торгівлі (номінал);
- одиницю виміру ціни контракту;
- розмір базисного пункту ціни контракту;
- стартову ціну контракту;
- стартовий розмір застави контракту;
- частку коштів у розрахунковій валюті;
- розмір кредитних відсотків (для обмінних контрактів);
- дату початку укладання угод щодо контракту;

дату останнього дня біржової торгівлі контрактом;
розмір клірингового збору;
розмір біржового збору;
розмір страхового збору;
порядок оплати податків та мита в державний бюджет за виконання контракту;

процедуру кодування контрактів.

24. Для забезпечення гарантій щодо виконання зобов'язань правилами має бути передбачено, що активи повинні вноситися учасником у вигляді коштів та/або державних цінних паперів як застава, заліковуватися на кліринговий рахунок і утворювати гарантійний фонд, який депонується на рахунках у банку, уповноваженому учасниками на здійснення розрахунково-клірингових функцій.

Поточний гарантійний внесок має вираховуватися у відсотках від котирувальної ціни, яка встановлюється для кожного контракту, та вноситися учасником за кожну відкриту позицію.

25. Організація торгівлі похідними цінними паперами може здійснюватися як у режимі онкольного аукціону, так і в режимі безперервного подвійного аукціону та передбачати використання ЕТІМ, що має бути належним чином відображено в правилах торгівлі.

Порядком допуску брокерів/дилерів до операцій можуть обумовлюватися вимоги щодо обов'язковості попереднього інформування банком, уповноваженим учасником на здійснення розрахунково-клірингових функцій, про стан клірингових рахунків та забезпеченість гарантійними коштами.

Правила торгівлі повинні передбачати:

можливість проведення клірингу за підсумками кожного біржового дня (торговельної сесії) і наявність принципів доведення інформації про його підсумки до відома учасників;

можливість визначення котирувальної ціни за угодами, укладеними протягом кожного біржового дня (торговельної сесії), поточної ціни та умов набуття поточною ціною статусу котирувальної на момент завершення біржового дня (торговельної сесії);

спосіб вирахування варіаційної маржі за підсумками біржового дня (торговельної сесії);

можливість отримання брокерами/дилерами по закінченні біржового дня (торговельної сесії) документально оформленого клірингового звіту, завіреного банком, уповноваженим учасниками на здійснення розрахунково-клірингових функцій;

наявність порядку виконання зобов'язань за кліринговими рахунками та перерахування коштів на відповідні рахунки учасників, а також оплати та поставки при остаточному виконанні умов контракту;

механізм реалізації гарантій та оплати заборгованості із заблокованих гарантійних коштів, а також використання заставних коштів, якщо це дозволяється даними правилами.

26. Біржа може використовувати арбітражні органи, передбачені її Статутом та правилами, для врегулювання спорів між сторонами угод, якщо учасниками біржової торгівлі похідними цінними паперами є виключно члени біржі, або

створювати окрему комісію, обрання членів якої мають здійснювати всі учасники біржової торгівлі похідними цінними паперами.

У випадку неможливості врегулювання спорів арбітражною комісією, ці спори вирішуються у судовому порядку.

27. Правила фондової біржі повинні містити вимоги до програмно-технічного забезпечення згідно з пунктами 47-48 цього Положення.

28. При внесенні змін та доповнень до Статуту і Правил фондової біржі, інших нормативних, методичних та інструктивних документів, фондова біржа зобов'язана повідомляти про Комісію у 10-денний термін після прийняття рішення про необхідність внесення змін та доповнень. Фондова біржа зобов'язана також проводити попереднє узгодження змін та доповнень до нормативних актів, які були погоджені Комісією при реєстрації біржі.

Розділ III. Порядок реєстрації фондових бірж

29. На реєстрацію до Державної комісії подаються такі документи:

заява про видачу Свідоцтва фондовій біржі (додаток N 1) або заява про продовження дії Свідоцтва (додаток N 1). Заяви реєструються у журналі реєстрації заяв (додаток N 5);

у випадках, передбачених антимонопольним законодавством, копія рішення органів Антимонопольного комітету про надання згоди на створення господарюючого суб'єкта; нотаріально засвідчені копії Статуту фондової біржі та правил торгівлі цінними паперами, які повинні відповідати статті 34 Закону України «Про цінні папери і фондову біржу» з урахуванням вимог Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери і фондову біржу», Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» та вимогам цього Положення; нотаріально засвідчена копія установчого договору фондової біржі; висновок аудитора (аудиторської фірми) про склад статутного фонду акціонерного товариства, форму внесків (грошові кошти, матеріальні цінності, цінні папери, інтелектуальна власність тощо) та обсяг сплаченої частини статутного фонду кожним із засновників;

список усіх суб'єктів підприємницької діяльності, зареєстрованих в Україні, де фондова біржа виступає засновником, акціонером, учасником із зазначенням тих, на які припадає понад 5 відсотків статутного фонду, що належить біржі; список філій, відділень, представництв біржі;

правила фондової біржі, що мають містити процедури організації торгівлі цінними паперами, які відповідають вимогам статті 34 розділу 2 Закону «Про цінні папери і фондову біржу», та вимогам цього Положення;

список членів біржі (власників та орендарів брокерських місць), складений в алфавітному порядку із зазначенням назви, поштової адреси і телефону члена біржі; список зареєстрованих брокерських контор;

копії положень, статутів філій та дочірніх відділень біржі, списки їх членів (акціонерів), складені в алфавітному порядку із зазначеною для кожного акціонера назвою, поштовою адресою і телефоном та структурою розподілу акцій між членами (акціонерами);

список зареєстрованих на біржі брокерських контор та брокерів/дилерів;

перелік цінних паперів, що котируються на біржі, із зазначенням емітентів та характеристик емісій цінних паперів;

список посадових осіб біржі, керівних працівників, членів біржової ради із зазначенням прізвищ, ім'я та по батькові, посади, дати зайняття посади, освіти, наявності наукового ступеня, кваліфікаційного посвідчення Комісії, виду діяльності, якою займався раніше, засобів зв'язку (телефону, факсу, телетайпу, E-mail) та копії кваліфікаційних посвідчень двох фахівців від кожного функціонального відділу, комісії (комітету) фондової біржі, її філії (центру) та заступників керівника біржі, яким безпосередньо підпорядковані ці відділи (філії, центри), виданих Державною комісією;

список посадових осіб, керівних працівників, членів постійних рад (комісій, комітетів) кожної філії чи дочірнього відділення біржі із зазначенням прізвищ, ім'я та по батькові, посад;

список спеціалістів котирувальної, арбітражної, ревізійної комісій;

список членів дисциплінарного суду біржі;

біржові бюлетені з організації торгівлі державними пакетами цінних паперів, якщо купівля-продаж цих пакетів постійно здійснюється на даній біржі;

положення, інструкції та методичні матеріали з підготовки та проведення біржових операцій в режимі аукціону на торговельному майданчику та/або в системі електронного обігу цінних паперів в режимі котирування, поза котируванням, в залежності від виду цінних паперів (акції, облігації, похідні цінні папери), форми випуску (документальна чи бездокументна) та умов введення цінних паперів до продажу;

правила аукціонної торгівлі фінансовими інструментами, що не входять до загальнобіржових Правил (векселями, похідними цінними паперами тощо);

положення та інструкції депозитарію (якщо він обслуговує дану біржу), що мають відповідати вимогам «Тимчасового положення про депозитарії та депозитарну діяльність», затвердженого наказом Комісії 21 травня 1996 року за N 117 і зареєстрованого Міністерством юстиції України 20 червня 1996 року за N 318/1343;

інші положення та інструкції, що забезпечують гарантію укладання біржових угод та захист прав клієнтів біржі;

копію платіжного доручення про перерахування плати за видачу Свідоцтва.

Усі документи, що подаються заявником, не можуть за терміном перевищувати двох місяців давності з моменту їх подання та повинні бути підписані керівником біржі і засвідчені печаткою юридичної особи.

Заявник несе відповідальність за достовірність інформації, що зазначена у документах, поданих для попередньої реєстрації.

Розділ IV. Рішення за наслідками розгляду заяви про реєстрацію фондової біржі

30. За наслідками розгляду заяви Комісією приймається рішення:

- про видачу Свідоцтва про реєстрацію фондової біржі;
- про відмову у видачі Свідоцтва про реєстрацію фондової біржі;

- про продовження дії Свідоцтва про реєстрацію фондової біржі на новий термін;

Підставою для відмови у реєстрації може бути:

невідповідність поданих документів вимогам цього Положення та вимогам законодавства;

наявність у поданих документах недостовірних даних;

наявність обґрунтованих скарг членів та клієнтів біржі на діяльність фондової біржі.

У рішенні про відмову у реєстрації фондової біржі або продовженні дії Свідоцтва повинні бути вказані підстави відмови. Повідомлення про відмову у реєстрації з обґрунтуванням причин такої відмови має бути надіслано заявнику в письмовій формі.

Рішення приймається не пізніше 30 (тридцяти) календарних днів з дня одержання передбачених цим Положенням документів.

Розділ V. Порядок погодження змін до установчих документів і правил фондових бірж та рішення за наслідками розгляду заяви

31. Для погодження змін до установчих документів та правил фондової біржі до Комісії подаються такі документи:

заява про погодження змін до установчих документів та правил фондової біржі (додаток N 2). Заяви реєструються у журналі реєстрації заяв (додаток N 5);

нотаріально засвідчені зміни та доповнення до Статуту і установчого договору фондової біржі, які пройшли державну реєстрацію.

Усі документи, що подаються заявником, не можуть за терміном перевищувати двох місяців давності з моменту їх подання та повинні бути підписані керівником біржі і засвідчені печаткою юридичної особи.

32. За наслідками розгляду заяви Державною комісією приймається рішення:

- про погодження щодо внесення змін до установчих документів та правил фондової біржі;

- про непогодження щодо внесення змін до установчих документів та правил фондової біржі.

Підставою для непогодження щодо внесення змін до установчих документів та правил може бути:

невідповідність поданих документів вимогам законодавства та цього Положення;

наявність у поданих документах недостовірних даних;

наявність обґрунтованих скарг членів та клієнтів біржі щодо порушень статуту та правил фондової біржі.

У рішенні про непогодження щодо внесення змін до установчих документів та правил фондової біржі повинні бути вказані підстави непогодження. Повідомлення про непогодження з обґрунтуванням причин має бути надіслано заявнику в письмовій формі.

Рішення приймається не пізніше 30 (тридцяти) календарних днів з дня одержання, передбачених цим Положенням, документів.

Розділ VI. Свідоцтво про реєстрацію фондової біржі

33. Фондова біржа одержує в Комісії Свідоцтво про реєстрацію (додаток N 3), яке є підставою для здійснення нею діяльності, визначеної її Статутом і правилами, та повинна здійснювати щомісяця 1-го числа подання Комісії списку зареєстрованих протягом місяця на біржі нових брокерських контор із зазначенням їх найменування та юридичної адреси, а також надавати перелік брокерських контор, діяльність яких призупинена (з відповідним обґрунтуванням), та змін і доповнень у складі членів біржі та обсягів укладених угод.

34. Свідоцтво видається терміном на 2 (два) роки і діє на всій території України. Продовження терміну дії Свідоцтва здійснюється в порядку, встановленому для його одержання.

35. Діяльність фондової біржі після закінчення терміну дії Свідоцтва не допускається. Після ліквідації або реорганізації фондової біржі видане Свідоцтво втрачає силу. Фондова біржа у триденний термін зобов'язана повідомити Комісію про припинення нею діяльності.

36. Свідоцтво підписується Головою Комісії чи уповноваженою ним особою Комісії та засвідчується печаткою.

37. Свідоцтва реєструються за відповідними номерами у реєстрі виданих Свідоцтв про реєстрацію фондових бірж, який ведеться Державною комісією згідно з додатком N 6.

38. Свідоцтво не підлягає передачі для використання іншим особам.

39. За видачу Свідоцтва вноситься плата у розмірі, встановленому Комісією за погодженням з Кабінетом Міністрів України.

Розділ VII. Умови видачі свідоцтва торговельно-інформаційній системі

40. Діяльність з організації торгівлі на позабіржовому ринку цінних паперів можуть здійснювати юридичні особи, створені згідно з Законами України «Про господарські товариства» і «Про підприємства в Україні», які відповідають вимогам пункту 2 Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи.

41. Сплатена частка статутного фонду ТІС, створеного у формі акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю, на момент подання заяви на отримання Свідоцтва повинна становити гривневий еквівалент суми, не меншої 75000 ЕКЮ.

Активи ТІС на момент подання заяви повинні становити гривневий еквівалент суми, не меншої 75000 ЕКЮ.

Статутний фонд і активи ТІС відповідно збільшуються на вартість майна, переданого ТІС у користування за програмами технічної допомоги.

42. Формування статутного фонду недержавними цінними паперами для ТІС не дозволяється.

43. Частка статутного фонду ТІС, створеної у формі господарського товариства, що належить одному учаснику, не може перевищувати 5 відсотків.

44. Статус ТІС може отримати організатор торгівлі, що відповідає вимогам цього Положення та Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи.

45. Установчі документи повинні містити основні засади створення і діяльності ТІС та відповідати вимогам Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи.

46. Правила ТІС повинні відповідати вимогам пунктів 10-15 Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи. Забороняється діяльність з організації торгівлі торговельно-інформаційними системами або їх філіями без наявності кваліфікаційних посвідчень, виданих Державною комісією.

47. Програмно-технічне забезпечення ЕТІМ, яка обслуговує фондову біржу або входить до складу ТІС, може бути реалізоване на базі будь-якої існуючої або відповідно розробленої апаратної підтримки та з використанням будь-яких каналів зв'язку і засобів телекомунікацій та повинно відповідати вимогам, встановленим Законом України «Про захист інформації в автоматизованих системах» від 05.07.94 року та Положенням про технічний захист інформації в Україні, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 9 вересня 1994 року N 632.

48. ЕТІМ повинна включати і підтримувати:

процедури та механізми для збору, обробки та передачі пропозицій, попиту та обсягів котирування від торговців цінними паперами, що є учасниками такої ЕТІМ;

записи стосовно операцій з цінними паперами, що будуть утримуватися протягом п'яти років;

спроможність підключати нових учасників до системи;

зв'язок, що забезпечуватиме Комісію даними в режимі реального часу у повному обсязі;

процедури та механізми для забезпечення швидкого доступу до інформації по кожному дню торгівлі для Комісії та для сторонніх осіб, які бажають придбати інформацію. Така інформація повинна включати ціни останньої купівлі та продажу (ціни закриття), найвищий попит та найнижчу пропозицію, обсяг укладених угод по всіх цінних паперах, що входять в лістинг системи. ЕТІМ може брати помірну та уніфіковану плату за цю інформацію;

систему підтримки та процедури для непередбачених обставин в разі збою системи;

захист від втрати або перекручення даних чи несанкціонованого доступу до системи;

інші системи та процедури, що є необхідними для ефективної роботи ЕТІМ.

Розділ VIII. Порядок подання документів на реєстрацію ТІС

49. Юридичні особи, для яких організація позабіржової торгівлі є виключним видом діяльності, подають на реєстрацію до Комісії такі документи:

заяву про видачу Свідоцтва про реєстрацію ТІС (подається організатором торгівлі до Комісії згідно з додатком N 1). Заява та всі документи, що додаються, повинні бути викладені українською мовою. Заява реєструється у журналі реєстрації заяв (додаток N 5).

нотаріально засвідчену копію Свідоцтва про державну реєстрацію;

нотаріально засвідчені копії дозволів на діяльність по випуску та обігу цінних паперів кожної з осіб – засновників юридичної особи чи учасників об'єднання;

висновок аудитора (аудиторської фірми) про склад статутного фонду господарського товариства або активів ТІС, форму внесків (грошові кошти, матеріальні цінності, цінні папери, інтелектуальна власність тощо) та обсяг сплаченої частини статутного фонду кожним із засновників;

список керівного складу ТІС (керівник, його заступники, головний бухгалтер) із зазначенням таких даних: прізвища, ім'я та по батькові, посади, що займає, освіти, стажу роботи, засобів зв'язку (телефону, факсу, телетайпу, E-mail) та копії кваліфікаційних посвідчень двох фахівців від кожного функціонального відділу, комісії (комітету) торговельно-інформаційної системи, її філії (центру) та заступників керівника ТІС, яким безпосередньо підпорядковані ці відділи (філії, центри), виданих Державною комісією;

копію договорів з депозитаріями та/або з розрахунково-кліринговими установами, якщо вони обслуговують дану ТІС;

перелік усіх відділень, філій, представництв, які наділяються повноваженнями щодо організації позабіржової торгівлі цінними паперами;

Усі списки, переліки, відомості, витяги та інші документи ТІС, що подаються ТІС до реєстрації не можуть за терміном перевищувати двох місяців давності з моменту подання документів та повинні бути підписані її керівником і засвідчені печаткою юридичної особи.

Розділ IX. Рішення за наслідками розгляду заяви на реєстрацію ТІС

50. За наслідками розгляду Комісією приймається рішення:

- про видачу Свідоцтва про реєстрацію ТІС;
- про відмову у видачі Свідоцтва про реєстрацію ТІС;
- про продовження дії Свідоцтва про реєстрації ТІС на новий термін;

Підставою для відмови у реєстрації може бути:

невідповідність поданих документів вимогам цього Положення та вимогам законодавства;

наявність у поданих документах недостовірних даних;
наявність обґрунтованих скарг учасників та клієнтів ТІС на діяльність ТІС при продовженні дії Свідоцтва;

У рішенні про відмову у реєстрації ТІС або продовженні дії Свідоцтва повинні бути вказані підстави відмови. Повідомлення про відмову у реєстрації з обґрунтуванням причин такої відмови має бути надіслано заявнику в письмовій формі.

Рішення приймається не пізніше 30 (тридцяти) календарних днів з дня одержання, передбачених цим Положенням документів.

Розділ X. Порядок погодження змін до установчих документів і правил ТІС та рішення за наслідками розгляду заяви

51. Для погодження змін до установчих документів та правил ТІС до Комісії подаються такі документи:

заява про внесення змін до установчих документів та правил ТІС (додаток N 2). Заява та всі документи, що додаються, повинні бути викладені українською мовою. Заяви реєструються у журналі реєстрації заяв (додаток N 5);

нотаріально засвідчені зміни та доповнення до Статуту та установчого договору ТІС, які пройшли державну реєстрацію.

Усі документи, що подаються заявником, не можуть за терміном перевищувати двох місяців давності з моменту їх подання та повинні бути підписані керівником біржі та засвідчені печаткою юридичної особи.

52. За наслідками розгляду заяви Державною комісією приймається рішення:

- про погодження щодо внесення змін до установчих документів та правил ТІС;

- про непогодження щодо внесення змін до установчих документів та правил ТІС.

Підставою для непогодження щодо внесення змін до установчих документів та правил ТІС може бути:

невідповідність поданих документів вимогам законодавства та цього Положення;

наявність в поданих документах недостовірних даних;

наявність обґрунтованих скарг учасників та клієнтів ТІС щодо порушень статуту та правил ТІС.

53. У рішенні про непогодження щодо внесення змін до установчих документів та правил ТІС повинні бути вказані підстави непогодження. Повідомлення про непогодження з обґрунтуванням причин має бути надіслане заявнику в письмовій формі.

Рішення приймається не пізніше 30 (тридцяти) календарних днів з дня одержання передбачених цим Положенням документів.

Розділ XI. Свідоцтво про реєстрацію ТІС

54. Зареєстрована ТІС одержує в Комісії Свідоцтво про реєстрацію (додаток N 4), яке є підставою для здійснення діяльності, визначеної її Статутом і правилами, та повинна здійснювати щомісяця 1-го числа подання Комісії списку із зазначенням нових учасників, їх найменування та юридичної адреси, а також надавати перелік професійних торговців цінними паперами, діяльність яких призупинена (з відповідним обґрунтуванням), та змін і доповнень у складі учасників ТІС і обсягів укладених угод.

55. Свідоцтво видається терміном на 2 (два) роки і діє на всій території України. Продовження терміну дії Свідоцтва здійснюється в порядку, встановленому для його одержання.

56. Діяльність ТІС після закінчення терміну дії Свідоцтва не допускається. Після ліквідації або реорганізації ТІС надане Свідоцтво втрачає силу. ТІС у триденний термін зобов'язана повідомити Комісію про припинення нею діяльності.

57. Свідоцтво підписується Головою Комісії чи уповноваженою ним особою Комісії і засвідчується печаткою.

58. Свідоцтва реєструються за відповідними номерами у реєстрі виданих Свідоцтв про реєстрацію ТІС, який ведеться Комісією згідно з додатком N 6.

59. Свідоцтво не підлягає передачі для використання іншим особам.

60. За видачу Свідоцтва вноситься плата у розмірі, встановленому Комісією за погодженням із Кабінетом Міністрів України.

Розділ XII. Державний контроль за організаторами торгівлі

61. Державне регулювання діяльності фондових бірж, інших організаторів торгівлі цінними паперами та похідними цінними паперами здійснює Комісія. Інші органи державної влади регулюють діяльність організаторів торгівлі в межах компетенції, визначеної законодавством України.

62. Придбання на фондовій біржі та інших організаторах торгівлі цінними паперами та похідними цінними паперами, безпосередньо або опосередковано, одноразово або за декілька разів часток (акцій, паїв) господарюючих суб'єктів, повинно відповідати вимогам чинного антимонопольного законодавства.

63. Державний представник на фондовій біржі або на ТІС має право вимагати систематичного надання:

інформації про щоденні операції з купівлі-продажу цінних паперів, виконані на біржі;

повідомлень про курси цінних паперів;

підсумкові щоквартальні дані з купівлі-продажу цінних паперів, у тому числі узагальнену інформацію щодо операцій з купівлі-продажу цінних паперів, які виконані у відділеннях і філіях біржі щомісячно 1-го числа поточного місяця;

біржові бюлетені аукціонів (торгівля «з голосу») не пізніше ніж за 1 (один) день до проведення аукціону.

На вимогу державного представника, крім регулярної, організаторам торгівлі може надаватися особлива інформація, умови розкриття якої не суперечать законодавству.

Державний представник має право бути присутнім на загальних зборах акціонерів біржі, біржових аукціонах (торговельних сесіях), брати участь в роботі біржової ради та інших органів управління біржею, отримувати будь-яку інформацію, що має пряме відношення до діяльності членів біржі, брокерів/дилерів, працівників біржі, інфраструктурних установ, які обслуговують біржову торгівлю та емітентів, цінні папери яких введені до продажу та котируються на біржі.

64. Комісія має право, у разі порушення законодавства щодо цінних паперів та нормативних актів Комісії, зупинити або анулювати дію Свідоцтв, які надані фондовій біржі, ТІС та іншому організатору торгівлі.

65. У разі продажу на фондовій біржі та на інших організаторах торгівлі цінними паперами та похідними цінними паперами пакетів акцій з порушенням антимонopolного законодавства, Антимонopolний комітет може звернутися до Комісії з обов'язковим для розгляду поданням про призупинення або анулювання дії Свідоцтв.

66. Рішення про зупинення або анулювання дії Свідоцтва може бути оскаржено у судовому порядку.

67. При анулюванні Свідоцтва чи ліквідації фондової біржі, ТІС та іншого організатора торгівлі, керівники та провідні фахівці цих установ, у разі продовження професійної діяльності на ринку цінних паперів, повинні пройти переатестацію згідно з вимогами пункту 7 цього Положення та Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи.

(Положення із змінами, внесеними згідно з Рішенням Держ. ком. цінних паперів N 11 від 10.06.97, в редакції Рішень Держ. ком. цінних паперів N 46 від 11.11.97, N 19 від 22.01.98)

Додаток N 1

до Положення про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем і регулювання їх діяльності
Реєстраційний N _____

Державна комісія з

«__» _____ 199__ р.
(дата реєстрації заяви)

цінних паперів та
фондового ринку

Заява на одержання Свідоцтва
(на продовження дії Свідоцтва)

Заявник _____

_____ (повна назва заявника)

_____ (місто, область)

Керівник _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, посада)

Ідентифікаційний код заявника по ЄДРПОУ _____

----- (поштовий індекс)

_____ (юридична адреса)

Телефон _____ Телефакс _____ Телекс _____
 Прошу видати Свідоцтво про реєстрацію _____
 « ____ » _____ 199_ р. _____
 (дата заповнення заяви) (підпис керівника)

Додаток N 2

до Положення про реєстрацію фондових
 бірж та торговельно-інформаційних
 систем і регулювання їх діяльності

Реєстраційний N _____

Державна комісія з

« ____ » _____ 199_ р. _____ цінних паперів та
 (дата реєстрації заяви) фондового ринку

Заява на погодження змін та доповнень до статутних
 документів і правил

Заявник _____

_____ (повна назва заявника)

_____ (місто, область)

Керівник _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, посада)

Ідентифікаційний код заявника по ЄДРПОУ _____

_____ (поштовий індекс) _____ (юридична адреса)

Телефон _____ Телефакс _____ Телекс _____

Прошу погодити зміни та доповнення до статутних документів та
 правил _____

« ____ » _____ 199_ р. _____
 (дата заповнення заяви) (підпис керівника)

Додаток 3

до Положення про реєстрацію фондових
 бірж та торговельно-інформаційних
 систем і регулювання їх діяльності

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Свідоцтво

про реєстрацію фондової біржі

« ____ » _____ 200_ р.

N _____

(найменування юридичної особи)

(місцезнаходження юридичної особи)

zareestrovana yak fondova birzha

Термін дії Свідоцтва до «__»_____ 200 р.

Голова Державної комісії

з цінних паперів та фондового ринку _____

(підпис)

М.П.

Термін дії Свідоцтва продовжений до «__»_____ 200 р.

Голова Державної комісії

з цінних паперів та фондового ринку _____

(підпис)

М.П.

(Додаток 3 в редакції Рішення Держкомісціннихпаперів N 4 від 25.01.2001)

Додаток 4

до Положення про реєстрацію фондових

бірж та торговельно-інформаційних

систем і регулювання їх діяльності

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Свідоцтво

про реєстрацію торговельно-інформаційної системи

«__»_____ 200__ р.

N _____

(найменування юридичної особи)

(місцезнаходження юридичної особи)

zareestrovana yak торговельно-інформаційна система

Термін дії Свідоцтва до «__»_____ 200 р.

Голова Державної комісії

з цінних паперів та фондового ринку _____

(підпис)

М.П.

Термін дії Свідоцтва продовжений до «__»_____ 200 р.

Голова Державної комісії

з цінних паперів та фондового ринку _____

(підпис)

М.П.

(Додаток 4 в редакції Рішення Держкомісціннихпаперів N 4 від 25.01.2001)

ДОДАТОК 8.

МІНІСТЕРСТВО АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

НАКАЗ

N 372 від 16.12.99

м. Київ

vd991216 vn372

Про затвердження переліку товарних бірж

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 1999 р. N 1928 «Про активізацію діяльності біржового ринку продукції агропромислового комплексу та необхідних для його потреб матеріально-технічних ресурсів»

НАКАЗУ Ю:

1. Затвердити погоджений з Кабінетом Міністрів України перелік товарних бірж, на яких буде здійснюватись закупівля сільськогосподарської продукції та продовольства для державних потреб, їх реалізація з державних ресурсів і з державного резерву, а також продукції, що надходить у рахунок погашення заборгованості із сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, погашення податкової заборгованості та поставки підприємствам агропромислового комплексу матеріально-технічних ресурсів, що придбаються за рахунок коштів державного бюджету (додаток 1).

2. Головному управлінню ринкових відносин і продовольчих ресурсів (Ляшок) за участю Національної асоціації бірж України до 20 грудня 1999 року подати Державній митній службі необхідні документи щодо відновлення діяльності митних пунктів на товарних біржах згідно з додатком 2.

3. Головному управлінню ринкових відносин і продовольчих ресурсів у тижневий термін довести цей наказ до відома зацікавлених міністерств і відомств.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра агропромислового комплексу Шейка П.В.

Перший заступник Міністра

К.Я.Лузан

Додаток 1

до наказу Міністерства

агропромислового комплексу

України

від 16 грудня 1999 р. N 372

Перелік товарних бірж, що відповідають вимогам, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 р. N 1288 (1288-98-п), на яких буде здійснюватись закупівля сільськогосподарської продукції та продовольства для державних потреб, їх реалізація з державних ресурсів і з державного резерву, а також продукції, що надходить у рахунок погашення заборгованості із сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, погашення податкової заборгованості та поставки підприємствам агропромислового комплексу матеріально-технічних ресурсів, що придбаються за рахунок коштів державного бюджету.

Області	Перелік товарних бірж
АР Крим	Кримська універсальна біржа
Вінницька	Вінницька товарна універсальна біржа
	Дніпропетровська Придніпровська товарна біржа
Донецька	Агропромислова біржа «Донбас»
Івано-Франківська	Прикарпатська регіональна біржа
м. Київ	Українська аграрна біржа
Київська	Київська агропромислова біржа «Київагропромбіржа»
Луганська	Луганська агропромислова товарна біржа
Львівська	Західно-Українська агропромислова біржа
Миколаївська	Чорноморська товарна біржа агропромислового комплексу
Одеська	Одеська товарна біржа
Полтавська	Полтавська регіональна агропромислова біржа
Рівненська	Рівненська товарна біржа
Сумська	Сумська товарна біржа «Сумиагропромбіржа»
Тернопільська	Тернопільська агропромислова біржа
Харківська	Харківська товарна біржа
Хмельницька	Подільська спеціалізована аграрна біржа

ДОДАТОК 9.

УКРАЇНСЬКА МІЖБАНКІВСЬКА ВАЛЮТНА БІРЖА

П Р А В И Л А

N 30 від 16.07.97

м. Київ

vd970716 vn30

Затверджено

Біржовим Комітетом УМВБ

Протокол N 30

від 16 липня 1997

Голова Біржового Комітету УМВБ

Гетьман В.П.

Правила проведення торгів на Валютній Секції

Української Міжбанківської Валютної біржі

Глосарій

Термін	Визначення
Акредитація	сукупність правил допуску учасників торгів до участі в біржових торгах
Арбітражний комітет	постійно діючий орган Біржі, який вирішує спори, що виникають між ЧС або Біржею та ЧС, та діє на підставі положення про Арбітражний комітет УМВБ
Бедж	ідентифікатор трейдера на торгах, на якому є реєстраційний номер, фотокартка, ім'я трейдера та назва Члена Секції, яку він представляє
Біржа	«Українська міжбанківська валютна біржа» (УМВБ), організатор біржового ринку
Біржовий комітет	орган управління Біржі в період між Загальними Зборами Засновників, який працює згідно зі Статутом Біржі
Біржовий ринок	організація біржової торгівлі, яка регламентована правилами та положеннями Біржі
Біржовий товар	іноземна валюта, цінні папери (ЦП), будь-який інший товар, який є предметом торгів на Біржі згідно з її правилами та положеннями
Біржові торги, біржова торгівля	укладання біржових угод, яке регламентоване правилами та положеннями Біржі
Валютна Секція (ВС)	сегмент біржового ринку, де укладаються угоди з купівлі та продажу іноземної валюти
Дирекція біржі	виконавчий орган Біржі; організує виконання рішень Біржового Комітету, керує поточною діяльністю Біржі й має право вирішувати всі питання, крім тих, які входять до виключної компетенції Біржового Комітету
Дисциплінарні правила	дійсні «Дисциплінарні правила», що прийняті Біржовим Комітетом

(продовження)

Заявка	визначений правилами Біржі спосіб оголошення учасником торгів пропозиції на купівлю чи продаж біржового товару, яка є необхідною підставою для укладання біржової угоди
Збірник тарифів	Тарифи Біржі, що прийняті та затверджені Біржовим Комітетом та які визначають розмір встановлених комісійних та зборів з Членів Секції
Кліринговий Дім	банк, що проводить клірингові розрахунки за результатами угод, укладених на Біржі, та є гарантом їхнього виконання
Лот	мінімальний стандартний обсяг біржового товару
Правила розрахунків	дійсні правила проведення розрахунків за результатами торгів на Валютній Секції УМВБ, прийняті Кліринговим Домом
Правила та положення біржі	чинні правила та положення Біржі
Правила торгів	дійсні «Правила проведення торгів на Валютній Секції УМВБ», прийняті Біржовим Комітетом
Правила членства	дійсні «Правила членства в Валютній Секції УМВБ», прийняті Біржовим Комітетом
Регламент торгів	сукупність норм та процедур, що визначають порядок проведення торгів
Стартовий курс	заклучний курс попередніх торгів
Торгова сесія	період часу, відведений для проведення біржової торгівлі
Треjder	учасник торгів - представник Члена Секції на торгах, уповноважений укладати угоди за рахунок та за дорученням Члена Секції; не має права укладати угоди від свого імені та за власні кошти
Угода (Біржова угода)	одночасне прийняття учасниками біржового ринку (що називаються сторонами угоди) прав та зобов'язань по придбанню (для покупця) та продажу (для продавця) певної кількості біржового товару; угода вважається укладеною після її реєстрації
Управління валютного ринку	структурна одиниця Біржі, яка відповідає за організацію та проведення торгів на Валютній Секції
Управління моніторингу	структурна одиниця Біржі, яка здійснює регулювання (УМР) моніторингу та регулювання біржового ринку, та контролює дотримання учасниками біржового ринку правил, та положень Біржі
Учасники біржових торгів	трейдери - представники Членів Секції
Фіксинг	курс, який встановлюється на торгах УМВБ при співпадінні обсягів заявок на купівлю та продаж біржового товару
Член Валютної Секції	банк, який має право укладати угоди на Валютній Секції на свою користь та/чи на користь своїх клієнтів згідно з чинними Правилами членства у Валютній Секції

1. Загальні положення

1.1. Дані Правила торгів встановлюють порядок проведення біржових торгів та спосіб встановлення поточного курсу іноземних валют до гривні на Валютній Секції Української Міжбанківської Валютної біржі (далі - Валютна Секція Біржі). Додатки до даних Правил торгів є їхньою невід'ємною частиною.

1.2. Терміни, що використовуються в Правилах торгів, слід розуміти у визначеннях, наданих для них в Глосарії.

1.3. Біржові торги проводяться на підставі та відповідно зі Статутом Біржі та законодавством України, що регулює проведення валютних операцій.

1.4. Рішення про зміни та доповнення до даних Правил торгів приймаються Біржовим Комітетом.

1.5. Право участі в торгах на Валютній Секції Біржі мають:

- засновники УМВБ, які мають відповідний дозвіл (ліцензію) Національного банку України;

- Національний банк України (далі - НБУ);

- установи, що прийняті в Члени Валютної Секції Біржі (далі - Члени Валютної Секції).

Порядок прийому до Членів Валютної Секції та допуску до торгів визначений Правилами членства.

1.6. Валютна Секція Біржі проводить наступні операції:

- організовує торги та реєструє угоди з купівлі та продажу

- іноземної валюти між Членами Валютної Секції;

- визначає поточний курс іноземної валюти до гривні.

1.7. Члени Валютної Секції мають право проводити операції:

- від свого імені за дорученням клієнтів;

- від свого імені та за свій рахунок (якщо це передбачено ліцензією НБУ).

1.8. Розрахунки за результатами торгів на Валютній Секції Біржі здійснює Кліринговий Дім (далі - КД) згідно з Правилами розрахунків. Уповноважений представник КД знаходиться на торгах, починаючи з моменту подання попередніх заявок Членами Валютної Секції до закінчення останньої торгової сесії, та виконує наступні функції:

- надає курсовому маклеру Біржі підписаний загальний реєстр залишків валютних коштів Членів Валютної Секції на їхніх коррахунках в КД або на їхніх коррахунках в іноземних клірингових банках Клірингового Дому разом з сумами встановлених для них КД лімітів. Кліринговий Дім бере на себе контроль за дотриманням цих лімітів;

- надає курсовому маклеру Біржі підписаний загальний реєстр залишків гривневих коштів, Членів Валютної Секції на коррахунку в КД разом з сумою встановлених для них КД лімітів. Кліринговий Дім бере на себе контроль за дотриманням цих лімітів;

- підтверджує укладення угод, підписуючи Біржові свідоцтва та Реєстр укладених угод.

1.9. Операції на Біржі здійснюються Членами Валютної Секції через своїх представників, які діють на підставі доручення, далі - трейдери. Трейдерам забороняється проводити операції на Біржі від свого імені та за свій рахунок.

1.10. Члени валютної Секції зобов'язані дотримуватись діючих в Україні нормативних актів, що регулюють валютні операції, та даних Правил торгів.

В разі порушення Членом Валютної Секції чинних нормативних актів та Правил і Положень Біржі, Біржовий Комітет має право вжити заходи, що передбачені Статутом УМВБ та цими Правилами й Положеннями.

1.11. Біржові торги з іноземної валюти відбуваються за графіком, встановленим Біржовим Комітетом. Про всі зміни щодо місця і часу проведення торгів Дирекція повідомляє КД та Членів Валютної Секції не пізніше ніж за два дні до їхнього проведення.

1.12. Проведення торгів та визначення поточного курсу іноземної валюти до гривні здійснює спеціально уповноважений співробітник Біржі - курсовий маклер.

1.13. До залу, де проводяться торги, допускаються тільки трейдери та співробітники Біржі, які беруть участь в організації та проведенні торгів.

1.14. Про всі зміни в даних Правилах Дирекція повідомляє всіх учасників торгів не пізніше, ніж за два дні до дня, коли ці зміни набувають чинності.

1.15. Вся інформація про операції учасників торгів на Біржі є банківською таємницею.

2. Оформлення попередніх заяв членами УМВБ

2.1. Перед початком торгів трейдери подають курсовому маклеру Біржі попередні заявки (Додаток 1) на купівлю та/або продаж іноземної валюти. Прийом попередніх заявок закінчується за тридцять хвилин до початку першої торгової сесії. Початок першої торгової сесії встановлюється згідно з регламентом торгів, який затверджується Дирекцією біржі.

Не пізніше, ніж за п'ятнадцять хвилин до початку першої торгової сесії, повноважний представник КД повинен надати маклеру Біржі підписаний Загальний реєстр залишків гривневих коштів Членів Валютної Секції на коррахунках в КД разом із сумами встановлених для них лімітів. Кліринговий Дім бере на себе контроль за дотриманням цих лімітів. Також повноважний представник КД повинен надати підписаний Загальний реєстр залишків валютних коштів членів Валютної Секції на їхніх коррахунках в КД або на їхніх коррахунках в іноземних клірингових банках КД разом із сумами встановлених для них лімітів КД. Ця інформація приймається як основа при проведенні торгової сесії.

Нетто купівлі в попередній заявці приймається лише при наявності достатньої кількості гривневих коштів для купівлі різниці між сумою купівлі та продажу банку за стартовим курсом, і сплати комісійної винагороди Біржі.

Нетто продажу в попередній заявці приймається лише при наявності достатньої кількості валютних коштів для продажу різниці між сумою продажу та купівлі банку, і сплати комісійної винагороди Біржі.

Попередня заявка з нульовим нетто приймається лише при наявності достатньої кількості гривневих та валютних коштів для сплати комісійної винагороди Біржі.

2.2. Розмір мінімальної суми заявки на купівлю та/або продаж іноземної валюти (лот) встановлюється Біржовим Комітетом. Суми, вказані в заявках, повинні бути кратними мінімальним сумах заявок на купівлю та/або продаж.

3. Визначення ринкового курсу

3.1. Після закінчення прийому попередніх заявок перед початком торгів курсовий маклер оголошує стартовий курс торгів, сумарний обсяг поданих заявок на продаж, сумарний обсяг поданих заявок на купівлю і різницю між ними. Дана різниця між пропозицією та попитом є вихідною для початку торгів.

3.2. За оголошеним маклером стартовим курсом проводиться збір додаткових заявок. Трейдери мають право подавати в ході торгів додаткові заявки (Додаток 5), збільшуючи або зменшуючи раніше заявлені ними суми купівлі та/або продажу іноземної валюти. Подані додаткові заявки обов'язково повинні зменшувати абсолютне значення різниці між пропозицією та попитом. Знак різниці в ході торгів змінюватись не може.

3.3. Після подачі трейдерами за стартовим курсом усіх додаткових заявок курсовий маклер оголошує нове значення курсу.

Якщо сукупний обсяг поданих заявок на продаж більший сукупного обсягу поданих заявок на купівлю, тобто знак різниці між ними додатний (+), маклер підвищує курс гривні; якщо обсяг на купівлю більший обсягу на продаж, різниця між ними від'ємна (-), маклер знижує курс гривні.

В разі, якщо під час проведення торгів у банку недостатньо гривневих коштів або лімітів для нетто-купівлі і сплати комісійної винагороди Біржі за поточним курсом, трейдер зобов'язаний зменшити заявку банку на купівлю на кількість лотів, на купівлю яких недостатньо гривневих коштів, або збільшити заявку банку на продаж так, щоб ліквідувати недостатність гривневих коштів.

3.4. Одиниця зміни курсу іноземної валюти до гривні встановлюється курсовим маклером в ході торгів.

3.5. Після оголошення курсовим маклером нового курсу проводиться черговий збір додаткових заявок згідно з правилом, описаним в п.3.2. Після подачі всіх додаткових заявок маклер оголошує нове значення курсу згідно з правилом, описаним в п.3.3. Дана процедура зміни курсу і збору додаткових заявок продовжується доти, доки сукупні обсяги поданих заявок на продаж та купівлю зрівняються (різниця 0).

3.6. Момент, коли сукупні обсяги заявок на продаж та купівлю співпадають, називається фіксингом.

3.7. Усі заявки на продаж/купівлю задовольняються по єдиному курсу – курсу фіксингу.

3.8. Усі заявки (попередні та додаткові), подані учасниками біржових торгів, враховуються ними в операційному листі (Додаток 2), який після закінчення торгів підписується трейдером та здається курсовому маклеру.

3.9. Згідно з рішенням Біржового Комітету можуть використовуватись інші методи встановлення поточного курсу іноземних валют до гривні.

4. Оформлення укладених угод та розрахунки

4.1. Після закінчення біржових торгів укладені на них угоди оформляються Біржовим свідоцтвом (Додаток), та Реєстром укладених угод (Додаток 4).

Кожне Біржове свідоцтво оформлюється в 3-х примірниках і підписується курсовим маклером, трейдером, та повноважним представником Клірингового Дому. Роздрукований в паперовому вигляді Реєстр укладених угод, підписується уповноваженими на це особами Біржі (зразки підписів, які зберігають-

ся в КД) та уповноваженим представником КД, який повинен бути присутній при проведенні торгів та який по закінченні торговельного дня перевозить Реєстр та Біржові свідоцтва в Кліринговий Дім.

4.2. Розрахунки Членів Валютної Секції по угодах, укладених на Біржі, здійснюються на підставі Біржових свідоцтв, Реєстру укладених угод і відповідно з правилами розрахунків.

4.3. В разі виникнення суперечок між Членами Валютної Секції та Біржею, сторони вирішують їх шляхом переговорів або виносять на розгляд Арбітражного комітету УМВБ.

5. Комісійна винагорода

5.1. Біржа утримує з Членів Валютної Секції комісійну винагороду за проведення операцій. Сума комісійної винагороди вказується в Біржовому свідоцтві. Розмір комісійної винагороди встановлюється рішенням Біржового Комітету.

5.2. Члени Валютної Секції – продавці іноземної валюти сплачують комісійну винагороду в гривні, покупці іноземної валюти – в іноземній валюті.

Додаток N 1

до Правил проведення торгів
на Валютній Секції УМВБ
Українська міжбанківська валютна біржа
Попередня заявка

«___» _____ 1997 р. _____ код _____
(іноземна валюта)

Назва Члена Валютної Секції _____
Порядковий _____ номер

Курс	Сума продажу	Сума купівлі
------	--------------	--------------

Керівник Члена Валютної Секції Біржі _____
М.П.

Головний бухгалтер _____

Додаток N 2

до Правил проведення торгів
на Валютній Секції УМВБ
Українська міжбанківська валютна біржа
Операційний лист

«___» _____ 19__ р. _____ код _____
(іноземна валюта)

Назва Члена Валютної Секції _____
Порядковий номер _____
Операції в ході біржових торгів

Вид заявки	Курс	Сума продажу	Сума купівлі
Попередня			
Додаткова			
Фіксинг			

Нетто укладених угод	Сума продажу	Сума купівлі
----------------------	--------------	--------------

Підпис трейдера Члена ВС _____
 Підпис курсового маклера Біржі _____

Додаток N 3
 до Правил проведення торгів
 на Валютній Секції УМВБ
 Українська міжбанківська валютна біржа
 Біржове свідоцтво

Назва Члена Валютної Секції _____
 Порядковий номер _____
 на торгах з валюти _____ код _____
 що відбулися «__» _____ 1997 р. уклав наступні угоди:
 (1 од. = _____)

Курс	Сума продажу	Сума купівлі
Нетто		
Біржа одержує комісійну винагороду в розмірі	Гривні	Валюта

Підпис курсового маклера Біржі _____ М.П
 Підпис трейдера Члена ВС _____
 Підпис представника АБ «Кліринговий Дім» _____

Додаток N 4
 до Правил проведення торгів
 на Валютній Секції УМВБ
 Українська міжбанківська валютна біржа
 Реєстр укладених угод за результатами
 торгів на УМВБ

«__» _____ 19__ р. _____ код _____
 (іноземна валюта)
 Курс _____

Порядковий номер	Назва банку	Продано лоти	Куплено лоти	Нетто лоти	Валюта продано\ куплено	Гривня продано\ куплено	Комісія УМВБ в валюті	Комісія УМВБ в гривні

Повноважний представник УМВБ _____
МП

Повноважний представник АБ «Кліринговий Дім» _____

Додаток N 5
до Правил проведення торгів
на Валютній Секції УМВБ
Українська міжбанківська валютна біржа
Додаткова заявка
« ___ » _____ 199_ р.

Член Валютної Секції Біржі N _____
код валюти _____
Курс _____
продаж _____
купівля _____
Підпис трейдера Члена ВС _____

ДОДАТОК 10.

УКРАЇНСЬКА МІЖБАНКІВСЬКА ВАЛЮТНА БІРЖА
П Р А В И Л А

№ 30 від 16.07.97
м. Київ
vd970716 vn30

Затверджено
Біржовим Комітетом УМВБ
Протокол № 30
від 16 липня 1997 р.
Голова Біржового Комітету УМВБ
_____ Гетьман В.П.

Правила членства у Валютній Секції
Української міжбанківської валютної біржі
Глосарій

Термін	Визначення
Акредитація	сукупність правил допуску учасників торгів до участі в біржових торгах
Арбітражний комітет	постійно діючий орган Біржі, який розв'язує спори, що виникають між ЧС або Біржею та ЧС і діє на підставі положення про Арбітражний комітет УМВБ
«Бедж»	ідентифікатор трейдера на торгах, на якому є реєстраційний номер, фотокартка, ім'я трейдера та назва Члена Секції, якого він представляє
Біржа	«Українська міжбанківська валютна біржа» (УМВБ), організатор біржового ринку
Біржовий комітет	орган управління Біржі у період між Загальними Зборами Засновників, який працює відповідно до Статуту Біржі
Біржовий ринок	організація біржової торгівлі, яка регламентується правилами та положеннями Біржі
Біржовий товар	іноземна валюта, цінні папери (ЦП), будь-який інший товар, який є предметом торгів на Біржі згідно з її правилами та положеннями
Біржові торги, біржова торгівля	укладання біржових угод, які регламентується правилами та положеннями Біржі
Брокерське місце (БМ)	право проведення операцій на біржовому ринку залежно від визначеної категорії Брокерського місця
Валютна Секція (ВС)	сегмент біржового ринку, де укладаються угоди з купівлі та продажу іноземної валюти
Дирекція біржі	виконавчий орган Біржі; організовує виконання рішень Біржового Комітету, керує поточною діяльністю Біржі, має право розв'язувати всі питання крім тих, які входять до виключної компетенції Біржового Комітету

(продовження)

Дисциплінарні правила	дійсні «Дисциплінарні правила», ухвалені Біржовим Комітетом
Заявка	визначений правилами Біржі спосіб оголошення учасником торгів пропозиції на купівлю чи продаж біржового товару, яка є необхідною підставою для укладання біржової угоди
Збір тарифів	Тарифи Біржі, ухвалені Біржовим Комітетом, які визначають розмір встановлених комісійних зборів з Членів Секції
Кліринговий Дім (КД)	банк, що здійснює клірингові розрахунки за результатами угод, укладених на Біржі, та є гарантом їх виконання
«Місце в «піті»	частина зали, де відбуваються торги тільки методом з «голосу»
Правила розрахунків	дійсні правила проведення розрахунків за результатами торгів на Валютній Секції УМВБ, ухвалені Кліринговим Домом
Правила та положення біржі	чинні правила та положення Біржі
Правила торгів	дійсні «Правила проведення торгів на Валютній Секції УМВБ», ухвалені Біржовим Комітетом
Правила членства	дійсні «Правила членства у Валютній Секції УМВБ», ухвалені Біржовим Комітетом
Треjder	учасник торгів – представник Члена Секції на торгах; уповноважений укладати угоди за рахунок і за дорученням Члена Секції; не має права укладати угоди від свого імені та за власні кошти
Управління валютного ринку	структурна одиниця Біржі, яка відповідає за організацію та проведення торгів на Валютній Секції
Управління моніторингу та регулювання (УМР)	структурна одиниця Біржі, яка здійснює моніторинг та регулювання біржового ринку і контролює дотримання учасниками біржового ринку правил та положень Біржі
Учасники біржових торгів	трейдери – представники Членів Секції
Член Валютної Секції	банк, який має право укладати угоди на Валютній Секції на свою користь та/чи на користь своїх клієнтів згідно з чинними Правилами членства у Валютній Секції

1. Загальні положення

1.1. Правила Членства у Валютній Секції Української міжбанківської валютної біржі (надалі - ВС) розроблені й ухвалені відповідно до Статуту УМВБ та існуючого законодавства України.

1.2. Ці Правила визначають:

- порядок і процедуру прийняття до Членів ВС;
- категорію членства у ВС;
- правила акредитації трейдерів;
- права та обов'язки Членів ВС;
- вимоги, що ставляться перед фінансовим станом Члена ВС;

- призупинення та виведення з Членів ВС;
- умови придбання брокерського місця (надалі - БМ).

1.3. Терміни, що використовуються в цих Правилах, слід розуміти за визначеннями Глосарія.

2. Категорія членства у Валютній Секції

2.1. Членами ВС можуть бути банки, що мають дозвіл НБУ на виконання валютних операцій згідно з чинним законодавством та відповідають вимогам, які ставляться перед Членами ВС відповідно до принципів та процедур, передбачених чинними Правилами.

2.2. На Біржі встановлюється єдина категорія членства у ВС – Дилер-Брокер. Дилер-Брокер надає послуги з укладання біржових угод на ВС для своїх клієнтів та укладає біржові угоди на ВС за свій рахунок і від свого імені.

2.3. Безпосередніми учасниками торгів у ВС є трейдери – представники Членів ВС, які уповноважені укладати угоди на торгах за дорученням Членів ВС і не мають права працювати від свого імені як фізичні особи. Порядок акредитації учасників торгів викладено в розд. 4 цих Правил.

3. Порядок прийняття до Членів ВС

3.1. Для набуття членства у ВС банки повинні надати Управлінню моніторингу та регулювання (надалі - УМР) такий пакет обов'язкових документів:

- заяву про прийняття до Членів Валютної Секції (Додаток N 1);
- реєстраційну картку (Додаток N 2);
- нотаріально завірени копії Статуту і Установчої угоди;
- нотаріально завірени копію ліцензії на виконання валютних операцій;
- копії щоквартальних балансів (для банків - форма 700) і звіти про фінансові результати та їх використання (форма 2) за два останні роки (чи за весь період діяльності у випадку, якщо він менший ніж 2 роки) у письмовому та електронному вигляді (формат файлу встановлюється УМР);
- аудиторський звіт за останній рік роботи (для юридичних осіб, що працюють понад один рік).

Всі фінансові документи, передбачені в цьому пункті, мають бути завірени печаткою та підписами керівника і головного бухгалтера Члена ВС.

3.2. УМР має право вимагати від кандидатів додаткові документи, крім обов'язкових, зазначених у п.3.1.

3.3. Необхідними, але не достатніми умовами для прийняття до членів ВС є виконання кандидатом умов щодо фінансового стану, зазначених у п.6.1-6.3 цих Правил.

3.4. Прийняття до Членів ВС здійснюється за рішенням Біржового Комітету, який на черговому засіданні розглядає заяви претендентів, проводить реєстрацію Членів ВС, публікує їхні списки та видає свідоцтво про прийняття до Членів ВС.

3.5. Представник кандидата може бути запрошений на засідання Біржового Комітету при розгляді його заяви.

3.6. Ухвала Біржового Комітету приймається простою більшістю голосів.

3.7. Ухвала про прийняття до Членів ВС набуває сили після офіційної реєстрації кандидата у списку Членів ВС Біржі. Така реєстрація здійснюється лише

після того, як кандидат перекаже відповідну суму - вартість БМ (за умови виконання інших вимог до вступу) на рахунки Біржі. Механізм придбання брокерського місця викладено в розд. 7 цих Правил.

4. Акредитація учасників торгів

4.1. Для здобуття акредитації на кожного трейдера, що акредитується, Член ВС подає:

- доручення встановленої форми (Додаток N 3) на право укладення угод у відповідній Секції Біржі;
- кваліфікаційний атестат (ліцензію трейдера), який видається за результатами складання іспитів на Біржі.

4.2. Кваліфікаційний атестат (ліцензія трейдера) видається фізичній особі згідно з правилами і положеннями Біржі за умови успішного проходження практичного навчання на Біржі та складання іспиту.

4.3. Термін дії Кваліфікаційного атестату - один рік. Після закінчення цього терміну Біржа може продовжити його ще на один рік, якщо відсутні претензії до трейдера з боку Дирекції біржі. Біржа має право в будь-який час вимагати переатестації трейдера при наявності претензій з боку Дирекції Біржі.

4.4. Після акредитації трейдер одержує нагрудний знак (бедж), який відповідає реєстраційному номеру брокерського місця Члена ВС, якого він представляє, і використовується для ідентифікації трейдера під час торгів.

Трейдеру також видається перепустка, яка відповідає його статусу та дає право вільного допуску до зали торгів. Передавання перепустки та беджа іншим особам не дозволяється.

5. Права та обов'язки Члена ВС

5.1. Член ВС має право:

- брати участь у біржових торгах у Валютній Секції;
- обслуговувати клієнтів на основі договорів на обслуговування;
- вносити на розгляд Дирекції Біржі пропозиції з питань проведення торгів;
- при спорах з Біржею чи з Членами ВС розв'язувати їх в Арбітражному комітеті Біржі.

5.2. Біржа зобов'язується забезпечити реалізацію прав Члена ВС.

5.3. Член ВС зобов'язаний:

- виконувати вимоги Правил та Положень Біржі;
- виконувати вимоги до фінансового стану згідно з п.6.1.-6.3. цих Правил;
- надавати необхідну документацію, що підтверджує його фінансовий стан, згідно з п.6.6.;
- давати дозвіл на розкриття НБУ його фінансової звітності у обсязі, зазначеному в п.6.6., для використання цієї інформації на Біржі. При цьому Біржа гарантує Члену ВС конфіденційність щодо цієї інформації (Додаток N 4);
- терміново повідомляти Біржу про всі суттєві зміни свого фінансового стану згідно з п.6.5.;
- своєчасно сплачувати відповідні внески та збори, регламентовані в збірнику тарифів Біржі;
- своєчасно виконувати власні зобов'язання та зобов'язання своїх клієнтів за укладеними угодами;

- мати в штаті трейдерів, що отримали кваліфікаційний атестат;
- надавати для перевірки співробітникам УМР всю фінансову документацію згідно з рішенням Дирекції Біржі щодо необхідності проведення такої перевірки;
- проводити розрахункові операції за угодами, укладеними на Біржі тільки через Кліринговий Дім. Правила розрахунків регламентуються Правилами та Положеннями Клірингового Дому.

5.4. Член ВС несе відповідальність за порушення своїх зобов'язань щодо укладених угод, правил біржової торгівлі, розголошення конфіденційної інформації та інших випадків, що можуть завдати шкоди діяльності Біржі та Членам ВС, відповідно до чинного законодавства України та документів, які регламентують діяльність Біржі. Порушення зобов'язань з боку Члена ВС є підставою для прийняття щодо нього дисциплінарних ухвал, аж до виведення його з Членів ВС.

6. Вимоги до фінансового стану

6.1. Вимоги до статутного фонду. Статутний фонд Банку-члена ВС за станом балансу на останню звітну дату перед вступом до Членів ВС, а також на кожен звітну дату з моменту вступу до Членів ВС повинен задовольняти мінімальні вимоги НБУ до статутного фонду банку для здобуття валютної ліцензії.

6.2. Вимоги беззбитковості. Діяльність Банку-члена ВС за останні два роки (чи за весь період діяльності у випадку, якщо він менший від двох років) та протягом усього періоду його членства повинна бути беззбитковою згідно з його звітом про фінансові результати.

6.3. Вимоги для банків щодо обов'язкових нормативів НБУ. Банк-член ВС за станом балансу на останню звітну дату перед вступом до Членів ВС, а також на кожен звітну дату (щомісячно на 1 число) з моменту вступу до Членів ВС повинен дотримуватися обов'язкових нормативів Національного Банку України, встановлених для комерційних банків.

6.4. Невиконання будь-якої з вимог п.6.1.-6.3. цих Правил є підставою для того, щоб вжити до Члена ВС дисциплінарних заходів, аж до виведення з Членів ВС згідно з дисциплінарними правилами Біржі.

6.5. Член ВС зобов'язаний терміново повідомляти УМР про всі суттєві зміни свого стану, а саме:

- зміни у керівному складі організації;
- започаткування судової справи щодо організації;
- зміни у складі власників, які мають більше ніж 5% у Статутному фонді організації, з поданням нового складу;
- довготермінові вкладення, що перевищують 10% усіх активів організації;
- продаж активів, обсяг яких перевищує 10% від усіх активів організації.

Ці дані мають надійти до УМР протягом 10 днів після того, як відбулися події.

6.6. Для підтвердження свого фінансового стану Член ВС повинен протягом усього терміну членства подавати до УМР такі документи, підписані першими особами Члена ВС:

- консолідований баланс на 1 число кожного місяця, який має отримати УМР до 10 числа цього місяця в паперовій та електронній формі (формат файла встановлюється УМР);

- розраховані Банками-членами ВС показники обов'язкових нормативів НБУ на 1 число кожного місяця, які мають надійти до 10 числа цього місяця в паперовій та електронній формі (формат файла встановлюється УМР);

- звіт про фінансові результати наростаючого підсумку на кінець кожного кварталу, які надсилаються до 20 числа першого місяця наступного кварталу в паперовій та електронній формі (формат файла встановлюється УМР);

- аудиторський звіт, який має надійти до Біржі не пізніше, ніж через 10 днів після дати його офіційного підписання аудитором;

- річний звіт, який має отримати Біржа не пізніше, ніж через 10 днів після дати його опублікування.

6.7. Всі документи, передбачені в пункті 6.6., мають бути завірені печаткою та підписами керівника і головного бухгалтера Члена ВС.

6.8. Ненадання Членом ВС даних, зазначених у п.6.5.-6.6. цих Правил, у передбачені терміни або їх фальсифікація є підставою для призупинення допуску такого члена до укладення угод на Біржі аж до виведення його з Членів всіх Секцій Біржі згідно з Дисциплінарними правилами.

7. Брокерське місце

7.1. Необхідною умовою членства у ВС є придбання брокерського місця (надалі - БМ) на торговому майданчику Секції, тобто права проведення операцій на цьому сегменті ринку.

Кандидат стає Членом ВС після переказу відповідної суми – вартості БМ (за умови виконання інших вимог до вступу) на рахунок Біржі. Вартість БМ на ВС затверджується Біржовим Комітетом. Дирекція Біржі проводить первинний розпродаж БМ за початковою ціною до повного розпродажу всіх БМ у ВС.

7.2. БМ на ВС Біржі є місце на торговому майданчику («місце в «піті»). Член секції може мати лише одне БМ.

7.3. Кандидати в Члени ВС, які на момент затвердження цих Правил вже були у складі засновників та дійсних членів Біржі, отримують місце на торговому майданчику («місце в «піті») на ВС Біржі безкоштовно. Інші кандидати в Члени ВС повинні купувати БМ згідно з дійсними правилами.

7.4. Після придбання БМ Членом ВС воно стає його власністю.

7.5. Кошти, які були переказані за купівлю БМ Членом ВС, є одноразовим платежем, який не повертається. Кожний Член ВС сплачує щомісячно додаткові внески (плату) за користування БМ, які регламентуються в Додатку N 5. Біржа має право призупиняти допуск Члена ВС до укладання угод у секції при несплаті внеску протягом тижня після закінчення кварталу.

7.6. Біржа має право надавати кандидатам на придбання БМ матеріальний кредит, умови надання якого та сплати відсотків регулюються відповідною кредитною угодою.

7.7. Цими Правилами допускається перепродаж БМ та здавання його в оренду власником БМ іншим банкам-кандидатам у Члени ВС, які виконали встановлені вимоги до вступу. Вищезазвані дії виконуються тільки через Біржу як єдиного посередника в угоді.

7.8. Якщо Член ВС бажає продати своє БМ, він звертається із заявою до Дирекції Біржі, в якій вказує ціну бажаного продажу свого БМ.

При наявності кандидата на купівлю БМ і згоді контрагентів з ціною БМ, що продається, дирекція Біржі виступає посередником в угоді.

Якщо угода укладена, контрагенти сплачують відповідний збір на користь Біржі. Розмір збору визначається в Збірнику тарифів Біржі.

Якщо контрагенти не знаходять згоди в ціні БМ, угода не відбувається, і це БМ залишається у власності Члена ВС - продавця.

Аналогічні дії відбуваються при бажанні Члена ВС здати своє БМ в оренду.

7.9. При продажу Членом ВС свого БМ (втраті прав власності на БМ) його автоматично виводять з Членів ВС.

7.10. При здачі в оренду БМ Член ВС втрачає можливість брати участь у торгах та використовувати здане в оренду БМ. При цьому він не втрачає членства в цій Секції.

8. Призупинення та виведення з Членів ВС

8.1. Призупинення та виведення з Членів ВС відбувається у випадку:

- подання заяви Члена ВС при відсутності у нього зобов'язань перед Кліринговим Домом та Біржею;

- на підставі ухвали Арбітражного комітету Біржі при невиконанні Членом ВС Секції своїх зобов'язань за укладеними угодами перед Кліринговим Домом або Біржею відповідно до дійсних Правил. У такому випадку банк, якому припинено членство у ВС, не може бути прийнятий до Членів ВС знову не раніше, як через один календарний рік;

- визнання даного Члена ВС банкрутом у випадках та порядку, передбаченому діючим законодавством України;

- невиконання Членом ВС Правил і Положень Біржі;

- недотримання Членом ВС стандартів етичної та професійної поведінки, затверджених Біржовим Комітетом;

- несплати відповідних зборів чи внесків протягом п'яти робочих днів;

- відкликання державними регулюючими органами ліцензій або дозволів на здійснення відповідних фінансових та валютних операцій;

- продажу Членом ВС свого БМ (втрата прав власності на БМ).

8.2. При виведенні з Членів ВС Біржа повертає виведеному члену суму його внеску в страховий фонд - за мінусом суми, яка була сплачена з цього внеску для покриття заборгованості в зв'язку з невиконанням Членом ВС своїх зобов'язань за укладеними на Біржі угодами, а також зобов'язань перед Біржею.

8.3. Ухвалу про виведення з Членів ВС приймає лише Біржовий Комітет у присутності представника Члена ВС, щодо якого приймається ухвала. Ухвалу про призупинення членства у ВС приймає Дирекція Біржі в присутності його представника.

8.4. Ухвали про виведення з Членів ВС приймаються простою більшістю голосів членів Біржового Комітету. Про прийняту ухвалу Дирекція Біржі повідомляє всіх Членів ВС письмово протягом п'яти робочих днів після проведення засідання.

Додаток N 1
до Правил Членства у
Валютній Секції УМВБ
«___» _____ 199_ р. Директору
Української Міжбанківської
Валютної біржі
Андронову О.Б.
Заява

Просимо

Вас

прийняти

(найменування організації)
до Членів Валютної Секції Біржі. Зобов'язуємось:
- дотримуватися вимог Статуту Біржі, Правил розрахунків у Кліринговому Домі, Правил Торгівлі, Правил Членства та інших документів, що регламентують функціонування ВС;
- вчасно сплачувати відповідні внески та збори в порядку і розмірах, встановлених Правилами та Положеннями Біржі;
- при появі суперечки, пов'язаної з виконанням угод з відповідними інструментами на Біржі, визнати компетенцію і виконувати ухвали Арбітражного комітету при Біржі.

Основні економічні характеристики:

Статутний капітал (в тис. гривень) _____

у тому числі в іноземній валюті _____

Резервний капітал (в тис. гривень) _____

у тому числі в іноземній валюті _____

Кількість кореспондентських рахунків _____

у тому числі валютних _____

Сума залишків на кореспондентських рахунках (тис. гривень) _____

в тому числі на валютних коррахунках (тис. гривень) _____

Кількість філій _____

Кількість валютних рахунків підприємств _____

Сума залишків на валютних рахунках (тис. гривень) _____

Кількість клієнтів, які перебувають на кредитно-розрахунковому обслуговуванні _____

Сума залишків на розрахункових рахунках _____

МП

Підпис першої особи

Додаток N 2
до Правил Членства у
Валютній Секції УМВБ
Реєстраційна картка
«___»_____ 199_ р.

Просимо заповнити форму наведену нижче:

1. Повна офіційна назва кандидата:

2. Коротка назва:

3. Юридична адреса:

4. Поштова адреса:

5. Розрахунковий рахунок, код ЄДРПОУ:

6. Телефон, факс, електронна пошта:

7. Прізвище, ім'я та по батькові, посада, номер телефону,
електронна адреса першої особи банку:

8. Прізвище, ім'я та по батькові, номер телефону, електронна
адреса головного бухгалтера банку:

9. Прізвище, ім'я та по батькові, посада, номер телефону, факсу,
електронна адреса призначеної особи для офіційних зв'язків з
Валютною Секцією Біржі:

10. Список співпрацівників, відповідальних за роботу з
купівлі/продажу іноземної валюти, їхні функціональні обов'язки:

Додаток N 3
до Правил Членства у
Валютній Секції УМВБ
Доручення на право укладання
угод у валютній секції УМВБ
«___»_____ 199_ р.

1. _____
(найменування)
зобов'язується дотримуватись вимог Статуту Біржі, Правил розрахунків у Кліринговому Домі (далі КД), Правил Торгів, Правил Членства та інших документів, що регламентують функціонування Валютної Секції Біржі.
2. _____
(найменування)
зобов'язується укласти угоди, необхідні для допущення до торгівлі у валютній Секції Біржі.
3. _____
(найменування)
зобов'язується вчасно сплачувати відповідні внески та збори в порядку і розмірах, встановлених Правилами Членства.
4. _____
(найменування)
зобов'язується при появі суперечки, пов'язаної із здійсненням угод з відповідними інструментами на Біржі, визнати компетенцію і виконувати ухвали Арбітражного комітету при Біржі.

Додаток N 4
до Правил Членства у
Валютній Секції УМВБ
Національний банк України
Директору Департаменту інформатизації
Савченко А.С.

Копія:
УМВБ
Директору УМВБ
Андронову О.Б.
«___»_____ 199_ р.
Шановний пане!

Доводимо до Вашого відома, що _____ має
намір стати/є членом Української Міжбанківської Валютної Біржі.

Відповідно до Правил Членства на Біржі _____ має пода-
вати Біржі на регулярній основі інформацію про свій фінансовий стан. Біржа
зобов'язується забезпечувати необхідну конфіденційність при використанні цієї
інформації.

У зв'язку з цим _____ уповно-
важує Департамент інформатизації НБУ без додаткових підтверджень з нашого
боку подавати на вимогу Біржі будь-яку фінансову інформацію, яку ми надсилає-
мо до Національного банку України, у тому числі:

- баланс банку (ф. 700);
- звіт про прибутки/збитки;
- інші фінансові звіти.

При виведенні _____ з Членів УМВБ ми
просимо НБУ припинити подання інформації на користь УМВБ. У цьому випадку ми
повідомимо Вас окремим листом.

З повагою, Голова Правління

Додаток N 5
до Правил Членства у
Валютній Секції УМВБ
Брокерські місця на Валютній Секції УМВБ

Згідно з ст. 7.2. дійсних Правил, на ВС Біржі встановлена єдина категорія БМ:
місце на торговому майданчику («місце в «піті»).

«Місце в «піті» передбачає участь одного трейдера та дає право укласти угоди лише
в «піті» Валютної Секції Біржі.

Первинна вартість брокерських місць на Валютній Секції Біржі згідно з рішен-
ням Біржового Комітету складає 10000 гривень.

ДОДАТОК 11.

УКРАЇНСЬКА МІЖБАНКІВСЬКА ВАЛЮТНА БІРЖА

П Р А В И Л А

N 30 від 16.07.97

Затверджено

Біржовим Комітетом УМВБ

Протокол N 30 від 16 липня 1997 р.

Зі змінами та доповненнями, затвердженими

Біржовим Комітетом УМВБ

Протокол N 34 від 17 грудня 1997 р.

Протокол N 44 від 30 жовтня 1998 р.

Протокол N 46 від 18 лютого 1999 р.

ПРАВИЛА

проведення торгів на фондовій секції

міжбанківської валютної біржі

Зміст

Глосарій

Розділ 1. Загальні положення

Розділ 2. Організація торгів

Розділ 3. Права та обов'язки персоналу ФС УМВБ

Розділ 4. Права та обов'язки учасників торгів

Розділ 5. Порядок допуску, призупинення та припинення обігу біржових інструментів

Розділ 6. Порядок взаєморозрахунків, фінансові гарантії та збори

Розділ 7. Надзвичайні ситуації

Розділ 8. Порядок змін та доповнень до правил

Додатки

1. Операційний регламент

2. Заява

3. Анулювання заявки

4. Корекційна заявка

5. Заявка-доручення

Глосарій

Термін	Визначення
Акредитація	сукупність правил допуску учасників торгів до участі в біржових торгах
Арбітражний комітет	постійно діючий орган Біржі, який вирішує спори, що виникають між ЧС або Біржею та ЧС та діє на підставі положення про Арбітражний комітет УМВБ
Безперервний подвійний аукціон	аукціон, в режимі якого учасники торгів можуть виставляти заявки на купівлю та продаж у будь-який момент торгової сесії, а допускається коригування ціни та обсягу заявок, а також їх зняття з торгів до моменту укладення угоди

(продовження)

Біржа	«Українська міжбанківська валютна біржа» (УМВБ), організатор біржового ринку
Біржовий комітет	орган управління Біржі у період між Загальними Зборами Засновників, який працює згідно зі Статутом Біржі
Біржовий ринок	організація біржової торгівлі, яка регламентована правилами та положеннями Біржі
Біржовий товар	іноземна валюта, цінні папери (ЦП), будь-який інший товар, який є предметом торгів на Біржі згідно з її правилами та положеннями, та чинним законодавством
Біржові торги, біржова торгівля	організоване укладання цивільно-правових угод з обов'язковою наявністю у організатора торгівлі єдиного торговельного залу і правил торгівлі
Граничне значення котирувальної ціни	максимальне та мінімальне значення, в межах якого може змінюватися ціна лота протягом торгової сесії
Дирекція Біржі	виконавчий орган Біржі; організовує виконання рішень Біржового Комітету, керує поточною діяльністю Біржі і має право вирішувати всі питання крім тих, які входять до виключної компетенції Біржового Комітету
Дисциплінарні правила	дійсні «Дисциплінарні правила», що прийняті Біржовим Комітетом
Заявка	визначений правилами Біржі спосіб оголошення учасником торгів пропозиції на купівлю чи продаж біржового товару, яка є необхідною підставою для укладання біржової угоди
Загальне повідомлення	повідомлення Біржею Членів Секції/трейдера-ІТ через електронну пошту (письмове повідомлення) або офіційної об'яви на торгах
Зал торгів	приміщення Біржі, з особливим порядком доступу, де безпосередньо проходять торги
Збірник тарифів	затверджені Біржовим Комітетом тарифи Біржі, які визначають розмір встановлених платежів та зборів
Лот	мінімальний стандартний обсяг біржового товару
Односторонній аукціон	аукціон, в режимі якого приймає участь один продавець та покупець
Правила розрахунків	чинні правила та положення які регламентують порядок розрахунків по угодах, укладених на Біржі.
Правила та положення Біржі	чинні правила та положення Біржі
Правила торгів	дійсні «Правила проведення торгів в ФС УМВБ», прийняті Біржовим Комітетом
Правила членства	дійсні «Правила членства в ФС УМВБ», прийняті Біржовим Комітетом
Регламент торгів	сукупність норм та процедур, що визначають порядок проведення торгів
Торгова сесія	період часу, відведений для проведення біржової торгівлі

(продовження)

Трейдер (ЧС) ФС	учасник торгів - представник Члена Секції на торгах; уповноважений укласти угоди за рахунок та за дорученням Члена Секції; не має права укласти угоди від свого імені та за власні кошти
Угода (Біржова угода)	одночасне прийняття учасниками біржового ринку (що називаються сторонами/контрагентами угоди) прав та зобов'язань по придбанню (для покупця) та продажу (для продавця) певної кількості біржового товару; угода вважається укладеною після її реєстрації Біржею
Управління моніторингу та регулювання (УМР)	структурна одиниця Біржі, яка здійснює моніторинг та регулювання біржового ринку, контролює дотримання учасниками біржового ринку правил та положень Біржі
Управління фондового ринку	структурна одиниця Біржі, яка відповідає за організацію та проведення торгів на ФС
Учасники біржових торгів	трейдери - представники Членів Секції та трейдери - індивідуальні підприємці
Учасники біржового ринку	юридичні особи, які мають право укласти біржові угоди на Біржі
Фіксинг	аукціон, в якому встановлюється курс при співпаданні обсягів заявок на купівлю та продаж біржового товару
Фондова секція (ФС)	сегмент біржового ринку, де укладаються угоди з купівлі та продажу цінних паперів
Член секції	юридична особа, яка має право укласти угоди на ФС на свою користь та/чи на користь своїх клієнтів, згідно з чинними Правилами членства ФС
Яма, піт	частина зали, де відбуваються торги за визначеними контрактами та тільки методом «з голосу»

1. Загальні положення

1.1. Чинні Правила розроблені у відповідності з законодавством України, Статутом Біржі та іншими її внутрішніми положеннями і є документом, який регламентує вирішення загальних питань по організації та проведенню торгів на Фондовій Секції УМВБ (надалі ФС).

1.2. Усі додатки до цих Правил є невід'ємною їхньої частиною.

1.3. Терміни та визначення, що використовуються в цих Правилах, слід розуміти за визначеннями, Глосарія.

1.4. Біржа є організатором торгового процесу. Біржа не виконує торгів, торгово-посередницьку чи іншу діяльність, безпосередньо не пов'язану з організацією біржової торгівлі. Біржа формує ринки шляхом організації та регулювання біржової торгівлі за допущеними нею до обігу відповідними ЦП.

1.5. Біржа визначає склад учасників торгів згідно з Правилами членства у ФС.

1.6. Біржа визначає порядок укладення і оформлення угод купівлі/продажу та веде облік біржових операцій в Секції.

1.7. Організація, контроль та регулювання торгів у Секції регламентуються правилами та положеннями Біржі.

1.8. Предметом торгівлі ФС є цінні папери (надалі – ЦП), що визначені законодавством України та допущені до торгів згідно Правил допуску (лістингу) цінних паперів та вилучення їх з обігу та котирування на біржі.

1.9. Біржа визначає заходи по виконанню зобов'язань Членами Секцій у разі дестабілізації ринку.

1.10. Біржа визначає заходи по виконанню зобов'язань Члена Секції в разі його неспроможності.

1.11. Біржа формує та надає Члену Секції усі звітні документи за укладеними ним угодами згідно з операційним регламентом (Додаток 1).

1.12. Для вирішення спорів між Членами Секцій, між Членом Секції та Біржею, між клієнтом і Членом Секції, які виникають у процесі укладання угод чи виконання зобов'язань, діє Арбітражний комітет.

1.13. Біржа визначає регламент, місце проведення та умови торгів. Торги біржовими інструментами в Секціях проводяться в торговому залі Секції. Місце знаходження торгового залу встановлюється Біржею, про що повідомляють Членів Секцій загальним (письмовим) повідомленням. Торги в ФС відбуваються в дні, встановлені Дирекцією Біржі за винятком офіційно встановлених в Україні вихідних та святкових днів. Час початку, зміст і тривалість торгових сесій протягом торгового дня встановлюється Регламентом Секції і доводиться до відома Членів Секції/трейдерів загальним (письмовим) повідомленням.

1.14. Біржа надає Членам Секцій необхідне обладнання, технічну та програмну підтримку.

1.15. Біржа встановлює та наглядає за виконанням дисциплінарно-етичних норм. У разі порушення чинних Правил Біржа має право накладати штрафи та стягнення, згідно Дисциплінарних правил.

1.16. Члени Секції сплачують обов'язковий біржовий збір, який використовується для фінансування поточних витрат Біржі по організації та обслуговуванню торгів ЦП в Секції.

2. Організація торгів

2.1. Підготовку та проведення біржових торгів здійснюють відповідні біржові служби:

- Управління фондового ринку;
- Управління автоматизації;
- Управління моніторингу та регулювання;
- Управління маркетингу, згідно з положеннями по цих управліннях

2.2. Біржа організовує торговий простір, в межах якого представник Біржі, надалі - «Маклер», та представники Членів секції (ЧС), надалі - «Трейдер», здійснюють наступні дії:

- Маклер відкриває торги;
- Трейдери заявляють про участь у торгах;
- Маклер допускає Трейдерів до торгів;
- Трейдери подають заявки на торги;
- Маклер приймає заявки та фіксує укладені угоди;
- Маклер видає кожному Трейдеру протокол дій Трейдера;
- Маклер закриває торги;
- Котирувальна комісія визначає курс ЦП.

2.3. У торгах беруть участь ЧС, які мають на це право відповідно до Правил членства у ФС УМВБ. Порядок прийому до членів ФС визначається у Правилах членства Фондової Секції УМВБ.

2.4. Усі дії на Біржі від імені ЧС здійснює Треjder, що пройшов акредитацію на ФС УМВБ.

2.5. Торги ЦП можуть бути призупинені Біржею внаслідок виникнення умов дестабілізації в порядку, передбаченому п.2.1. Додатку N 1 та у випадку надзвичайних ситуації (див. п.5.2)

2.6. Заявка на торгах (додаток 3) може подаватися трейдером від імені Члена Секції та за його рахунок, а також від імені Члена Секції і за рахунок клієнта. Останнім видом заявок є клієнтські заявки. Вони подаються за умови наявності відповідного клієнтського наказу – заявки-доручення (додаток 5). УМВБ має право отримати по запиту заявки-доручення та договори між ЧС та їх клієнтами.

2.6.1 При отриманні Членом Секції/його представником клієнтської заявки-доручення він повинен зареєструвати її з зазначенням точного часу та дати подачі заявки клієнтом.

2.6.2 На основі заявок-доручень трейдер формує заявки для участі в торгах.

2.6.3 Протягом торгової сесії клієнтські заявки мають подаватися трейдером в першу чергу.

2.6.4 Біржа визначає порядок укладення і оформлення угод.

2.6.5 Біржа приймає від Трейдера заявку, якщо вона забезпечена ЧС згідно до п.6.1 чинних Правил. Незабезпечені заявки допускаються в торговий простір, якщо вони призводять до зменшення розміру зобов'язань ЧС, в результаті укладення угод по цих заявках.

2.6.6 Усі дії ЧС по наданню, коригуванню або зняттю заявки (додатки 3, 4) фіксуються Біржею за часом та опрацьовуються Біржею послідовно в порядку здійснення вказаних дій. ЧС може змінювати або зняти заявку, якщо вона ще не задоволена.

2.6.7 Заявка (або частина заявки) вважаються прийнятою до торгів, якщо інформація про прийняття її в торговий простір доступна всім учасникам торгів.

2.7. Укладення угод у торговому просторі здійснюється за технологією безперервного подвійного аукціону, одностороннього аукціону або фіксингу.

2.7.1. Технологія безперервного подвійного аукціону передбачає термінове повне або часткове виконання заявки після її подачі, при наявності в торговому просторі однієї або кількох зустрічних заявок, що співпадають з нею по ціні. Якщо нова заявка, що утворилась в результаті виставлення або коригування попередньої заявки у бік підвищення конкурентності, перехрещується по ціні з найкращою з протилежних заявок, то одразу ж укладається угода, яка дорівнює по обсягу найменшому обсягу з цих двох заявок. Угода здійснюється по ціні раніше поданої заявки.

2.7.2. Якщо заявка виконана частково, її виконана частина видаляється з торгового простору та заноситься до протоколу угод. Для частини заявки, що залишилась, ця процедура може повторюватися до тих пір, поки не буде вичерпано весь обсяг цієї заявки, чи не будуть виконані усі зустрічні заявки, що перехрещуються з нею по ціні. При цьому, невиконана частина цієї заявки, що залиши-

лась, продовжує брати участь в аукціоні, і для визначення пріоритету часу та пріоритету обсягу невиконаної частини використовується початковий термін надання та обсяг заявки.

2.7.3. Заявка, що задовольняє по ціні зустрічні заявки, виконується згідно прийнятого набору правил по пріоритетах ціни, часу надання та обсягу заявки. У процесі роботи торгового простору першими виконуються заявки:

а) пріоритет ціни заявки:

- на купівлю – в порядку зменшення заявлених цін;
- на продаж – в порядку збільшення заявлених цін;
- виконується по ціні заявки, що була введена раніше зустрічної заявки;

б) пріоритет часу:

- при рівності заявлених цін виконуються заявки, що були подані раніше;

в) пріоритет обсягу:

- при рівності усіх вищеназаних умов, у першу чергу виконуються заявки з найбільшим обсягом.

2.8. Заявка або частина заявки вважається виконаною, а угода по цій заявці – укладеною, якщо вона зареєстрована маклером і внесена в протокол торгової сесії.

2.9. Всі розрахунки за виконаними угодами здійснюються згідно діючого законодавства.

2.10. На ЧС покладається повна відповідальність за виконання його клієнтами своїх зобов'язань за укладеними на Біржі угодами. У разі невиконання Клієнтом своїх зобов'язань, вказані зобов'язання виконує за нього ЧС, який уклав на Біржі угоди від свого імені та за рахунок цього Клієнта.

2.11. Біржа реєструє факт укладення угоди на торгах та вносить інформацію по укладених угодах у реєстр угод.

3. Права та обов'язки персоналу біржі

3.1. За проведення торгів у Секції відповідають маклер, біржовий реєстратор та біржовий наглядач.

3.1.1. Біржовий реєстратор (помічник біржового реєстратора) повинен:

- реєструвати укладені угоди
- формувати інформаційні повідомлення з укладених угод для виведення їх на інформаційне табло;
- своєчасно виводити на інформаційне табло інформацію про обсяги укладених угод та поточні ціни;
- суворо дотримуватись посадових інструкцій;
- своєчасно повідомляти біржового наглядача у випадках порушень при укладенні угод.

3.1.2. Біржовий реєстратор, у випадках виявлення порушень даних Правил, має право:

- визнавати угоди, що укладаються, недійсними;
- запобігати спробам укладення фіктивних угод;
- відмовляти в реєстрації угод, що укладаються.

3.2. Біржовому наглядачу і маклеру Дирекцією Біржі Секції надаються повноваження нагляду, обмеження або призупинення торгів.

3.3. Біржовий наглядач повинен:

- контролювати суворе дотримання трейдерами Правил торгівлі;
- фіксувати всі факти порушення Правил торгівлі та інших законодавчих документів;
- застосовувати міри дисциплінарного впливу;
- вести Протокол порушень торгового дня.

3.4. Маклер повинен:

- вести торги згідно з Правилами торгів;
- підтримувати порядок на торговельному майданчику;
- призупиняти торги у випадках перевищення граничного значення котирувальної ціни;
- протягом торгів оперативно вирішувати конфліктні ситуації, що пов'язані з фіксацією угод;
- звуковим сигналом сповіщати про закриття біржі за 60 секунд до закінчення торгів.

3.5. Службовцям Біржі забороняється брати участь в торгах та організувати власні посередницькі структури, а також використовувати службову інформацію в особистих інтересах.

4. Права та обов'язки учасників торгів

4.1. Право на безпосередню участь у торгах та укладення угод мають виключно Трейдери, що акредитовані на ФС.

4.2. До торговельного залу Секції допускаються :

- трейдери, що акредитовані в Секції – представники Членів Секції;
- Члени Біржового Комітету, Дирекції Біржі;
- уповноважені співробітники Біржі, що відповідають за проведення торгів (біржовий реєстратор, біржовий наглядач, маклер та інші);
- представники НБУ, ДКЦПФР, Міністерства фінансів та інші особи за погодженням з Дирекцією Біржі.

4.3. За рішенням Дирекції Біржі до торговельного залу можуть допускатися представники засобів масової інформації, а також постійні й разові відвідувачі, що неакредитовані в Секції.

4.4. Кожний трейдер повинен мати при собі перепустку, що підтверджує його статус та право працювати з відповідними біржовими інструментами.

4.5. Трейдери мають право:

- брати участь у торгах;
- укладати угоди;
- одержувати загальну інформацію, необхідну для забезпечення його діяльності;

4.6. Трейдери зобов'язані:

- суворо дотримуватись Правил торгівлі;
- дотримуватись внутрішнього регламенту торгів, встановленого Дирекцією Біржі;
- одразу погоджуватись з будь-якими вказівками, що даються співробітниками Біржі, за обставин, що загрожують, на думку вищеназваних співробітників, цілісності та належній роботі ринку та/або підтриманню справедливого,

конкурентоспроможного та впорядкованого ринку. Рішення співробітників Біржі є незаперечними і можуть бути оскаржені тільки після закінчення торгів;

- виконувати розпорядження клієнтів;
- дотримуватись решти правил та обов'язків, не обумовлених цими Правилами, але визначеними нормативними документами ДКЦПФР, НБУ та УМВБ.

5. Порядок допуску, призупинення та вилучення з обігу ЦП

5.1. До обігу ЦП допускається після проходження процедури лістингу. Рішення Котирувальної комісії про прийняття ЦП до обігу доводиться до відома Членів Секції загальним (письмовим) повідомленням не пізніше, як за десять робочих днів до першого торговельного дня за ЦП, що вводиться в обіг.

5.2. Торги ЦП можуть бути призупинені у випадку надзвичайної ситуації в Секції (див. п.7). У цьому випадку регулювання ситуації, що склалася, відбувається згідно відповідних статей Правил торгів щодо врегулювання надзвичайних ситуацій.

5.3. Котирувальна комісія може прийняти рішення про призупинення обігу в Секції ЦП чи його певної серії. Момент, порядок та мотив вилучення з обігу ЦП встановлюється правилами лістингу, які затверджуються Біржовим Комітетом. Рішення доводиться до Членів Секції загальним (письмовим) повідомленням.

5.4. У разі вилучення з обігу в Секції ЦП у випадку надзвичайної ситуації в Секції, Біржа здійснює повне закриття позицій Членів Секції на ринку за цим ЦП, якщо інше не визначено у відповідному рішенні Біржовим Комітетом.

6. Порядок взаєморозрахунків, фінансові гарантії та збори

6.1. Фінансові гарантії і порядок розрахунків встановлюються згідно з Правилами розрахунків.

6.2. За участь в торгах ЧС сплачує платежі та збори згідно Збірника тарифів УМВБ.

7. Надзвичайні ситуації

7.1. Якщо виникають обставини, які підривають або можуть підірвати нормальне функціонування ринку, а саме:

- обставини непереборної сили;
- настання неспроможності одного або декількох Членів Секції;
- інших подібних ситуацій за змістом цієї статті, на УМВБ виникає надзвичайна ситуація.

7.2. Обставинами непереборної сили слід вважати зовнішні та надзвичайні події, які безпосередньо стосуються функціонування на Біржі, що настали всупереч волі та бажання Біржі, дію яких Біржа не могла запобігти заходами і засобами, які виправдано чекати від неї в даному випадку. До обставин непереборної сили віднесені: війна і військові дії будь-якого характеру, повстання, мобілізація, страйки, вибухи в службових приміщеннях, крадіжки, епідемії, пожежі, природні катастрофи, акти державних органів.

7.3. Якщо на ринках Біржі виникають обставини непереборної сили або інші обставини, що означають надзвичайну ситуацію за змістом ст. 7.1., Дирекція Біржі, з наступним затвердженням Біржовим Комітетом, має право прий-

мати рішення про здійснення повного закриття позицій всіх Членів Секції по розрахунковій ціні попереднього торговельного дня, а також зміни деяких параметрів (способу виконання, лімітів, та інших, в разі необхідності).

7.4. У випадках, що не зумовлені цими Правилами, УМР, з наступним затвердженням Біржовим Комітетом, мають право приймати інструкції по регулюванню відповідних ринків на Біржі, виходячи з конкретних обставин, і вимагати від Членів Секції безумовного виконання цих інструкцій.

7.5. Неспроможністю Члена Секції є ситуація, коли сума коштів на його електронному запису в торговельній системі за встановлений Регламентом торгів час до початку торгового дня, наступного за днем платежу, складає суму, меншу за зобов'язання, яке виникло в день платежу.

7.6. Неплатежем Члена Секції є ситуація, коли сума коштів на його електронному запису в торговельній системі за встановлений Регламентом Секції час до початку торговельного дня складає суму, меншу за дане зобов'язання.

7.7. У разі виникнення ситуації неспроможності Члена Секції, Біржа вживає наступні заходи:

- припиняє допуск ЧС до укладання угод у Секції;
- здійснює примусову ліквідацію позицій неспроможного Члена Секції (його і клієнта)(згідно до договору на участь в торговельній системі п.6.1.);
- здійснює примусову ліквідацію позицій за Членів Секції, які перебувають у неспроможного Члена Секції на розрахунковому обслуговуванні, якщо протягом одного робочого дня з моменту настання його неспроможності такі Члени Секції не перейшли у встановленому Правилами Членства чи Договором про здійснення розрахунків порядку на розрахункове обслуговування до іншого уповноваженого Члена Секції.

8. Порядок змін та доповнень до правил

Правила проведення торгів на ФС УМВБ можуть змінюватись та доповнюватись з наступним затвердженням Біржовим Комітетом та ДКЦПФР.

Кожна зміна чи доповнення до цих Правил доводиться до Членів Секцій за 10 днів до вступу цієї зміни чи доповнення в дію з наступним затвердженням Біржовим комітетом та узгодженням з ДКЦПФР.

Додаток N 1

Операційний регламент

1. Період, що передує торгам.

1.1. Біржа надає ЧС інформацію, яка доступна тільки члену Секції, стосовно стану ринку перед початком торгів. Загальна інформація:

- час торгів та параметри ЦП, що котируються;
- оголошення маклера та інші інформаційні повідомлення.

Інформація по кожному ЦП, яка доступна тільки ЧС:

- розмір ліміту ЧС в умовних одиницях або у валюті платежу країни;
- розмір ліміту відкритих позицій, який виражено у кількості лотів, які ЧС може купити або продати по котирувальній ціні даного ЦП;
- зобов'язання поставки або оплати по кожному ЦП, що утримуються ЧС;

- інформація по угодах, які укладені ЧС з моменту останнього відкриття торгів;
- список заявок, що подані ЧС на торги.

Інформація по кожному ЦП, яка доступна усім ЧС:

- параметри ЦП;
- весь обсяг заявок на купівлю та продаж, що допущено на торги, які згруповані по ціні та ранжировані в порядку зменшення конкурентності (більш конкурентною з заявок на продаж вважається та, в якій заявлена ціна менша, а з заявок на купівлю - та, у якій заявлена ціна більша);
- ціна останньої угоди, що укладена на торгах;
- середньозважена ціна;
- час, який залишився до закриття торгів.

1.2. ЧС може бути не допущено до торгів, при цьому він повинен отримати від Біржі письмове повідомлення про це із зазначенням причин не допуску та необхідних дій для анулювання не допуску.

2. Торговий період.

Протягом торгів ЧС надається поточна інформація щодо стану торгів, яка необхідна ЧС для укладення угод на Біржі.

2.1. Торги можуть бути призупинені в цілому та по окремому ЦП внаслідок впливу зовнішніх факторів, при цьому усі ЧС повинні отримати від Маклера інформаційне письмове повідомлення про це із зазначенням причин зупинки та необхідних дій (та термінів їхньої реалізації) для відновлення роботи.

Зупинка торгів по інструменту може бути обумовлена тим, що перерахунок котирувальної ціни по цьому інструменту стався до моменту закриття торгів.

Торги по інструменту можуть бути призупинені у випадках, вказаних в ст. 9 Правил допуску (лістингу) цінних паперів та вилучення їх з обігу та котирування на УМВБ.

Додаток N 2 ЗАЯВКА

заявка N _____
 Дата заявки _____ Час отримання заявки реєстратором _____
 Ідентифікаційний код трейдера _____
 Член Секції _____
 Клієнт _____
 Дата заявки _____ Час реєстрації заявки-доручення _____
 доручення _____ Членом Секції _____
 Анулювати попередню заявку — _____
 Не анулювати попередню заявку — _____
 Найменування ЦП _____
 Купую по ціні _____
 Кількість ЦП _____
 Продаю по ціні _____
 Кількість ЦП _____
 Термін виконання _____
 Підпис трейдера _____

Додаток N 3**Анулювання заявки**

Анулювати заявку N _____

Дата заявки _____ Час отримання заявки реєстратором _____
 Ідентифікаційний код трейдера _____
 Торговий рахунок _____
 Найменування ЦП _____
 Купую по ціні _____
 Кількість ЦП _____
 Продаю по ціні _____
 Кількість ЦП _____
 Термін виконання _____
 Підпис брокера _____

Додаток N 4**Корекційна заявка**

Корекційна заявка УГОДА N _____

Дата заявки _____ Час отримання заявки реєстратором _____
 Ідентифікаційний код трейдера-покупця _____
 Торговий рахунок _____
 Ідентифікаційний код трейдера-продавця _____
 Торговий рахунок _____
 Найменування контракту _____
 Ціна _____
 Кількість контрактів _____
 Термін виконання _____
 Підпис трейдера-покупця _____
 Підпис трейдера-продавця _____

Додаток N 5**ЗАЯВКА-ДОРУЧЕННЯ**

Заявка-доручення N _____

Найменування трейдера _____
 Ідентифікаційний код трейдера _____
 Найменування клієнта _____
 Ідентифікаційний код клієнта _____
 Найменування ЦП _____
 Вид доручення та ціна:
 1 - придбати по поточній біржовій ціні дня
 2 - продати по поточній біржовій ціні дня
 3 - придбати по ціні _____
 4 - продати по ціні _____
 5 - придбати по ціні не вище _____
 6 - продати по ціні не нижче _____
 Кількість ЦП _____
 Доручення дійсне до «__» _____ 199_р.
 Дата подачі «__» _____ 199_р. Час подачі _____
 Клієнт (підпис) _____

**АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
Р І Ш Е Н Н Я**

№ 35 від 14.09.95
м. Київ

vd950914 vn35

(Дію Нормативу 2 відмінено, починаючи з 1 січня
1999 року, на підставі Нормативів Аудиторської
палати № 73 (va073230-98) від 18.12.1998)

Норматив 2. Договір на проведення аудиту**Вступ**

1. Договір на проведення аудиту є основним документом, який засвідчує факт досягнення домовленості між замовником та виконавцем про проведення аудиторської перевірки.

2. Договір документально стверджує, що сторони прийшли до угоди з усіх моментів, обумовлених у договорі. Для того, щоб уникнути неправильного розуміння сторонами узятих на себе обов'язків, умов їх виконання та прийнятого ступеня відповідальності, необхідно максимально ясно обумовити у договорі усі суттєві аспекти взаємовідносин, які виникають у зв'язку з укладанням договору.

3. Укладанню договору повинен передувати обмін листами між аудитором та клієнтом. Клієнт надсилає до аудиторської фірми листа з проханням про проведення аудиту, у якому вказує мету проведення аудиту й ті задачі, які необхідно вирішити у процесі аудиту: бажаний масштаб аудиторської перевірки. Лист-відповідь аудитора підтверджує його згоду з поставленою задачею, й масштабом аудиту й може містити положення, які стосуються ступеня відповідальності аудитора перед клієнтом. Форми подання звіту аудитора та його висновків, та інші моменти, про які аудитор вважає необхідним домовитися до початку перевірки. Надсилання листа-відповіді може передувати етап обстеження об'єкта аудиту з метою визначення обсягів роботи, якщо аудитор вважатиме за необхідне проведення такого обстеження.

4. Після обміну листами та на їх основі складається договір на проведення аудиту. Листи можуть бути додатком до договору, якщо це буде обумовлено умовами договору.

Зміст договору

5. Детальний зміст договору на проведення аудиту може бути різним в залежності від конкретної ситуації, проте, існує ряд моментів, які у будь-якому випадку повинні знайти відображення у договорі. У договорі обов'язково повинні бути обумовлені наступні положення:

- мета аудиту;
- масштаб аудиту, включаючи посилання на діюче законодавство, стандарти, нормативи та інші аналогічні документи (поняття масштабу аудиту включає в себе

необхідний обсяг та глибину перевірки; склад, кількість і обсяг аудиторських процедур);

- можливість доступу до будь-яких записів, документації та іншої інформації, замовленої у зв'язку з аудитом;

- відповідальність керівництва підприємства, яке перевіряється, за надану аудиторам інформацію (при необхідності обумовлюється вимога про одержання від керівництва підприємства, яке перевіряється, письмового підтвердження, яке стосується наданої інформації);

- умови відповідальності за початкові залишки при першому проведенні аудиту або якщо попередні перевірки виконувались іншим аудитором;

- вказівка на те, що у зв'язку з сутністю перевірки та інших властивих аудиту обмежень, існує можливість і навіть імовірність того, що будь-які навіть суттєві помилки можуть залишитись невіднайденими;

- форма, у якій замовнику буде видана інформація про результати проведеної аудитором роботи (обсяг і склад переданої замовнику документації).

6. Крім того, до договору можуть бути включені такі положення:

- угоди, які стосуються планування аудиту;

- угоди, які стосуються залучення до перевірки інших аудиторів та експертів з деяких аспектів аудиту;

- угоди, які стосуються залучення до перевірки внутрішніх аудиторів та іншого персоналу клієнта;

- порядок розрахунків за виконання робіт по проведенню аудиту;

- будь-які можливі обмеження аудиторського зобов'язання;

- посилення на будь-які додаткові угоди між аудитором та клієнтом.

Структура договору

7. Детальна структура договору може бути різною, проте, його форма в цілому повинна відповідати загальноприйнятій в Україні формі складання договорів. У преамбулі договору після зазначення назви та номера договору, місця й дати його підписання, повинні бути наведені назви сторін, які склали договір (замовник та виконавець), та прізвища посадових осіб, які підписали договір від імені кожної сторони.

8. Розділ «Предмет договору» повинен містити назву аудиторської послуги («проведення аудиту» або «аудиторська перевірка»), мету аудиту й характеристику масштабу аудиту.

9. Розділ «Зобов'язання сторін» повинен містити перелік та характеристику зобов'язань, які бере на себе кожна з сторін.

При цьому, перелік зобов'язань замовника повинен містити наступні положення:

- надання аудиторам можливості доступу до будь-яких записів, документації та іншої інформації, яка запрошена у зв'язку з аудитом;

- відмова від будь-яких дій, які здійснюються з метою виявлення впливу на думку аудитора;

- зобов'язання по прийому й оплачуванню робіт;

- інші зобов'язання.

Перелік зобов'язань аудитора повинен містити:

- дотримання умов конфіденційності інформації та інших принципів аудиту;
- опис форми, в якій замовнику буде видана інформація про результати проведеної аудитором роботи (обсяг та склад переданої замовнику документації);
- дотримання вимог до якості у відповідності до стандартів та норм аудиту, законодавчих актів та інших (вказати, яких саме) критеріїв;
- зобов'язання інформування замовника у випадку, якщо у процесі роботи виявиться її недоцільність;
- інші зобов'язання.

10. Розділ «Порядок здавання та прийому робіт» повинен містити перелік, характеристику та послідовність процедур, які виконуються сторонами при передачі результатів роботи, а також умови та порядок оформлення відмови замовника від прийому виконаної роботи.

11. Розділ «Термін виконання робіт» повинен містити тривалість виконання роботи, дати її початку та закінчення, а також терміни надання результатів виконаної роботи.

12. Розділ «Вартість робіт та порядок розрахунків» містить відомості про розмір та порядок оплачування за виконання робіт.

13. Розділ «Відповідальність сторін» містить умови відповідальності кожної сторони (які саме випадки тягнуть настання відповідальності і в якому вигляді передбачена відповідальність). Доцільно також обумовити аспекти, за які не несе відповідальність та чи інша сторона.

В умовах відповідальності замовника повинні міститися положення:

- відповідальність за достовірність наданої аудиторам інформації;
- відповідальність за виявлені відхилення та порушення, за фінансові результати та звітність по них;
- відповідальність у випадку невиконання рекомендацій аудитора;
- відповідальність за невиконання зобов'язань прийому та оплачування робіт;
- інші види й умови відповідальності.

В умовах відповідальності виконавця повинні міститися положення:

- відповідальність за якість виконаних робіт;
- відповідальність за дотримання термінів робіт;
- відповідальність за дотримання принципів аудиту при виконанні робіт;
- інші види й умови відповідальності.

У цьому ж розділі обумовлюється відповідальність за початкові залишки при першому проведенні аудиту або якщо попередні перевірки виконувались іншим аудитором. У даному розділі повинна також міститися вказівка на термін дії відповідальності.

14. Розділ «Термін дії договору» містить вказівку на дати початку та закінчення дії договору.

15. Розділ «Реквізити сторін» містить юридичні адреси та платіжні реквізити кожної сторони.

16. Розділ «Особливі умови» містить положення, які сторони вважають за необхідне обумовити, і які не знайшли відображення в попередніх розділах договору. Тут, зокрема, повинні бути обумовлені наступні положення:

- вказівка на те, що у зв'язку з сутністю перевірки та інших притаманних аудиту обмежень, існує можливість і навіть імовірність того, що будь-які навіть суттєві помилки можуть залишитися невіднайденими;
- умови відмови виконавця від продовження робіт на будь-якому стані;
- умови подовження терміну виконання робіт;
- посилання на будь-які додаткові угоди до даного договору, а також на додатки до договору;
- порядок розв'язання спорів по даному договору;
- інші умови.

Додаток до договору

17. Окремі положення договору можуть пояснюватися додатковими документами (додатками до договору). Наприклад, терміни виконання робіт можуть регламентуватися календарним планом робіт; розмір та порядок оплачування - протоколом узгодження договірної ціни та ін.

У цьому випадку в тексті договору робиться посилання на ці документи й вказується, що вони є невід'ємним додатком до договору. Склад та зміст додатків можуть бути різними у залежності від конкретної ситуації.

Зобов'язання із здійснення аукціонної операції

Я

(прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані)
зобов'язуюсь протягом _____ хвилин сплатити платню за куплену мною на аукціоні _____
лист _____ (назва підприємства) № _____

(найменування товарів)

Якщо я не сплачу платню, то зобов'язуюсь сплатити аукціону _____
_____ штраф в розмірі _____
(назва) (сума прописом)

грн.

« _____ » _____ 200 _____ р. _____ год. _____ хв.

Підпис _____
(власноруч)

Директору Української Міжбанківської Валютної біржі Андронову О.Б.

ЗАЯВА

Просимо Вас прийняти _____
(найменування організації)

до Членів Валютної Секції біржі. Зобов'язуємось:

- дотримуватися вимог Статуту біржі, правил розрахунків у Кліринговому Домі, Правил торгівлі, Правил Членства та інших документів, що регламентують функціонування ВС;

- вчасно сплачувати відповідні внески та збори в порядку і розмірах, встановлених Правилами та Положеннями біржі;

- при появі суперечки, пов'язаної з виникненням угод з відповідними інструментами на Біржі, визнати компетенцію і виконувати ухвали Арбітражного комітету при Біржі.

Основні економічні характеристики:

Статутний капітал (тис. грн.) _____

у тому числі в іноземній валюті _____

Резервний капітал (тис. грн.) _____

у тому числі в іноземній валюті _____

Кількість кореспондентських рахунків _____

у тому числі валютних _____

Сума залишків на кореспондентських рахунках (тис. грн.) _____

у тому числі на валютних коррахунках

(тис. грн.) _____

Кількість філій _____

Кількість валютних рахунків підприємства _____

Сума залишків на валютних рахунках (тис. грн.) _____

Кількість клієнтів, які перебувають на кредитно-розрахунковому

обслуговуванні _____

Сума залишків на розрахункових рахунках _____

М.П.

_____ (підпис першої особи)

ДОДАТОК 15.

Масиви даних для визначення коефіцієнта, що враховує вид і частоту зв'язків керівника з підлеглими

$k = 0.1$

R	P	$(4*R-2*(P2+P))/3$	h	H
1	0	1.333333333	0.11547005	0
1	1	0	0	0
2	0	2.666666667	0.15329932	0
2	1	1.333333333	0.11547005	0
3	0	4	0.2	0
3	1	2.666666667	0/16329932	0
3	2	0	0	0
4	0	5.333333333	0.23094011	0
4	1	4	0.2	0
4	2	1.333333333	0.11547005	0
5	0	6.666666667	0.25819889	0
5	1	5.333333333	0.23094011	0
5	2	2.666666667	0.16329932	0
6	0	8	0.28284271	0
6	1	6.666666667	0.25819889	0
6	2	4	0.2	0
6	3	0	0	0
7	0	9.333333333	0.30550505	0
7	1	8	0.28284271	0
7	2	5.333333333	0.23094011	0
7	3	1.333333333	0.11547005	0
8	0	10.666666667	0.32659863	0
8	1	9.333333333	0.30550505	0
8	2	6.666666667	0.25819889	0
8	3	2.666666667	0	0
9	0	12	0.34641016	0
9	1	10.666666667	0.32659863	0
9	2	8	0.28284271	0
9	3	4	0.2	0
10	0	13.333333333	0.36514837	0
10	1	12	0.34641016	0
10	2	9.333333333	0.30550505	0
10	3	5.333333333	0.23094011	0
10	4	0	0	0
15	0	20	0.4472138	0
15	1	18.666666667	0.43204938	0
15	2	16	0.4	0
15	3	12	0.34361016	0
15	4	6.666666667	0.25819889	0
15	5	0	0	0
20	0	26.666666667	0.51639778	1
20	1	25.333333333	0.5033223	1
20	2	22.666666667	0.4709523	0
20	3	18.666666667	0.43204938	0
20	4	13.333333333	0.36514837	0
20	5	6.666666667	0.25819889	0

*ДОДАТОК 16.*Реєстраційна картка
«___»_____ 200___р.

Просимо затвердити форму наведену нижче:

1. Повна офіційна назва кандидата _____

2. Коротка назва: _____
3. Юридична адреса: _____

4. Поштова адреса: _____

5. Розрахунковий рахунок, код ЄДРПОУ: _____

6. Телефон, факс, електронна пошта: _____

7. Прізвище, ім'я та по батькові, посада, номер телефону, електронна адреса першої особи банку _____

8. Прізвище, ім'я та по батькові, посада, номер телефону, електронна адреса головного бухгалтера банку _____

9. Прізвище, ім'я та по батькові, посада, номер телефону, факсу, електронна адреса призначеної особи для офіційних зв'язків з біржею: _____

10. Список співпрацівників, відповідальних за роботу з купівлі-продажу іноземної валюти, їхні функціональні обов'язки: _____

ДОДАТОК 17.

Зобов'язання сторін

1. Власник має зобов'язання: _____

2. Аукціоніст має зобов'язання: _____

3. Початкова (стартова) ціна аукціону _____

(вказується початкова ціна за одиницю товару або лота)

4. Порядок і особливості проведення торгів:

а) Порядок делегування товарів.

Особливості піднесення ціни та умови взяття товарів у випадку зацікавлених покупців.

б) Порядок сплати власником витрат, пов'язаних з продажем товару на аукціоні.

в) Повідомлення про термін укладання угоди

« _____ » _____ 200 _____ р. до « _____ » _____ 200 _____ р.

г) Умови аукціонної угоди _____

((перелік доручень зобов'язань сторін)

5. Юридична адреса і банківські реквізити:

Власник _____

Паспортні дані _____

Телефон _____

Аукціон _____

(назва підприємства)

Юридична адреса:

Телефон _____ Факс _____

Розрахунковий рахунок № _____ відкритий у _____

відділенні банку м. _____

6. Підпис сторін

Власник

Аукціон

(директор)

(експерт)

(юрист)

М.П.

М.П.

ДОДАТОК 18.

Полтавська Універсальна Товарна Біржа

« _____ » _____ 200 _____ р. Код _____

ЗАЯВКА

на продаж товару

1. Підприємство уповноважує Біржу продати товари:

№ пп.	Назва, марка і сорт товару	Одиниця виміру	Кількість	Початкова ціна за одиницю	Нижня межа вартості
1	2	3	4	5	6

2. Передбачувальна загальна сума угоди _____ грн.
_____ грн.

(сума прописом)

3. Форма і порядок розрахунків _____

4. Термін, порядок, умови відвантаження і передачі товару _____

5. Додаткові умови _____

6. У випадку реалізації товару Біржа уповноважена оформити угоду і заключити контракт на поставку від імені «Продавця».

7. Розмір комісійного збору, який стягує Біржа, складає 1 % від суми торгової угоди. Оплата проводиться Підприємством протягом 10 днів з дня укладення угоди.

У випадку реалізації товару за ціною вище граничної, «Підприємство» перераховує Біржі 10 % від суми надбавки отриманої в результаті торгів.

8. У випадку відмови від поставки товару за підписаним контрактом «Підприємство» сплачує «Покупцеві» штраф у розмірі 12 % від суми угоди.

9. В особі біржового посередника виступає Клірингова розрахункова палата.

10. Юридичні адреси сторін:

«Підприємство»:

поштова адреса _____

розрахунковий рахунок _____

«франко» - станція _____

М.П. _____

(посада)

(підпис)

Полтавська універсальна товарна біржа

Клірингова розрахункова палата

М.П. _____

(посада)

(підпис)

« _____ » _____ 200 _____ р.

Полтавська Універсальна Товарна Біржа

(назва підприємства)

ЗАЯВКА № _____

на товарообмінні операції

1. Підприємство уповноважує Біржу здійснити від його імені товарообмінні операції, пропонуючи до обміну:

№ заявки	Назва, марка і сорт товару	Одиниця товару	Кількість	Ціна за одиницю товару	Сума
1	2	3	4	5	6

Разом: _____

Термін поставки _____

Умови відвантаження і передачі товару _____

2. На обмін необхідно закупити товар: _____

3. У разі здійснення товарообмінних операцій Біржа уповноважена укласти контракти на поставку від імені Підприємства.

№ заявки	Назва, марка і сорт товару	Одиниця товару	Кількість	Ціна за одиницю товару	Сума
1	2	3	4	5	6

4. Розмір комісійного збору, який стягує біржа, становить 1 % суми товарообмінної угоди. Оплата здійснюється Підприємством протягом 10-ти днів з дня укладення торгової угоди.

5. У разі відмови від поставки товару за підписаним контрактом Підприємство сплачує іншій стороні штраф, що становить 25 % суми угоди.

6. За біржового посередника править Клірингова розрахункова палата.

7. Юридична адреса сторін

«Підприємство» _____

поштова адреса _____

розрахунковий рахунок _____

«франко» – станція _____

М.П. _____

Посада _____

Підпис _____

«_____» _____ 200__ р.

Полтавська універсальна товарна біржа

Клірингова розрахункова палата

М.П. _____

Посада _____

Підпис _____

«_____» _____ 200__ р.

ДОДАТОК 20.

Найменування підприємства,
що організовує аукціон

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова аукціонного комітету
(директор аукціону)

Дата проведення аукціону

«___» _____ 200__ р.

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

№ п/п	№ лота	Найменування товару	Номер аукціонної угоди	Номер інформаційної картки	Кількість екземплярів (штук, комплектів)	Початкова (стартова ціна)	Остаточна аукціонна ціна, грн.	№ товарного чека	Інформація про покупця	Дохід від аукціонного продажу, грн.
1										
2										
3										

Бухгалтер _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

ДОГОВІР
постачання товару

м. Полтава
« ____ » _____ 200 ____ р.
_____, як продавець в особі _____
(назва постачальника)
_____, що діє на основі статуту з однієї сторони, і
(керівник)
_____, а далі як Покупець, в особі _____
(назва підприємства-посередника)
_____, що діє на основі статуту (довіреності № _____
(керівник)
від « ____ » _____ 200 ____ року, з другої сторони, уклади договір про
нижчепідписане.

1. Предмет договору

1.1. Постачальник зобов'язаний поставити Покупцеві товар _____, а Покупець _____ отримати та сплатити за нього відповідно до асортименту, обсягів і ціни за термінами і порядком доставки і оплати вказаними у рахунках-фактур.

2. Асортимент найменування і кількість товарів

- 2.1. Коротка інформація про асортимент.
- 2.2. Коротка інформація про повне найменування і кількість.

3. Якість товарів (поточний опис)

- 3.1. Відповідність до стандартів.
- 3.2. Наявність сертифіката та його копій.
- 3.3. Наявність супровідних документів (товарно-транспортна накладна).
- 3.4. Наявність завірки підписання та відбитком печатки.

4. Ціна та загальна сума договору

- 4.1. Вказування ціни на момент оформлення замовлення Покупця.
- 4.2. Структура ціни (основна і ПДВ).

5. Умови оплати товарів

- 5.1. Зобов'язання Покупця оплатити товари з вказівкою терміну.
- 5.2. Вказування форми плати (аванс чи 10 %), та готівкова та безготівкова сплата.
- 5.3. Вказування інформації про комерційний кредит.

6. Умови постачання

- 6.1. Опис особливостей за умови 100 %-го авансового платежу, та зобов'язань відправки постачальником товарів після отримання замовлених товарів.
- 6.2. Опис особливостей за умови відстрочки платежів.
- 6.3. Опис особливостей за умови самовивозу товарів зі складів Постачальників.

7. Умови прийняття товарів

7.1. Опис особливостей приймання товарів за вказаною кількістю, якістю з участю Покупця та Постачальників або їх представників.

7.2. Опис випадків недопостачання товарів, та особливості дій Покупців та Постачальників.

7.3. Опис особливостей передачі прав власності на отримані товари, а також ризик випадкових втрат та пошкодження.

8. Відповідальність сторін

8.1. Відповідальність за виконання взятих зобов'язань у різних випадках зі сторони Постачальника.

8.2. Відповідальність за невиконання взятих зобов'язань Покупцем.

9. Інші умови (додаткові умови)**10. Адреси і реквізити сторін**

Постачальник _____ (юридична адреса) адреса) _____	Покупець _____ (юридична адреса) _____
_____ (телефон) фон) _____ (розрахунковий рахунок) рахунок)	_____ (теле- фон) _____ (розрахунковий рахунок)
Найменування і адреса банку _____ (підпис керівника) М.П.	Найменування і адреса банку _____ (підпис керівника) М.П.

<p style="text-align: center;">«ЗАТВЕРДЖЕНО» Уповноважена особа біржі</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис) М.П.</p> <p>« _____ » _____ 200__ р.</p> <p>« _____ » _____ 200__ р.</p>	<p style="text-align: center;"><i>ДОДАТОК 22.</i> «ЗАТВЕРДЖЕНО» Уповноважена особа митної служби</p> <p>№ _____</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис) М.П.</p>
--	--

Спотовий біржовий контракт № _____

1. Сторони контракту

Брокерська контора № _____, далі Брокер-Продавець в особі брокера _____, що діє на підставі договору-доручення № _____ від _____, від імені _____, надалі Продавець, з однієї сторони, та брокерська контора № _____, надалі Брокер-Покупець, в особі брокера _____, що діє на підставі договору-доручення № _____ від _____ від імені _____, надалі Покупець, з іншої сторони, відповідно до тимчасових правил проведення біржових торгів на Біржі уклали даний контракт про таке.

2. Предмет контракту

Продавець зобов'язується продати, а Покупець – купити товар: _____, що відповідає стандарту ДСТ _____.

2.1. Кількість (тонн): _____ (_____).

2.2. Спосіб упаковки: _____.

2.3. Ціна за одиницю на базисі поставки: _____; _____ (_____) грн.

2.4. Вартість товару (сума біржової угоди); _____ грн.; ПДВ: _____ грн.

2.5. Реєстраційний збір Біржі: _____ грн.;

ПДВ: _____ грн.; Державне мито: _____ грн.

2.6. Вартість контракту: _____ грн., у тому числі ПДВ: _____ грн.

3. Термін поставки

Продавець забезпечує наявність товару на базисі поставки протягом десяти робочих днів з моменту укладення угоди на торгах Біржі.

4. Супроводжувальна документація

Продавець на момент передачі товару надає супроводжувальну документацію, яка становить невід'ємну частину контракту:

довідка елеватора № _____ від _____

сертифікат якості № _____ від _____

Довідка про виконання проавансованої частини державного контракту (для товаровиробників).

Додатки №№ _____.

5. Реєстраційний збір біржі

Реєстраційний збір біржі є обов'язковим і стягується з Покупця. У вартості контракту, згідно з декретом Кабінету Міністрів України «Про державне мито» від 21 січня 1993 р., враховано ставку державного мита, що стягується за операції на товарних біржах, яка становить 0,1 % суми біржової угоди. Біржа переказує зазначене мито до державного бюджету.

6. Порядок розрахунків

6.1. Розрахунки по укладених на біржі угодах здійснюються через рахунки біржі.
6.2. Покупець протягом восьми робочих днів з моменту укладення угоди на торгах біржі має забезпечити наявність на рахунку біржі суми контракту.

6.3. Переказ коштів на рахунок Продавця здійснюється біржею протягом двох робочих днів після надання брокерською конторою акта прийому-передачі товару або письмової згоди Покупця на передоплату.

6.4. Реквізити Біржі:

код ЕДРПОУ Біржі _____;

рахунок у гривнях № _____ в _____, МФО _____.

7. Затвердження біржового контракту

7.1. Затвердження біржового контракту печаткою й підписом уповноваженої особи біржі здійснюється після закінчення розрахунків за контрактом.

7.2. Реєстрація контракту митним постом на біржі здійснюється відповідно до графіка, затвердженого виконавчою дирекцією біржі.

8. Відповідальність сторін

8.1. Сторони біржового контракту несуть відповідальність за достовірність ука-заних реквізитів.

8.2. За відмову або ухилення від оформлення та реєстрації біржового контракту в розрахунково-реєстраційному відділі біржі після усної угоди, зафіксованої мак-лером під час торгів, виконавчий директор біржі накладає на винуватця штраф у розмірі 2 % суми укладеного біржового контракту та має право не допускати ви-нуватця до участі в чотирьох наступних біржових торгах.

8.3. У випадках, коли обидві сторони біржової угоди відмовляються або ухи-ляються від оформлення та реєстрації біржової угоди на біржі, виконавчий дирек-тор біржі накладає на них штраф у розмірі 1 % суми біржової угоди на кожну зі сторін, та обидві сторони за його рішенням можуть бути не допущені до участі в наступних чотирьох біржових торгах.

8.4. У разі порушення Покупцем установлених п. 6.2 термінів оплати кон-тракту, що підтверджується поданням до біржі письмової заяви постраждалої сто-рони, Брокер-Покупець протягом п'яти робочих днів після прийняття біржею рішення про застосування штрафних санкцій до порушника, повинен забезпечи-ти надходження на розрахунковий рахунок біржі штрафу у розмірі 2,5 % суми, яку вказано в п. 2.4 цього Контракту.

8.5. У разі виконання Покупцем її. 6.2 та невиконання Продавцем ст. 3 цього Контракту, що підтверджується поданням до біржі письмової заяви потерпілої сто-рони, Брокер-Продавець протягом п'яти робочих днів після прийняття Біржею рішення про застосування штрафних санкцій до порушника, повинен забезпечи-

ти надходження на розрахунковий рахунок біржі штрафу у розмірі 2,5 % суми, яку вказано в п. 2.4 цього Контракту.

8.6. Після отримання зазначеної в пп. 8.4 та 8.5 суми штрафу, біржа переказує її на користь потерпілої сторони (за вирахуванням реєстраційного збору біржі) протягом двох робочих днів.

8.7. За затримку в сплачуванні встановлених біржею обов'язкових внесків, платежів, у тому числі штрафів, накладених за рішенням виконавчого директора, біржового арбітражу, винуватець сплачує 0,5 % суми невнесених коштів за кожний день прострочення і допускається до торгів тільки після сплати зазначених платежів. У разі затримки в сплачуванні зазначених платежів на термін понад 30 календарних днів, виконавчий директор подає позов до біржового комітету про виключення винуватця з числа засновників (членів) біржі. Біржовий комітет приймає рішення про виключення винуватця у разі відсутності достатніх аргументів з його боку про наявність форс-мажорних обставин, які стали на заваді належного виконання зобов'язань, або зустрічного позову до сторони-контрагента.

8.8. Брокер-Продавець та Брокер-Покупець несуть відповідальність за належне виконання їхніми клієнтами всіх зобов'язань, що випливають з умов цього Контракту.

9. Арбітраж

Суперечки, що виникають між брокерами під час укладання та виконання біржових угод, вирішуються Біржовим арбітражем біржі. Рішення Біржового арбітражу є обов'язковим для членів біржі та біржових брокерів. Невиконання рішень Біржового арбітражу тягне за собою автоматичне виключення винуватця з членів біржі. У подальшому рішення Біржового арбітражу може бути оскаржене в арбітражному або третейському судах на загальних підставах.

10. Реквізит сторін

ПРОДАВЕЦЬ

Юридична адреса:

Код ЄДРПОУ _____

Р/р № _____

в _____

МФО _____

SWIFT _____

БРОКЕР-ПРОДАВЕЦЬ

Брокерська контора № _____

Юридична адреса: _____

Код ЄДРПОУ _____

Р/р № _____

в _____

МФО _____

SWIFT _____

Телефон/факс _____

Підпис _____

М.П. _____

«ОФОРМЛЕНО» БІРЖА

Уповноважена особа Біржі (підпис)

ПОКУПЕЦЬ

Юридична адреса:

Код ЄДРПОУ _____

Р/р № _____

в _____

МФО _____

SWIFT _____

БРОКЕР-ПОКУПЕЦЬ

Брокерська контора № _____

Юридична адреса: _____

Код ЄДРПОУ _____

Р/р № _____

в _____

МФО _____

SWIFT _____

Телефон/факс _____

Підпис _____

М.П.

ДОДАТОК 23.

Товарообмінний (бартерний) біржовий контракт
 від «__» _____ 200__ р.
 Місце написання: регіональна
 універсальна біржа

адреса _____

Назва учасника (однієї сторони)

адреса партнера (другої сторони)

I.

(Назва учасників бартерного обміну)
 мають поставити _____
 (назва учасника-партнера)

протягом _____
 (термін поставки)
 таку продукцію:

№ заявки	Назва товару, код біржі	Кількість	Ціна за одиницю товару	Сума
1	2	3	4	5

Загальна сума: _____

На вказаному в попередньому абзаці суму _____
 (назва партнера)

поставити протягом _____ таку продукцію

II.

Розрахунок вартості продукції, яка постачається за цим контрактом, здійснюється на підставі цін, що діють на біржі в день підписання цього контракту.

III.

Кількість продукції, яка постачається за цим контрактом, відповідає біржовому стандарту _____

При здійсненні цього контракту сторони зобов'язуються дотримуватися правил біржової торгівлі.

Перша сторона _____
 (підпис)

Друга сторона _____
 (підпис)

ДОГОВІР-ДОРУЧЕННЯ № _____
на вчинення угоди «з умовою»

м. Полтава

«__» _____ 200__ р.

надалі іменується Клієнт, в особі _____
діючого на підставі _____ з одного боку, і
надалі іменується Брокер, в особі _____,
що діє на підставі _____, з іншого боку,
уклали цей договір про наведене нижче:

1. Відповідно до договору № ____ від «__» _____ 200__ р. на надання брокерських послуг Брокер зобов'язується здійснити операцію з умовою, тобто продати від імені і за рахунок Клієнта один товар і купити від імені і за рахунок Клієнта інший товар, а Клієнт зобов'язується сплатити Брокерові винагороду.

2. Відомості про товар, призначений на продаж:

Найменування (із указівкою виготовлювача) _____

Одиниця виміру _____

Кількість _____

Якість (новий або б\в, дата виготовлення, гарантійний термін, стандарт і т.д.) _____

Упакування (опис або посилання на стандарт, ТУ) _____

Місцезнаходження товару _____
(місто/область)

Строк поставки _____

Порядок і форма оплати _____

Базис поставки _____

2.1. Гарантії поставки товару (за п. 3 договору на надання брокерських послуг):

а) _____

б) неустойка за прострочення поставки або недопоставку товару _____ %

2.2. Вид доручення № _____, його текстове формулювання (за п. 2.4. договору на надання брокерських послуг із вказівкою в необхідному випадку ціни) _____

3. Відомості про товар, що необхідно купити:

Найменування (зазначити можливі варіанти) _____

Одиниця виміру _____

Кількість (зазначити можливі варіанти) _____

Якість (новий, б\в, дата виготовлення, гарантійний термін, стандарт і т.д.) _____

Упаковка _____

Строк поставки (можливі варіанти) _____

Порядок і форма оплати (можливі варіанти) _____

Базис поставки (можливі варіанти) _____

3.1. Гарантія оплати товару (за п. 3 договору на надання брокерських послуг): _____

3.2. Вид доручення № _____, його текстове оформлення (за п. 2.4 договору на надання брокерських послуг із вказівкою в необхідному випадку ціни) _____

4. Ціна товару визначається Брокером на підставі біржових торгів, після чого обчислюється сума угоди, сума брокерської винагороди й оплати послуг біржі.

Податок із продажів включається у вартість товару і вказується окремим рядком у розрахункових документах.

5. За укладеною Брокером на підставі цього договору угодою одержує права і стає зобов'язаним Клієнт.

6. Розмір основної винагороди Брокеру (відповідно до Договору на надання брокерських послуг п. 4.2).

7. Розмір винагороди за вчинення угоди з умовою (п. 4.3 Договору на надання брокерської послуги).

8. Строк дії договору: до « _____ » _____ 200__ р.

Юридичні адреси сторін

Брокер

Адреса _____

розрахунковий рахунок № _____

у _____

відділення _____ (міста, області)

Клієнт

Адреса _____

розрахунковий рахунок № _____

у _____

відділення _____ (міста, області)

Найменування, адреса і транспортні реквізити вантажовідправника (вантажоодержувача)

Брокер _____

(підпис)

Клієнт _____

(підпис)

ДОДАТОК 25.

Адреса, розрахунковий рахунок,
телефон та інші реквізити
брокерської фірми

Код клієнта _____ Найменування клієнта _____
Адреса _____

Звіт Брокера

Повідомляю, що за договором _____
№ _____ від « _____ » _____ 200 _____ року, укладено договір _____

на _____
біржі.

1. Реєстраційний номер біржі _____

2. Дата реєстрації _____

3. Встановлена біржова ціна за одиницю _____ грн.

4. Кількість товару _____

5. Вартість товарів _____ грн.

Податок з продажу _____ грн.

Загальна сума договору _____ грн.

6. Гарантії контракту _____

7. Остаточна ціна _____ грн. оголошена в до-
говорі _____ Брокером на _____ грн. за одини-
цю товарів.

8. На основі договору на надання брокерських послуг № _____ від
« _____ » _____ 200 _____ р., прошу сплатити винагороду за виконання доручення згідно
розрахунку.

Сума основної винагороди _____ грн.

Загальна сума винагороди _____ грн.

Сума податку з продажу (послуги) _____ грн.

Сума до сплати Брокеру _____ грн.

9. Крім цього прошу сплатити біржі вартість реєстрації операції згідно розра-
хунку:

Сума внеску за реєстрацію операції _____ грн.

Податок з продажу _____ грн.

Сума до сплати біржі _____ грн.

10. Інші примітки _____

Керівник _____

(підпис)

« _____ » _____ 200 _____ року

Звіт отримав _____

Клієнт _____

Використана література

1. Концепція функціонування і розвитку фондового ринку в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1994р. №277 // Державний інформативний бюлетень про приватизацію. – 1994.
2. Концепція функціонування та розвитку фондового ринку України, схвалена Постановою Верховної Ради України від 22 вересня 1995р. // Финансовая Украина.– 1996.–№ 4.
3. Положення про державну комісію з цінних паперів та фондового ринку: Затверджено Указом Президента України від 12 червня 1995 р. № 446/ 95.
4. Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про господарські товариства»: Закон України від 14 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №49.
5. Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондову біржу»: Закон України від 9 липня 1996 р.// Відомості Верховної Ради України. - 1996.- №4.
6. Про Національну депозитну систему та особливості електронного обігу цінних паперів: Закон України // Державний інформативний бюлетень про приватизацію. – 1993. – №2.
7. Про приватизаційні папери: Закон України // Державний інформативний бюлетень про приватизацію. – 1992. –№ 1.
8. Про прискорення приватизації біржового сільськогосподарського ринку: Постанова Кабінету Міністрів №1916 від 17 листопада 1995р. // Урядовий кур'єр. – 1996. – 9 січня.
9. Про товарну біржу: Закон України від 15 квітня 1992р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №10.
10. Про цінні папери і фондову біржу: Закон України від 18 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №38.
11. Про цінні папери та фондову біржу: Закон України // Державний інформативний бюлетень про приватизацію. – 1993. – №8.
12. Алексин Б.И. Рынок ценных бумаг. Введение в фондовые операции. – М.: Финансы й статистика, 1991.
13. Антонов Н.Г. Денежное обращение, кредит и банки – М., 1995.
14. Балабанов И.Т. Риск менеджмента – М., 1996.
15. Бродская Т., Карпухин Н., Луссе А. Макроэкономика – М., 1994.
16. Вексельное обращение: первые шаги // Экономика и жизнь.– 1991. – №52.
17. Горбузов В.Ф. Финансово-кредитный словарь – М., 1984.
18. Долан Э., Кэмпбелл К., Кэмпбелл Р., Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1991.
19. Дудяк Р., Бугіль С. Організація біржової діяльності: основи теорії і практики: Науковий посібник. – Львів, 2003.
20. Жуков Е.Ф. Банки и банковские операции – М., 1997.
21. Жуков Е.Ф. Общая теория денег и кредита – М., 1995.
22. Красавина Л.Н. Денежное обращение и кредит капиталистических стран – М., 1989.

23. Красавина Л.Н. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения. – М., 1994.
24. Кульчицкий С. Біржове право. – К., 2003.
25. Лаврушин О.И. Банковское дело. – М., 1992.
26. Лысенко Ю.М., Рымарук А.И., Подь И.В., Учасники фондового рынка: функция, организация деятельности. – К., 1998.
27. Мельник В.А. Ринок цінних паперів: Довідник керівника підприємства. – К., 1998.
28. Оскольський В.В. Фондовий ринок України: Навчальний посібник. – К., 1994.
29. Пашкус Ю.В. Деньги: прошлое и современность. - Л., 1990.
30. Питер С. Роуз. Банковский менеджмент. – М., 1995.
31. Путруня Ю.Є. Непрофесійні суб'єкти ринку акцій України. – К., 1999.
32. Поляков В.П., Московкина Л.А. Основы денежного обращения и кредита – М., 1996.
33. Правове регулювання товарних операцій на товарних біржах в Україні: Аналіз нормативно-правової бази // Право України. – 1999. – № 12.
34. Роуз П. Банковский менеджмент – М., 1996
35. Саблука П.Т., Шпичак О.М. Товарна біржа України: Аналіз діяльності: законодавче поле перспективи розвитку. – К., 1997.
36. Саблука П.Т., Шпичак О.М. Ціноутворення в умовах формування ринкових відносин в АПК. – К., 1997.
37. Севрук В.Т. Банковские риски. – М., 1995.
38. Снохацька О.М. Ф'ючерсні ринки. Історія, сучасність, перспективи становлення в Україні. – Тернопіль, 1999.
39. Стоянова В.К. Финансовый менеджмент теория и практика. – М., 1996.
40. Шарп У. Александер Г., Бейли Дж. Инвестиции. – М., 1997.
41. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика. – М., 1993.
42. Харрис Л. Денежная теория. – М., 1990.
43. Чикмар Ю. Правовий статус посередників на товарних біржах // Право України. – 2000. – № 2.

Навчальне видання

Кононенко І. В.

ОСНОВИ БІРЖОВОГО ПРАВА

Підручник для студентів вищих навчальних закладів

Редактор Вдовиченко Валентина Миколаївна
Коректор Павлюк Ігор Володимирович
Комп'ютерна верстка Полончук Микола Андрійович
Дизайн обкладинки Сидоренко Марія Олексіївна

Підписано до друку 25.07.2004 р.
Формат . Папір офсетний. Друк офсетний.
Гарнітура Newton. Умовно-друк. аркушів –
Облік.-вид. аркушів –
Наклад 1000 примірників. Замовлення №

Видавництво «Кондор»
Свідоцтво ДК № 1157 від 17.12.2002 р.
03057, м. Київ, пров. Польовий, 6
тел./факс (044) 456-60-82, 241-83-47